

జమీన్దార్ శ్రీ

"Zamin Ryot" Nellore.
(A National Kisan Weekly)

సంపాదకుడు:
నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు.

సంపుటం 12

శుక్రవారము : నెల్లూరు : 31-1-41

సంచిక 5

త్యాగరాజ సమారాధన:-

‘తనగీతి అరవజాతినీ పాటకులనుగాదిది
వరిల్లిన తెలుగువాణి’

ఆని రాయప్రోలు నుబ్బరావు నెల్లూరులో గావించేసినాడు. ఈనాటికి కారణం - గాయక సాగ్యభావము - భక్తి ప్రకాండము - కవి తాల్మి - అరవదేశంలో పుట్టివెరిగిన తెలుగు విద్వత్ కాకర్ల త్యాగరాజు ఆశ్చర్యకరమే అవాలి. ఈయన తెలుగువారికి ‘తన పెరిటి చెట్టుమందు’ అయినారు. వీరి రచనలలో అర్థం తెలియకపోయినా, సంగీతానికి ముగ్ధులై అరవలు త్యాగయ్యను ఆరాధించారు. ‘పేరుబెట్టి పిలవడం పాపమని “అయ్యోర్ వాల్” అయ్యగారు ఆని మాటలో గౌరవించి - త్యాగబ్రహ్మ అని సంగీతంతో పూజించారు. తమిళుల స్వజాతీయభక్తులు - విద్వాంసులు - కవిని ఎరుగని మహాస్థానం తమిళనాడులో త్యాగరాజు ఆనుభవించారు. అనుభవిస్తున్నారు. తెనుగువారిని ద్వేషించారుగాని త్యాగయ్యను పూజించారు. త్యాగయ్యకీర్తనలు కోడసి అంతా ముఖితమగుతూ అరవల ద్వేషాలన్నీ ఆరుతూ వచ్చిందేమో! అరవల త్యాగయ్య - సాక్షాత్కారంబొందిన భక్తుడు - నర రూపాంధన సరస్వతి. నేటికిని దేవుడుగా బ్రహ్మాత్మనా లతో పూజించుట భూతలదేవుడైనాడు. వారికి త్యాగయ్య ఆరాధన దేవతారాధన - భక్తులకు - గాయకులకు తరణోపాయం! విద్వంసులకు పేరుబెట్టుకొని మురిసినారు. త్యాగరాజవామము ‘వేలు’ వలె సగ్గసాధారణము. ఆహ! ఆంధ్రులు ఎంత గర్వించదగిన విషయము.

ఆంధ్రులమీద ద్వేషం త్యాగయ్యమీదకాదు, త్యాగయ్య వ్రాసిన తెలుగుకీర్తనలమీద చింతించింది. “అయ్యా! మా త్యాగయ్య అరవంలో ఒక కీర్తన వ్రాయలేదే” అని ఆశ్చర్యపోకంటే తడిలేట్టి అరవలు చాలమందిగలరు! అరవ కీర్తనల ఉద్యమం లేవదీసి, త్యాగరాజు మెట్లు రూపాంతరాలుపొందినవి. త్యాగయ్య విస్మృతిలో లీనమైపోయివుండును. కాని త్యాగయ్య అవతారపురుషుడు. వారి మతి భావ ద్వేషాలు ఆయనను అంటవు.

భారతి బాలయ్యగారు నేడు తమిళనాడులో మోగిపోతున్నవి. పండితులు వారి సహజభోరణిలో స్వరాలుగట్టి కాస్త్రముద్ర ఆతికిస్తున్నారు. పోటీలు జరుపబడుతున్నవికాని, ఇది తీవ్రభంగురమైన ఉల్కాబోయ్యి. రాజకీయోత్సాహం చల్లారినవెంటనే మరల గాఢాంధకారము! నుబ్బరావు ధ్యానగూడ కవితాలక్షణ భూషణుడే! కాబట్టి ఇంతవరకు అరవల మనము చూరగొనగలిగినాడు. ఇక త్యాగయ్య ఇంతవరకు నిలువగలిగినాడంటే ఆయన కృతులనెత్తా యే కారణం.

త్యాగయ్యగారు - అరవలైన - సంగీత విద్వాంసులు - గాయక కవులందరూ తెలుగు లోనే పాడిరి.

త్యాగయ్య సమకాలీనుడు త్యాగమశాస్త్రి కంచికామాక్షి ప్రసన్నమును చొంది గీగకలల్లినాడు. దీక్షితులుమాత్రమే సంస్కృతమున తెప్పిరి. ఆతర్వాత పట్నంనుబ్రహ్మణ్యం. రామనాథ పురం గ్రీనివాసఅయ్యంగార్ - మహావైద్యనాథయ్యర్ - వాణియంబాడి పంచనాథఅయ్యర్ - ఆధునికులు హరికాతర నల్లూరు ముత్తయ్య భాగవతార్, కల్లడకుచ్చి వేదాంతభాగవతార్ మొదలయిన అందరూ తెలుగు కీర్తనలే వ్రాసినారు.

కన్నదులలో సదాశివరావు - బిడారం శృంగప్ప ప్రభృతులుగూడ తెలుగుకీర్తనల ఆర్పిరి. నేటికిని అరవదేశమున ఇవే వ్యాప్తిమున వున్నవి. కన్యాశుమారి దగ్గర మారుమూల పల్లెలో గూడ “ఎందుకూ పీదల” ఆనే పంటాము. యిదే తెలుగుభాషలో గల జీవం.

తిక్కన ప్రపంచమహాకవి శ్రేణిలో సగర్వముగ భుజములు ఒరనుకొంటూ నిలబడగలడు. గాని, తెలుగునీమదాటి ఆయన కాంతిరేఖలు ప్రసరించలేదు. తెలుగునుండి సంస్కృతమునకు అనువదించబడిన పను ‘చరిత్ర’కారుడు భట్టుమూర్తి ఒక కొత్త గౌరవమును పొందినాడు. పండిత రాయలు యావత్ భారతమును దిగ్విజయం గా వించినా ఆయనతోనే ఆనందడి మాటుమణిగింది. రసగంగాధరం మాత్రం పండితుల దస్తరాలలో నక్కున్నది. కాని త్యాగయ్యవలె ఆంధ్రతర ప్రాంతాలలో అమరకీర్తి కాంచినవారు మరియొకరు లేరు. దక్షిణాఫ్ఘమంతటా త్యాగయ్య గానమే నేటికిని అమృత స్వనముల నీనురుస్తుంది. ఈయన ఒక్కరే సర్వజనీనమైన అభిరుచినిగూర్చినారు. ఇది సిద్ధ పురుషులకు మాత్రమే సాధ్య మాకుండేమో!

త్యాగయ్యను గాయకుడుగా ఎన్నుకున్నారే గాని, కవిగా గుర్తించుట అరవల పనిగాదు. తెలుగు వారికి పరిచయములేదు. యాయన కీర్తనలో ప్రతిదానియందు కవితా శిల్పము వెల్లివిరిసి వున్నది. ఇంతభావస్ఫురణమైన భావ చాలఅరుదు భక్త్యావేశమును ఆంధ్రం చేసుకొన్నవారిని పూజిస్తే ప్రతి. తాను సాక్షాత్కరించుకొని, తన్మయుడై విన్నవారిని - చదివిన వారిని తన్మయులచేస్తారు. ఇక భావ భావమునంటి వడిచి, సంగీతంలో లీనమై పోయింది. తెలుగు కవులలో పోతన ఒక్కడే త్యాగయ్య దగ్గర కూర్చుండగలడేమో యాగుమును.

ఒక్కొక్కప్పుడు కలడు కలందనెడివాడు కలదో లేదో అని పోతన నిగాళికెందివాడో గాని, త్యాగయ్య యానిరుత్సాహ మెరుగడు. ఇంత విశ్వాసంగలరత్నము ఒక్క ప్రహ్లాదుడేమో! ‘పట్టిపడువరాదు’ అని భక్తపాలనను జ్ఞప్తికిరెచ్చి, ‘మీవల్ల గుణదోషమేమి - మావల్ల నేగాని’ అని భావపరిణత లేమికి చింతించి, ‘భాంతములేక’ అని సరిపెట్టుకొన్నాడు. ఆతర్వాత ‘అడుగుదాటి కదల నివ్వను’ అని అమాయక నుద్యుధ ఆకళంక ప్రేమను ప్రదర్శించినాడు.

త్యాగయ్యకు ఇట్టి ఆవేశాలు పలుమారువచ్చేవి గాబోయి! ఒక్క ఆవేశ సమయమువశే - మానసిక ప్రవృత్తిని - ఆదిబద్ధ ఆవస్థను - చరమకాంతిని కీర్తనలుగా గానము చేసినాడు.

‘ఉండేది (ఉండేదికాదు) రాముడొక్కడే’ అన్న త్యాగయ్య ‘శివుడవో - మాధవుడవో’ అని, చివరకు ‘శివశివ ఆవరాదా’ అనిగూడా లోకానికి మహోపదేశం చేసినారు ఇదే భక్తి పరిణేతావస్థ. నామట్టుకునాకు క్షీరసాగర శయన - బ్రోచే నారినరరా - భాంతములేక - యాపాటలు ఆత్మకాంతిని గూరుస్తవి.

ఈమహాపురుషుడు తంజావూరు సమీపంలో తిరువయ్యూర్ (పంచనదీతీరం) లో రామపాయుజ్యం బొందినారు. ఈ శుభగ్రామం నేడు మహాక్షేత్రమయింది. గాయక జనమంతా యిచట మూగి 10 దినాలు భజనలతో - సంగీతంతో యాయనను ఆరాధిస్తున్నారు. పూజించేదానికి పండితులు నేనుకొన్నారు. మానవసహజమైన స్వర్గలున్నా అవి ఆరాధనను నిరోధించలేదు.

ఈసంవత్సరంగూడ మహావైభవంగా జరిగింది. విశేషము - చాలమంది మహమ్మదీయులుగూడ పాల్గొన్నారు. ప్రతిపట్టణంలో యావుత్సవాలు జరుపబడుతున్నవి.

మనవూరినాగుగూడ యథోచితంగా యావుత్సవం జరిపి పండనపాత్రులైనారు. కాని బండరు హరినాగ భూషణంగాని త్యాగయ్య పుత్సవాలలో శంకరుని జీవితం హరికథగాకెప్పి కొంత ఆలబడిని గూర్చుండేమాత్రం తాగులేదు. ఆయన వాచాలతమ సహించని నెల్లూరును, అతిధిగావచ్చి శపించడం అంతకంటే తాగులేదు. పాపం! తానే దీపించుకోని తాగుపడరాదా అప్రభావమే యాయనకుంటే! పాపకంలో ఇదొక పుడక!

రాయటివీరి - పెద్దబండరు
రాజవీధిలో పెద్దబండరు వదువరాదని నియోజక వరసించాం 20 రూ/- కయ్యలెట్టి బోయ్ వేయించారు. కాని ఇదిఒక్క విమిషమైనా అయగలేదు. అది అయనకాలంలోనే పుల్లంఘించబడింది. ఇక ఇప్పుడు లెక్కా. నిజంగా బండరు రావడం చాలాయుబ్బంది. ఇప్పుటి కమిషనరైనా, యావుత్సవం కట్టుకోవలసని కోరిక.

మిత్రుడు చంగన్న (మంకు చంగల్యరాయలెట్టి. ఈపేరు అసలు ఆయనకే తెలియదు గాబోయి) మునిసిపల్ వైస్ ఛేర్ మన్ అయినదాని! ఆధిపందినాలు. ఉత్సాహి - యోగ్యుడు - ఇది తగిన పారితోషికమే! పేరుకు వైస్ ఛేర్ మన్ అయినా ఛేర్ మన్ గా పాలిస్తున్నారు. సత్యాగ్రహపుణ్యాన చాలామందికి యాతవకాళం దొరికింది. Thanks చంగన్న కోపమే ఎరుగదు. ఆగవ వచ్చినా ప్రమాదంకాదు. కాని, ఇంగ్లీషులో కోపంవస్తేమాత్రం కొంత వీరియవగా వుండేట్లుంటుంది.

చంగన్నగారు - యీ ఆధిపందవాలు ఎందుకో తెలుసునా? రాజవీధికి పెద్దబండరు రాకుండా చేయాలనునా!

గెలిటివోర వాదం
గూడూరు శత్రువు గెలిటివోరగారు సత్యాగ్రహంనల్ల యుద్ధప్రయత్నం భంగంకాలేదని - మొదటపాదించి, పోగ్ గారి రహస్యాలోచక తదవంతరంగూడ ఆదేశకం ధోరణిగోవున్నారు. ఆయన వాదం సమంజసమా? అనిపిస్తుంది. ఎందుకా -

పోన్నయారు తాళువరెడ్డిగారి సత్యాగ్రహం నాడు. నెల్లూరునుంచి, రేచాల పట్టణిరామిరెడ్డి పోదరులు, వొడ్డా వరదారెడ్డిగారు ఇంకా కొందరు పోయి, తాళువరెడ్డిగారు ‘యథాధానికీ’ సహాయంచేయవద్దన్న కేసువిని, మరలా పూరు చేరినారు. ఈ మాటలనల్ల వారిలో విమీ మార్పు జరిగినట్లు కనుబడలేదు. కాబట్టి నేరంగాని అని దొరగారివాదం గాబోయి. ముందుముందుపిమ్మన మార్పు వస్తుందేమో చూడాలి.

— హోలికుడు.

వదలబడిన సత్యాగ్రహంల సమావేశం

వదలబడిన సత్యాగ్రహాలు (1) యాగంజీ రామలింగం (2) మారాసు వెంకటసామినాయుడు (3) పవని వెంకటకృష్ణయ్య (4) కె. పూరు వెంకట్రాజారెడ్డి (5) తిరువెంగళం నాయుడు (6) చాచుపా మోహ్ (7) అశ్వకాయం విశ్వవాసం (8) మంజులూరు రాజా (9) అమరేశ్వయ్య మున్నునవాం తా ఫిబ్ర. 4 & 11 గొల్లకు గూడూరులో. కమాండోమై ముందు ప్రోగ్రాం నిర్ణయించుకు.

నాల్గు యుద్ధరంగములందు అప్రికాలో బ్రిటిష్ సేనలకు విజయవంతమైన లభిస్తున్నది.

మాన్వల్ గ్రాజియానీ పదమూడుదినాదు. అప్రికాలో ఇటలీ పరాజయ్యానికి ఇతడే కారకుడని ముసోలినీ అభిప్రాయములు.

హాలిఫాస్ ప్రభువు అమెరికాకు రాయబారిగా ఇంగ్లండునుండి వెళ్లాడు.

జపాను - అమెరికాలమధ్య వాగ్యుద్ధం ముగిచేటరేగింది.

రుమేనియాలో యిప్పటికీ కొంత యంత్రాంతరించినది.

ఉత్తరరాఫ్రీకాలో బ్రిటిష్ సేనలతో పోరాటానికి ఫ్రెంచివారి ట్యూనిసియా కావలెనని హిట్లరు కోరినాడట.

ఈమధ్య కొన్నాళ్లు పోట్లరు - పెట్రెస్కు రహస్య సంప్రదింపులు ప్రపంచవ్యాప్త ఆకర్షించినవి. లావర్ ఇంకా ఫ్రెంచి మంత్రవర్గంలోకి తీసుకోబడలేదట.

ఇప్పుడు పోట్లరు కొత్తకోర్కె నోకదానిని కోరుతున్నాడట. ఉత్తరరాఫ్రీకాలోని ట్యూనిసియా కావలెనని. అవును యికమిది అప్రికాలో జమావజుములు పోట్లరు పైన్యం మీదనే ఆధారపడి యుంటుంది. దక్షిణ ఇటలీలో జర్మను పైన్యం విడిచివేసింది. అప్రికాకే పైన్యం ఇటలీ పైన్యంతో బాటుగా పోతుంది.

ఇటలీ జర్మన్ పైన్యాలకు రెంటికీ జర్మన్ సేనానాయకత్వమే వుంటుందట. మేమిదిరకే "యుద్ధపురాణం"లో సూచించినా మీసంగతి ఏమైనా ప్రయోజనంవుంటే జర్మన్ పైనిక నాయకత్వంవల్ల కావలెకాని, పైన్యబృందం అధికమైనంత మాత్రాన లాభంలేదని. అట్లే జరుగుచున్నది.

మాన్వల్ గ్రాజియానీ పదమూడికి ఏమర్థం? అదీస్సీనియాలో మాన్వల్ బడిస్సీయాచేతగాక ఆననపడితే గ్రాజియానీవల్ల క్రూరాతి క్రూర పద్ధతుల వలంబించి అదీస్సీనియాను కలగించినాడు. అప్పుడు గ్రాజియానీ చిరపునుడు అని ఆరాధింపబడినాడు. ఈనాడు వాడినే ముహమ్మదీని పుర్రువృత్తి తేకాడు. అధికార్లు ఆమె గ్రహ సంకేతానిది? అగ్రహ మంత్రాలనిది?

జపాను - అమెరికా వాగ్యుద్ధం

కాల్చర్ పార్ (అమెరికా ప్రభుత్వ కార్యదర్శి) జపాను విశేషంగా పాలసీని ఇండియా చేసిన ప్రకటన వాదప్రభుత్వాన్ని మెంబర్ కచ్చగొట్టింది.

జపాను విశేషంగా ముఖ్యమంత్రి రెండు ప్రకటనలు గావించాడు. రెండింటిలోని సారాంశము.

జపాను విశేషం - తూర్పుఅసియా - చైనా బహుళ అమెరికా లోక్యంపనికిరాదు. జపాను యొక్క ఆధిక్యత సురక్షించబడవలెను.

జపాను పుత్రికల్లో అమెరికాను దూషించడం విపరీతమైపోయింది.

జపాన్ - బ్రిటన్

చైనాలో అంతర్రాజీయ పటిష్టతలు హంగ్ నగరంలోని మున్సిపల్ కౌన్సిల్లో జపానీయులకు ఎక్కువ స్థానాలు కావలెనని ఇటీవల అంతర్జాతీయ పాచ్చయినది. తత్ఫలితమేగాబోలు, మున్సిపలు కౌన్సిలు ఆధిక్యమైనది (బ్రిటిష్ వారి) జపానీయుల కోరిక కల్పినారు. అట్లా ఎందుకుచేశారు మీవాళ్లు, వాళ్లమనస్థితి, తగినశక్తి యిప్పించవలసింది - అని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం జపాన్ ప్రభుత్వాన్ని కోరింది.

జపాన్ - చైనా

చైనాలో ఏ ఏండ్లుగా యుద్ధంపొగిస్తూకూడా ఇంకా పూర్తిజయం పొందనందుకు జపాన్ వారి అంతరించేసిన ప్రధాని పైన్స్ కోర్ ప్రకటించాడు.

రుమేనియా

వర్క గార్లు ఆల్బర్ని ఆగవడానికి ఆంటనెస్కుకు ఏ రోజులు పట్టింది. ఇతడికి జర్మన్ సేనలు సహాయంకేకాయని ఒకవదంతి. జర్మన్ సేనలకు వర్క గార్లుకు సంఘర్షణకలిగింది అని ఒకవదంతి. ప్రముఖ వర్క గార్లు నాయకులు, అంతర్జాతీయ కారకులు అరెస్టయినవారిని తెలుస్తున్నది.

తాయిలాండ్ తగాదా

తీరిపోయిందా?

లాంబులాండుకు, ఇండోచైనాకు మధ్య యుద్ధం ఇప్పుడు ఆగిపోయిందని జపానుకు మధ్య వర్తిగా వుంటుందని తెలుస్తున్నది.

ఏదే జపాను మధ్యవర్తిత్వంలో రెండుపిల్లులు కొలి సామెతవుతుందా?

అమెరికా - బ్రిటన్

బ్రిటిష్ రాయబారియైన హాలిఫాస్ ప్రభువు అమెరికా ఆధిక్యమైదు రూజువెల్ట్ ఆన్సా పోలీస్ వరకు "కింగ్ బర్డ్" యుద్ధవాదలోపచ్చి, స్వాగత మిచ్చాడు. ఇది ఆసాధారణమైన దృశ్యం. అంటే బ్రిటన్ కు అప్పివిధాలా సానుభూతి అమెరికా సంపూర్ణంగా జాపుతున్నదని సూచన.

కాని కర్నల్ లిండెబెర్గ్ ప్రఖ్యాత అమెరికను పోరుడు ఇంగ్లండుతో అంతవికారం పొందవలసిన పని అమెరికాకేమీ లేదంటాడు. 10 వేల వేల పైలట్లు న్యూఢాండ్లాడ్, వెస్టిండీస్, హవై, ఆలాస్కా, కెనడా, ద. అమెరికాల్లో, గ్రీన్ లాండులో విమానాశ్రయాల్లోవుంటే మనమీదికి అట్లాంటిక్ మీరుగా దండయాత్ర అసంభవం కనుక ఆనన్నాహం తేనుకోక బ్రిటనుకు సాయ పడవామని ఉద్విగ్ధులు తారే ఇదేమిటి అంటాడు లిండెబెర్గ్. నీకు నియంతృత్వం కావాలా, (పజా స్వామ్యం కావాలా) అంటే ఉద్వేగాలతో నాకు నిమిత్తంలేదు, ప్రజలేనాకు కావలసినవారు. కనుక యుద్ధం ఏమాధాన పూర్వకంగా పరిహరిస్తే అయితే మంచిదని లేకపోతే అంతా పర్వవారణమాత్రా అని అంటాడాయన.

ఎవరిన్ని అన్నా, 1941 లో జరిగే నావికా సంగ్రామంలో బ్రిటన్ కు పూర్తిగా లోడ్వడదానికి అమెరికా సిద్ధమవుతున్నది.

సుదాసు చంద్రబోసు కనుపడకుండుట

బాబు సుదాస్ చంద్రబోస్ గారు 28 లేదా రాత్రినుండి కనుపడుటలేదు. ఈమధ్య కైలుమండి వచ్చిందిమొదలు యోగాభ్యాసానికి కోర్కె జాప్యమయిందట. ఈమధ్య మట్టు తెరగట్టుకొని కూర్చుని యోగాభ్యాసాదిసాధనలుచేస్తూ మానవహించి తనకు కావలసినవి చీటివ్రాసి వెలుపలవెయ్యడం, పాకు చండ్లుకూడా తెరలోపలికి పెట్టిపోవడం జరిగేదట. చివరకప్పు పాలు చండ్లు పెట్టినవి అట్లేశుంపడడం లోపలకు చీటివ్రాసి వేస్తే జవాబు, రాబండడంవల్ల బంధువులు లోగ ప్రవేశించిచూచే బాబులేదు. ఎక్కడకు పోయినాడో ఏమిటో? కోర్టులో నిల్వలోఉన్న కేసు వాయిదాకు హాజరుకానందున వారంటు యిచ్చి తే 3.2.41 కి హాజరు పెట్టుమన్నారు. కాని బంధువులు, పోలీసులు వెదుకుతున్నారు. ఎక్కడా ఫికిరులేదు. గాంధీగారుకూడా ఆతురతతో వారి ఆస్తుగారికి తెలిగ్రాంట్చెప్పారు. అగవించా శ్రమంలో, చంద్రబాబుగారులోకూడా లేరట.

వేనుక విద్యాభ్యాసకాలంలో గూడా రిమా సాలు కనుపడకుండావెళ్లి హిమాలయపర్వతాల్లో గురువును అన్వేషించుట జరిగిందట.

రాచకీయపు నర్తకులనడక ఈమధ్యవారికి విసుగెత్తింది. బహుశా నన్యసించి ఉంటాడని, దక్షిణదేశ ఆశ్రమాల కెక్కడికైనా పోయి ఉంటాడని ఊహ. కాని ఏ ఆశ్రమంలో ఉన్నా యీవరకెప్పుడో తెలుపడదా? హిమాలయ ప్రాంతాలకువెళ్లాడో లేక రాచకీయంగా మరుగు పడ్డాడో చెప్పలేము. కాని నన్యసించే ఉంటాడని అందరిఊహ.

విషాలు - విరుగుళ్లు

- చింతమండుకు పసుపు విరుగుడు.
- ద్రాక్షకు పొడవత్రి విరుగుడు.
- పైంధవ లవణానికి మనగచెక్క విరుగుడు.
- ఉప్పుకు మొగలరసం విరుగుడు.
- ఉలవలకు నూనె కలిసిళ్ళు విరుగుడు.
- తాగటానికే పులుసు విరుగుడు.
- మరగకాయకు తెల్లము, నెయ్యి, ఆవ, విరుగుళ్ళు.
- వెల్లుల్లికి (తెల్లగడ్డకు) దానిమ్మ విరుగుడు.
- ముల్లంగికి తేనె, ఆవాలు విరుగుళ్ళు.
- కోనకాయకు ఉప్పు విరుగుడు.
- అల్లారికి చందనం విరుగుడు.
- కందిపప్పుకు, వాముకరక్కాయలు విరుగుడు.

దొంగతనంగా పశువుల చర్యము తీయకుండా నిరోధించుటెట్లు?

తీవ్రచిత్తంపై పశువులను, తీవ్రములను చర్య ములకొరిగి దొంగతనముగా భూరిముగా వంపుచుండు విషయము ప్రతివారికి తెలిసినదేను. యీ భూరిములగురించి ప్రభుత్వము క్రింది వ్రాసిన విధానముమేరకు చర్యచరిపిన పుర్రకాలంలో యిట్టిభూరిములు జరుగకుండా చేయవచ్చును.

ఒక పసరముగాని తీవ్రముగాని చనిపోయిన పిదప ఆపవచ్చుయొక్క సాంకేదాదవద్దనుంచి చహారాలతోటి తాను యవరివద్దనుంచి కొన్నా కో వారివద్దనుంచి ఒకచీటి తీసుకోవవలయును.

పదరు వస్తువు తీసుకున్నచున్నది గ్రామ పుర్యోగ స్థులవద్దకు తీసుకొనిపోయి దాని విమర్శనలతోటి గ్రామాధికారులవల్ల సర్టిఫికేటు పొందవలెను. గ్రామాధికారులుకూడా పై విమర్శనలు యవరు యవరికి యెట్టివస్తువును ఇచ్చినది రిజిస్టరులో నమోదుచరిచియుంచవలెను.

మొదటికి రెండుకలములలో నమోదు పరిచిన చర్య జరిపినపిదప పదరు చర్యమును పూనిగాని లేక పచ్చిచర్యముగాని చర్యముల వ్యాపారము చేయువారు గ్రామాధికారుల సర్టిఫికేటు వెంట దుతోటి తీసుకొనిరానిదే కొనకూడదు.

కొనుగోలుచేసినచర్యవ్యాపారములు తాము కొనిన చర్యమును యేగ్రామమునుంచి యెవరు తీసుకొనివచ్చినది దాని చహరావగైరాలు చక పుస్తకములో వ్రాసియుంచవలసినది. వస్తువు తీసుకొనివచ్చినచానివద్దయున్న సర్టిఫికేటు వెంట దుతోటి తన రిజిస్టరులో నమోదుచేరి పదరు సర్టిఫికేటును దాఖల్ వుంచవలెను.

దీనిపై పోలీసువారి తనిఖీ యుండవలెను.
— మేనకూరు బలరామిరెడ్డి.

ఉదయగిరితాలూకొ కనియంపాదు విలేజ్ కోర్టు ఫయల్ నెం 3/1940

1. పేరేచెర్ల చెంగయ్య తండ్రి మూరైయ్య సాకిక్ కనియంపాదు - వాది.
 1. రాతికెండ్రి తేనయ్య తండ్రి లక్ష్మయ్య సాకిక్ తెలియదు - ప్రతివాది
- వాది ప్రతివాదిమీద తే 17.3.1940 దిన 29.3.38 ల ప్రాంసరీనోటు రాకీకిగాను దావా చేసీయున్నాడు. ప్రతివాదికి సమ్మత చేయగా సాకిక్ గ్రామములో లేదనిన్నీ ఎచ్చట నుండునది తెలియదనిన్నీ రిటరక్ చేయబడినది. విచారణ నిమిత్తం తే 10.2.1941 ది వాయిదా చేయబడి యున్నది. ఈదావాకు సంబంధించిన వారెవరైనను పదరుతారిఖున హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలసినది. లేనియెడల య్కోస్టాన్టీడీకి ఇన్వబడునని యందుమూలముగ తెలియజేయడమైనది.

ఆంధ్ర చెంగారెడ్డి, విశేష మనసతో.
డాక్టరు. కె. వి. నాయుడుగారి పవనామృతం (Regd.) కమ్మ, మూతి వంకరబోవుట, ములకొకుటగా నుండుట, కాల, చెయ్యి పడిపోవుట, వదుము క్రిందిభాగము చచ్చుచుండు మున్నునూత వ్యాధులను గ్యాగంటిగా నివారణచేయును. వారం మందు వెల రు 5-0-0. డాక్టర్. కె. వెంకయ్య నాయుడు, శిఖరంవారిపేర్, నెల్లూరు.

చైనా జాతీయ సైన్యంలో కలరలు ఏర్పడినట్లు వార్త విన్నాం. 'కియాంగ్సు' నుండి 4వ కమ్యూనిస్టు సైన్యాన్ని వెల్లెపోమ్మని యిచ్చిన జాతీయ సేనా ధ్యక్షుని ఆజ్ఞను ఆ సైన్యం తిరస్కరించి పట్టు అందువల్ల ఆ సైన్యపు సేనాని అరెస్టు గావించబడ్డట్లు తెలిసింది. ఏమిట గొడవంతా? ఇది కొత్తగా ఏర్పడ్డదా లేక పాత గొడవ యొక్క రూపాంతరమా? ఈవ్యాసం చదివితే ఆ విషయంతా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

శివదేశంలో పరేనే చైనా జాతీయోద్యమ ములో మితవాద ఆతివాదకక్షలు బయలుదేరినవి. మొట్టమొదట రెండు కక్షలవారికి పామరస్వము, స్నేహము కలిగింది. ఆ రెవారితో మైత్రీ భగ్నమై వదిలి. అంతఃకలహం అంతర్యుద్ధంగా మార్పుకొంది. చూరాచూరం 10 ఏండ్లు పాగింది. మళ్ళీ ఒకటై వారు రెండుపక్షాలవారు. ఇప్పుడు తిరిగి అంతః కలహపు మాదనలు దీనిచరిత్ర యిది.

చైనా జాతీయోద్యమస్వరూపానికి దాక్షిణ్య సస్యట్ సేకా. కైన్స్ వుడు, ఆమెరికాలో ఉన్నత విద్యార్థ్యాసం చేసినాడు. పాశ్చాత్య వాఙ్మయం విశేషంగా చదివినవాడు స్వాతంత్ర్య పిపాసి వివాదు. చైనాకు తిరిగివచ్చి చైనాను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యదేశం గావించువలెనే ఉద్దేశ్యంతో కూమింటాంగ్ (జాతీయప్రజాపార్టీ) ను స్థాపించాడు.

ఆకాలంలో ఫ్రెంచి, బ్రిటిష్, ఆమెరికన్, జపాన్ ప్రభుత్వాలన్నీ చైనా జాతీయోద్యమానికి బద్ధవిరోధులు. మనదేశంలో ఫ్రెంచి, డచ్చి, బ్రిటిష్ కంపెనీలవారు పోట్లాడుకుని, చివరకు బ్రిటిష్ వారే గెల్చినందున ఒక బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి మనమంతా బానిసలైవాం. చైనాలో ఆట్లాగాదు. విరోధియ పెద్దప్రభుత్వాలు తలాకాస్త ముఖ్యప్రదేశాల్లో పంచుకుని కూర్చున్నవి. వాళ్ళను తరిమివేయడమంటే ఎంత కష్టపాధ్యమైనవని?

ఛిన్నా భీన్నమైన ఈగొప్ప చైనాదేశాన్ని ఏకం చేయడమెట్లా? ఎవరుమనకు కమ్మ? ఎక్కడనుంచి మనకు సహాయంవస్తుంది? అని ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు సస్యట్ సేన్.

ఆది 1821 వ సంవత్సరం ఆపుటికే 4 ఏండ్లు ముందుగనే ప్రక్కనున్న రష్యా ఆసే మరొక గొప్పదేశంలో లెనిన్ వాయకత్వాన ప్రజావిప్లవం గెల్చింది. రష్యా సగం యూరప్ లో, సగం ఆసియాలోవున్నది. చైనా ఆసియాలో పీడిత ప్రదేశం. కనక సహజంగా పోరాడమంటే పీడిత ప్రజా నాయకబృందంతో రష్యాలోని లెనిన్ బృందంవారు పామరూతని ప్రకటించి సహాయం చేస్తామన్నారు.

చైనా స్థితిగతులను గురించి విపులీకరించి చెప్పడానికి తమకు కుడిభుజంగా పనిచేస్తున్న చియాంగ్ ను మాస్కోనగరానికి దాక్షిణ్య సేక్ చంపినాడు. అక్కడనుంచి తిరిగి చైనాకు ఆడోల్ఫ్ బాబ్ జాతీయ చైనారాయబారి ఆసే చూడడాలో వచ్చాడు.

గమనించినారా ఇందులో విశేషం! స్పెయినుదేశంలో చట్టరీత్యా ప్రజాతంత్ర పద్ధతిప్రకారం ఏర్పడిన స్పెయిను ప్రభుత్వానికి, విక్టోరియా ఫ్రాంకో సైన్యాలను

చైనాలో అంతఃకలహం ★

★ దాని పుట్టుపూర్వోత్తరాలు

ఏర్పడిన సంఘర్షణలో ప్రజాతంత్ర యూరోపులో ఎవ్వరూ స్పెయిను ప్రభుత్వానికి సహాయం చేయలేక పోయినారు. రష్యా ఒకదేశమే చివరవరకు స్పెయిను ప్రజా ప్రభుత్వానికి సహాయం చేసింది. చైనాలో అంతఃకలహం మహాత్కార్యం చేసింది అని చెప్పవలె. జాతీయ చైనా ఇప్పటింత బలంపొందకముందే ఇంకా విప్లవం జయప్రదంగాకముందే, చైనాకు నిజమైన పాలకులు జాతీయ వాదులైన సస్యట్ సేన్ బృందంవారే అని ఒక ప్రభుత్వం గుర్తించడమంటే, అది అంతవరకు లోకంలో కని, విని ఎటుగనిది.

విర్రండు విప్లవంలో ఆమెరికా సహాయం చేసిందికాని విర్ర విప్లవకర్తల సంఘాన్నే నిజమైన విర్ర ప్రభుత్వంగా గుర్తించడానికి ఆమెరికా ప్రభుత్వం సాహసించలేక పోయినది.

ఆవిధంగా రష్యాదేశపు పలుకుబడి చైనాలో వ్యాపించడానికి ఆస్కారంకలిగింది. ఆపుటికే చైనాదేశంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఒకటి ఏర్పడి వుండింది. రష్యా సహాయాన్ని ఆశేయించినందువల్ల, ఈపార్టీలో కూమింటాంగ్ వారు స్నేహముగా వుండవలసివచ్చింది. ఇరుపార్టీలవారుకలసి చైనా స్వాతంత్ర్యంకోసం పోట్లాడుదామనుకున్నారు.

కమ్యూనిస్టులకు కూమింటాంగ్ లోని ధనాధ్యులతత్వం గిట్టకపోయినా, స్వతంత్రదేశం ఆసేది లేకపోతే, కమ్యూనిజం ఆవలంబించడానికి ప్రదేశమేదా? ఆసే ఉద్దేశ్యంతో, ముందా ప్ర

దేశాన్ని అందగం కలసి సంపాదిస్తామని నరకవచ్చాయి.

సస్యట్ సేన్ తదనంతరం చియాంగ్ ఆస్థానాన్ని ఆక్రమించాడు. ఈయన రెండుపార్టీల వారికీ విహితుడుగా వుండినాడు. రష్యానుండి సైనికతక్కిదు యివ్వడానికి వచ్చిన మార్షల్ షూచర్, రాయబారి జోరోడిక్ వర్గరాలలో చియాంగ్ కలసిమెలసి పనిచేసేవాడు. మిలిటరీ ఆకాడమీ (సైనిక విద్యాలయ) కి ఆహ్వానితైనాడు.

సస్యట్ సేన్ ఆశీర్వాదబలంవల్ల, ఆశించిన పక్షంవారి పూర్తి మద్దతువల్ల, మితవాదకక్షల్లో కల్లా గొప్పప్రతిభాపంతుడై వుండడంవల్ల ఆనాయాసంగా జాతీయచైనాకు చియాంగ్ ను వాయకుడు కాగలిగినాడు.

1927 లో జాతీయచైనా విప్లవం చెలరేగింది. "చూంగ్"లో ఏర్పడ్డప్రభుత్వంలో జోరోడిక్ బృందం ప్రధానస్థానం వహించింది.

క్రమంగా చైనా విప్లవజయంతో బాటుగా కమ్యూనిస్టుల మునుబడి ప్రదేశం జపానా విస్తారం కావడం ప్రారంభించింది. కూమింటాంగ్ లోని మితవాదులకు కండ్లెర్రైవేవని, చియాంగ్ (చియాంగ్ కై షేకు ఈయనే) ను చెవులు మెరచేకారు. అక్కడపుట్టిందిపుండు.

అనచే చేతయెవరినట్టి యొకపాత్రన్ ఏమనుజుండైన భగ్న మొనర్చునే అనికవిగారన్నారు. కాని చియాంగ్ అంతపనీ చేకాడు, "చూంగ్"లోవున్న జోరోడిక్ బృందాన్ని ప్రభుత్వంలో నుండి పోట్లాడి తరిమేశాడు. కాంటన్ లో

హిట్లరుకు గాంధీజీ లేఖ

దాని గతి ఏమైంది?

ఆహింసా తత్వాన్ని ప్రతిపాదిస్తూ గాంధీజీ ఒక లేఖను హిట్లరు కేరటికే వ్రాసి, దాన్ని ఆచిరువామాకు పంపవలసినదిగా ఇండియా గవర్నమెంటువారికి వ్రాసుకున్నాడు.

ఆ లేఖను ఇండియా గవర్నమెంట్ వారు అక్కడికి పంపలేదని తెలిసిన తర్వాత ఎందుకు పంపలేదు అనే ప్రశ్న వచ్చింది. "స్టేట్స్ మన్" పత్రిక లోన్న విశేషం తత్కారకాలను గురించి ఇట్లా చెప్పినాడు.

ఆలేఖలో గాంధీగారు చెప్పిన సంగతులేవి. ఇండియా ఆహింసా పద్ధతివల్లనే ప్రస్తుతం తనకు స్వేచ్ఛలేకుండా తీసేవారి సంకల్పమండి స్వేచ్ఛలేకుండా తీసేవారి సంకల్పమండి విముక్తి పొందడానికి సిద్ధపాడున్నది. అంతేగాదు ఇంకమీద ఏ తరాయివారైనాకూడా అట్లా ఈ దేశాన్ని

బధించడానికి లేకుండా ఆపదతివల్లనే ఇండియా తన్ను రక్షించుకుంటుంది.

ఈసంగతేకాక బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంయొక్క పాలనవల్ల ఇండియాకుకల్గిన యిబ్బందులకూడా ఆలేఖలో వివరించబడినవి. గాంధీజీ వ్రాసిన తదితర విషయ సంబర్ధమునకు సంబంధం క్రెంచికేసి ఈసంగతులనుమాత్రం పైకిలాగితే, శత్రువు స్వప్రయోజనార్థం ప్రచారనిమిత్తం వాటిని వివియోగింమకోడానికి వీలౌతుంది అనే భయంవల్ల ఆలేఖను గమ్యస్థానానికి పంపకుండా ఇండియా గవర్నమెంటు వారిచే నిల్పువల (సెన్సార్) చేయబడినది.

అంతేగాని మరొక కారణం వల్లగాదనీ, ఎవ్వరూ ఆవ్యధా తలంప వక్కరలేదనీ తెల్పుబడుచున్నది.

ఇంకాకొన్ని ముఖ్యపట్టణాల్లో చియాంగ్ సైన్యానికి కమ్యూనిస్టు సైన్యానికి సంఘర్షణ కలిగింది.

ఎంతమైత్రీతో వుండినాలో, రెండుపక్షాల వారు అంత విరోధులై వారు. ఒకరొకరు పాథం మరొకపక్షం ప్రయత్నించారు. కమ్యూనిస్టులకు సర్వనాశనం చేసేందాకా నిద్ర పోవడం అని, చియాంగ్ శత్రుం పట్టినాడు.

కమ్యూనిస్టులు కియాంగ్ న్ని, పెన్ న్ని, ప్రాంతాలకు వెళ్లి, అక్కడ తమ ప్రత్యేకప్రభుత్వం స్థాపించుకొని, గొరిల్లా యుద్ధంచేసి, చియాంగ్ సేనలను కొన్నింటిని తమవంకకు ద్రిష్టకొనిపోరాడివారు. ఆదోక చరిత్రాత్మకమైన ఉదంతం.

ఇట్లా పడేండ్లు గడిచింది. ఇంతలో జపాను ప్రభుత్వంమీదికి దుముకుతున్నది. దేశంలో అందరికీ అంతర్యుద్ధంతో ప్రాణాలు విసిగిపోయినవి.

మంచుకూలో అధిపతిగావుండి జపానువారిచే యధృష్టమై చియాంగ్ రాజ్యంలోవుంటూ, అతనికి అత్యంత సహకారీగావున్న అంతర్యుద్ధం పోపలెనని చాంగ్ కు సంకల్పంకలిగింది. జయన సంకల్పం పెరచేరింది. ఆదోకరమామకధ. వివండి

'చిలో'కొలో కమ్యూనిస్టులతో పోరాడి, వాళ్ళను అక్కడినుంచి తరిమివేయడానికి చాంగ్ నియమించ బడినాడు. అతడు ఎంత ప్రయత్నించినా విజయం పొందలేదు. పైగా, తనదేశస్థులనే తాను చంపుతున్నానే అనే కించ కలిగిందతనికి.

కమ్యూనిస్టు వాయకులను ఏ లిపించాడు మిలేంకావరే? అని అడిగాడు.

జపానువాళ్ళను తరిమి వేయడానికి అందరం ఒకటి పలే చాలు మొదట. తర్వాత చైనాజాతీయ తమ భంగంకాకుండా మాప్రత్యేకత రాజకీయంగా మాకు వుండనీయండి. అనివాళ్లు సమాధానం చెప్పారు.

తర్వాత చియాంగ్ కు చాంగ్ వ్రాశాడు. వీళ్ళతో పోట్లాడడం నావల్లకారేదు-కారు అని, దానితో, చియాంగ్ స్వయంగా సియాం లో విమానంలో దిగినాడు. 1936 డిసెంబరు 7వ తేదీన.

చాంగ్ చియాంగ్ ను బ్రతిమాలుకున్నాడు- కమ్యూనిస్టులతో రాజీపడి, అందరంకలసి జపాను మీదికి మాకుతాం, అంగీకరించమని. కమ్యూనిస్టులతో రాజీయా! ఇంకేమైనావుందా! అన్నట్లు చియాంగ్ మాట్లాడాడు.

ఆతర్వాత తప్పనిసరి విపోయించని చియాంగ్ నిర్బంధించబడినాడు. 12 వ తేదీన తప్పించుకుండామని ప్రయత్నంచేకాడు. వల్లగాలేదు. 20 వ తేదీన బావవరదినూంగ్ (అర్థికమంత్రి) వచ్చాడు 22 తేదీన తనయిల్లాలు, రాజీ యేరిక, స్వామిని లేగవ చియాంగ్ ను వచ్చింది.

చియాంగ్ వీరీకూడా పెంకిపెట్టిననీపేరు. ఏకే పల్లెప్పించింది. చియాంగ్ పలగో చిక్కినాడు. చిక్కినా మొండిగావున్నాడు.

మొండితనం వదులుకొని రాజీకి రమ్మని వీరీ పీతవు చెప్పింది భర్తకు.

చివరకు రాజీజరిగింది. అక్కడ క నాటకం జరిపించారు. చాంగ్ చెల్లి మళ్ళీ చియాంగ్ ను బ్రతిమాలుకున్నాడు- నేను నిన్ను నిర్బంధించడం నేరం గనక క్షమించమని. దానికి ఒక డిచా ర్తయ్య అదంతా ఒక ఫాన్సులేంది. దానిపంగలి మనకెందుకీప్పుడు.

బెర్నార్డ్ షా-

బెర్నార్డ్ షా ఏది వాడినా, దాన్ని ఉదాహరణ పూర్వకంగా సమర్థిస్తాడు. అట్లా చెబితేనేగాని ఆయనకు సంస్కృతి వుండదు. వాదన ప్రారంభమైంది.

మనవూరిలో ఒకతపాలా బంట్రోతు కావాలని మనకుందాం. చాలా మంది ఆభ్యర్థులు పోటీ చేస్తున్నారు ఆపదవిని పొందడానికి. మనం అందులో ఒకరిని ఎన్నుకోవాలి. ఏళ్ళందరికీ ఒక వ్యక్తి మన కంటికి అనుకూలం. ఏమంటే, ఆతన మార్లు మనకు చిందులు సూచించాడు, మమ్మీం తాగించాడు, మన పూలమొక్కల ప్రదర్శనానికి ఒక రూపాయవందాయచ్చాడు, మన చిన్నపిల్లలు కనిపిస్తే వారిని చాలా దయతో ఆదరిస్తాడు. ఇది పరిశుభాభ్యుత్పాది, పూరిగాని మోతుబడి తైతు (జమిందారు) తగవులాడుకున్నాడు కనుక ఇతనిలో కూడా ఆపదాయనకు తగవు. ఇది ఈయనవంగతి. ఈయన్ను మనం ఎన్నుకుంటాం. ఒక దైసికి, ఉత్తరాలకట్టు చేతికిస్తాం.

ఎన్నికలోనే జయంపొందుతాడుగాని పని చేయడం తెలియదుగా! పనివినివలసినదే కాంక్షలకు ఉద్యోగంకోసం ప్రాకులాడినాడు కాని తాను అందులో పెరవేర్చవలసిన విధం ఏమిటో చాటిని గురించి ఎప్పుడూ ఆలోచించి వుండదు. ఇప్పుడు మరేం చేస్తాడు? తనకు చదువురాదా? కనక ఒక పిల్లవాణ్ణి పిలిచి వాడికి తీతమిచ్చి వాడిచేత చదివించుకుంటాడు. పిల్లవాడు మన కంటికి కనిపింపకుండా దాముకుని వుంటాడు ఉత్తరాదేశా తపాలా బంట్రోతు యిమ్మావుంటాడు మనకందరికీ. ఎంతమంచి సేవకుడు అని మంతా ఆనందించి, ఆయనకు ఇనాములు వగైరాలు పండుగలువస్తే దండగలుచేస్తుంటాము. క్రమేణ. ఈచదువురాని తపాలా బంట్రోతుపేరు ప్రతిష్ట పొందించుకుంటాడు. ఇతనివెనుకవుండే చదువుకున్న పిల్లవాడి సంగతి లోకానికి తెలియదు. అందువల్ల ఇతని తర్వాత మరొక తపాలా బంట్రోతును ఇతన్ని ఎన్నుకున్నట్లే ఎన్నుకుంటాం.

ఈలోగా ఆచదువుపొందిన పిల్లవాడు అక్కడ ముసుగులో వుండనేవుంటాడు. పసంతా నిజంగా వాడేగదా చేసేది! కొన్నాళ్ళకు ఆ సంగతి తెలిసి పోతుంది. సరే తపాలా రవాణాకు పిల్లవాడయ్యాడా అనవరమేనని మనమంతా గుర్తించి మనవూరి తపాలాఫీసులో పిల్లవాడికి స్థానం ఏర్పరుస్తాము.

బెర్నార్డ్ షా అభిప్రాయంలో ఆ పిల్లవాడు సీనియర్ సర్వీస్ ఉద్యోగి కి, తపాలా బంట్రోతు ఎన్నుకోబడ్డ మంత్రి పోల్చదగినవారు. విల్లిడ్వర్గిగల తార తమ్యాలు (తాపత్తులోనూ, వ్యవహార కాండలోనూ) బహురమ్యంగా వివరించి చెప్తాడు, వినండి

విల్లిడ్వర్గిగల సంబంధం తాగానే పోషియించుచున్నా. ఏమంటే, "చదువురాని" మన తపాలా బంట్రోతు గొప్పతాపాతుగల వాడుగా వుండవచ్చు. చదివే పిల్లవాడు చదువలంకన్నా ఇంకేదా ఎక్కువ చేతగానివాడుగావుండవచ్చు. ఆయితే ఇది పాథాగణంగా ఇట్లా వుండడం సరియే. అది ప్రమాప్యమ్యవాదుల యొక్క భ్రమ కాని నిజంగా అట్లావుండదు.

(3)

మనకిష్టమైన వాళ్లను ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకుని పరిపాలించమంటాం. మన కిష్టంలేనపుడు వారిని తొలగించే అధికారం మనమే వుంచుకుంటామనిగదామీరనేది! సరే దానికిదిగో సమాధానం అంటాడు బెర్నార్డ్ షా. చూడం ఏం చెప్తాడో ఈ యన -

ఎందుకంటే తనవల్ల నిత్యవ్యవహారం సాగి పోతున్నదని కనిపెట్టిన పిల్లవాడు కొంచెం పెద్దవాడైన తర్వాత, తన 'యజమాని' మీద సహాచేయడం ప్రారంభిస్తాడు. 'ఎందుకేయి? మనం ఎన్నుకున్నవాడు నిజంగా పనిచేసేవాడు కాకపోయే? కాళ్ళరంగా ప్రకాయించివున్న పిల్లవాడు (పుర్యోగి) చెప్పినట్లేవాడు చేయవలసిన వాడాయే?

ఇప్పుడు ఇంగ్లండులో ఈ పుర్యోగుల రెగ్యులేషన్లు, కానవాలకంటే బలంగల్గినవైపోతున్నవి. ఇందులో కొన్ని ప్రజల యిబ్బందిని గూర్చి ఇందులో కొన్ని ప్రజల యిబ్బందిని గూర్చి యోచనలేకుండానే పుర్యోగుల సౌకర్యం, పిలువారమే చూచుకొని చేయబడినపుటికి వాటికంత శక్తివున్నది దేశంలో.

అయితే ఈ ఉద్యోగులను నియమించే పద్ధతి ఏమిటి అంటారా? ఎక్కువదబ్బు ఖర్చుపెట్టగలిగి గొప్పచదువు చదువుకున్న వారిలోనుండే సెలెక్షన్ చేస్తారు. అంటే గవర్న మెంటులో ఒక ముఖ్యమైన అంగాన్ని ఒక విధమైన కేటలం 'పర్' సెలెక్షన్ క్రింద పెడుతున్నారన్నమాట.

అయితే ఈ పుర్యోగులపైన ప్రజలకు ఎంతమాత్రం అధికారమున్నది? అనే విషయం ఇక బెర్నార్డ్ షా చర్చిస్తాడు. వోల్టే, వాటిశక్తి, వాటివలుకుబడి ఆ గొడవంతా వస్తుంది.

మన కందరికీ పోట్లున్నవి. నా పోటంటే ఎట్లా వుంటుందో చూడమని కొన్ని పర్యాయములు నేనూ ప్రయత్నించా. ఆకధవిసందిచెప్తా

ఎలెక్షన్ దగ్గరకు వస్తున్నదనగానే, ఇద్దరు ముగ్గురు వ్యక్తులు నావేర ఉత్తరాలు వ్రాస్తారు. అందులో ఒకపోలింగ్ కార్డు, మీటింగులు ఏర్పాటున ప్రదేశాలు, ఒకపట్టికవుంటుంది. దానితో కూడా మీనోలు నాకేయివ్వండి అని విన్నవించి, ఎన్నికల్లో తనపక్షంగా వాదించే ఒక ప్రణాళిక.

ఈ ప్రణాళికల్లో ఒకటి 'మార్సింగ్ పోస్టు' పత్రికలోవుండే ఒకవ్యాసాన్ని పోలివుంటుంది. దానిమీదయూనియన్ లాక్ ముద్రణ వువుంటుంది.

ఇంకొకటి "డెలివరీస్" లేక "హంచెస్టర్ గార్డియన్" పత్రికలో వ్యాసంవరే వుంటుంది. వీటి మధ్య ప్రతులే పంపిండ్డవాటి ఎలెక్షన్ ప్రణాళికలుండే చిత్తుకాగితాలయిట్టలో నులభంగా దొరుకుతవి.

ఇక మూడవది చాలా ఆధునికంగా భావకొంచెం తాగా ఆగమయ్యెట్లువుంటుంది. చదవ

గానే, ఇది లేబర్ పార్టీ కార్యాలయంలో వ్రాయించబడినదని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

నాల్గవది అన్నిటిలోకీ అధ్వాన్నంగా వుండేది... 1848 వ సం॥పు కమ్యూనిస్టు ప్రణాళికలో వుండే కొన్ని విషయాల ఇంగ్లీషు రిథుమాను కల్గి వుంటుంది.

ఇందులో ఏ ఒక్కటి ఆభ్యర్థిచేతనే వ్రాయబడినది అని చెప్పడానికి సీలులేదు.

ఆ ప్రణాళికలవల్ల ఆభ్యర్థుల రాజకీయ తాపాతుగాని, గుణగణములుగానీ ఏమీమనకు తెలియవు. 20 ఏండ్లక్రింద తీన్నున్న తమ పోటోలు అందులో వుంటాయి గనక, ఇప్పుడు వారినయస్సు ఎంతవుంటుందోనూ దా మనకు తెలియదు.

ఎలెక్షన్ మీటింగులపోతే, నాటకకాలకు పోగియ్యేజనం ఇంకా ఎక్కువగా అక్కడికి తయారవుతారు. నాటకంకంటే చాలాచాకగా తోటవాడును ఆమధవించవచ్చు గనక. ప్లాట్ ఫారంమీద ఇద్దరు ముగ్గురు సేదవ్యక్తులు కూర్చునివుంటారు. వీరే పార్టీ రాజకీయాల్లో ఆర్యధికంగా కప్పిచేసి, నియోజకవర్గంలో సంచలనం కల్గించివారు.

న్యాయలేహా వీరే ఆభ్యర్థులుగా నిలువడానికి అర్హులు; కాని రోల్స్ పరాయిన్ మోటార్ కార్ కొనడానికి వాళ్లతా హత్తుకు ఎంతలాసాధ్యమా, ఎన్నికల్లో పోటీచేయడం అంత అసాధ్యమంటే, అందులో ఏమీ అత్యుక్తి లేదు.

ఆభ్యర్థియందు జనానికంతా విశ్వాసమున్నది. ఆసేతీర్మానం వీరే ప్రతి పాడిస్తారు. ఆభ్యర్థిని గురించి అక్కడ పోగైనవారెవరికీ ఏమీ తెలియకపోయినా ఫరవాలేదు. ఉపచ్యాసాలి ప్రిస్తారు. నచ్చుట్లు కొట్టిస్తారు. ఎవరైనా అడ్డు ప్రశ్నవేస్తే, "నేనున్నా ఇక్కడ సచారిత్రేయ దానికీ" అని ముందుకుదూకుతారు. అంతా చేసేది. ఆ ఇద్దరు ముగ్గురు.

ముగ్గులో ప్రతిపక్షీ తరపున వారెవరైనా గలభాచేస్తే, అదొకతమాష.

ఇటువంటి సన్నాహమంతా అయినతర్వాత ఎన్నిక జరిగితే, ఫలావావారి ప్రభుత్వం చేయడానికి ఎన్నుకొన్నాం అనిఅనుకుంటాం దానినే నాయొక్క గవర్న మెంట్, నాచేత గవర్న మెంట్ నాకొకట గవర్న మెంట్ అని అనుకుంటా వుండేది.

అవును. ఇట్లావున్నది గనకనే, ఈవా సైన్సు (Nonsense)లో నాకు సమ్యకంలేదు. అంటాడు డీన్ ఇంజ్.

అయితే ఆభ్యర్థులు ఒకనాట అనవచ్చు. మమ్మల్నెం కేయమంటవయ్యా, ఏ దై నా ప్రశ్నిస్తే మేం సమాధానంచెప్తాం అని అంటారేమో! అంతకంటే వాళ్లం చేయలేరని నాకూ తెలుసుకాని దానివల్ల సంభ్రమికలగదు. ఎంత మాత్రం అని వాళ్లశక్తి నాకు తెలియవరే.

ఇక్కడముల్లీ బెర్నార్డ్ షా బహుచక్కని ఫలోక్తి ప్రయోగిస్తాడు. అ మెరికాలోవుండే ఒకడాక్టర్ యొక్క అభిప్రాయం ఆధారంగా తీసుకొని అనర్దులైన ఆభ్యర్థులమీద భలే దెబ్బకొడతాడు.

నాన్ ప్రాంస్కిలో సగంలో ఒకచైద్య శిక్షామణి ఈసంగతి కనిపెట్టాడు. ఆభ్యర్థియొక్క రక్తపుహిట్టు ఒకటి అగుదు కాకితంమీద పడితే ఆరగంటలోగా కారీరకంగా ఆతనిలో వుండే లోపమేమిటో తెలిసిపోవచ్చు.

నాకిప్పుడు కావలసినదేమిటంటే, అజేయముగా ఒక సెక్యులమక్కవలసినో, లేక ఒక తల వెంట్రుకను పరీక్షచేస్తేనో, ఆభ్యర్థియొక్క నానకీరత్వం తెలియవరే. అప్పుడు మనం మలరంగా ఏయే ప్రభుత్వకాఖలో వుద్యోగానికి ఎవరెవరికి అర్హులన్నయో స్పష్టంగా తెలిసిపోతుంది. అందువలన అన్ని తావర్ల తల పాటెంపు తేకుండా పోట్లువంపాదించుకున్నమాత్రాన ఒకవ్యక్తిని మనమీద పెత్తనంచేయడానికి నియోగించుకోవలసిన అవసరం వుండదు.

మనం ఈవిధంగా తయారుచేసిన పట్టికలో విరేళాంగమంత్రిచదవి మొదలుకొని, చిన్న 'పంచాయితీబోర్డు' నిర్వాహకుడివరకూ అర్హులైనవారుంటారు. ఇట్లా లెక్కవేస్తే మొత్తం జనాభాలో మనదేశంలో ఉన్నతతమమైన ఉద్యోగాలను స్వీకరించడానికి అర్హులగువారు వెయ్యింటికి ఇద్దరికంటే ఎక్కువమంది వుండరు.

అప్పుడు చదువురాని తపాలాబంట్రోతును ఎన్నుకోవలసిన అవసర నాకుపట్టదు. మనం ఎవళ్లనుండి సెలెక్షన్ చేయవలసో వాదించుకొని తక్కువగా వుంటుంది. వుంటే ఏం?

పరిశీలనలవారిని ఆసేకమందిని ఎన్నుకునే కంటే తెలివగువారు, సమర్థులు కొద్దిమంది ఎన్నుకోబడడం శ్రేష్టంకదా! అప్పుడు స్వయంగా చెల్లిగూడా పోట్ చేయను బహుశా. ఒక ఫోక ద్వారా ఫలానా కార్యాలయానికి కానిక్ష్ట పెట్టుకున్నానంటే స్వీచ్ కొక్కి పోట్ చేసేస్తాను. సరిపోతుంది.

అటువంటి యంత్రం ఏదైనా వైద్య ప్రపంచం కనిపెట్టినదాకా, మనకర్తవ్య మేమిటిది అనేదిప్రశ్న. వచ్చేవారం ఈప్రశ్నకు సమాధానం.

నమ్ము - నమ్ముకపో

మలవాడలో తూర్పుగా కారిన చిరీతేరు తెచ్చి అదివారంవాడు చిట్టాముదం దీపంపెట్టి, దీపభోజనం ఆశీర్వాదాల్ని ఆముదాన కంఠించి నుదుట తిలకం పెట్టుకుంటే ఆరీచేత పూనుకుంటే నిక్షేపం కానవచ్చును.

తెల్లగంటినవేరు వైదింగానే చేసి కాటుక కండ్లకు పెట్టుకుంటే కానవచ్చును.

తెల్లజల్లేడు, నెమలికట్టు, విష్ణుక్రాంత, గోశాసనం, కురువేరు, శ్రీగంధం, ఇవన్నీకర్మ గంధంతేసి తిలకం పెట్టుకుంటే సర్వజనసర్వం.

చెంచలకూర తొక్క పసుపుతీసి కరీరానికి పూసుకుంటే తుపాకిగుండు తాగుదు.

బిరుదు వాపస్ చేయుట

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు యింజనీరుగ ఇనిచేసి 1932 లో పించమతీసుకొని రాజధానిలో పేరు పొందన టి. కె. డి. విజయరాఘవాచారిగారు ప్రస్తుత ప్రభుత్వనిర్వంధ నిరసనసాచకంగా తన "దివాన్ బహదూర్" బిరుదును కట్టగట్టి ప్రభుత్వానికి వాపస్ చేసిరి.

అల్యూమినియం వస్తువులు ఇండియాకు రాకూడదు

విరేకాలలో అల్యూమినియంతో తయారుచేసే యే వస్తువులనూడా యిండియాకు తెప్పించకుండా ప్రభుత్వం నిషేధించింది.

ఇండియాలో బ్రిటిష్ స్వార్థాలు

రచయిత:

అశోక మెహతా.

2

భారతదేశంలో పరిశ్రమాభివృద్ధిని అరికట్టినందువల్ల ఆర్థికంగా నిస్సహాయత, రాజకీయంగా దాస్యము దేశానికి ఎట్లాప్రాప్తించిందో గతవారము మనం తెలుసుకున్నాం. తత్ఫలితంగా ఆందోళన, సంచలనం ప్రజాహృదయంలోకిలిగి, స్వదేశీఉద్యమం వచ్చి, పారిశ్రామికాభివృద్ధి కొంత వరకు ఏర్పడేదానికి గత యుద్ధసమయంలో అవకాశం ఏర్పడటప్పటికీ, అక్కడ మళ్ళీ ఎత్తుకు పై ఎత్తుగా బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదార్లు గావించిన వ్యవహారాలను పరికించండి. —జ.రై.సం.

★

18వ శతాబ్దంవరకు ఇండియా పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక మిశ్రమ ఆర్థిక విధానంలోవుండేది. కాని వంద ఏండ్ల బ్రిటిష్ పరిపాలనలో కేవలం వ్యవసాయం మీదనే దేశం ఆధారపడవలసి వచ్చింది. దీనివల్లనే దేశానికి చాలా ప్రమాదం గల్గిందని 18వ శతాబ్దం ఆఖరులో నియమించుబడిన రాయల్ కమిషనరుని నిర్ణయించారు.

బ్రిటిష్ పాలనీవల్ల గల్గిన ఫలితమేమిటే... ముడిపగులకు ఇండియా సక్లెయిన్మెంట్, అయినది; బ్రిటిష్ సామగ్రికి కొనుగోలు మార్కెట్ ఐనది; కాని దేశంలో లక్షలకొలదిజనం అధికంగా నిస్సహాయులై పోయినారు. వారి పుత్రులు నశించి పోయినవి. కనక పూర్తిగా మళ్ళీ ఇండియాపారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి పొందితేనేగాని ప్రజలు సుఖించలేరు. ఆందువల్లనే స్వదేశీ ఉద్యమం ప్రారంభమైనది.

1887 లో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ మూడవ సమావేశంలో స్వదేశీని ప్రోత్సహించవలసిందని ప్రభుత్వం కోరబడినది. 1895 తర్వాత 1916 వ సంవత్సరము వ్యవస్థాపక ఆఫీసరుగా కూడా స్వదేశీ ఆఫీసరుని నియమించుకుంటే, బహుశా కండ్లవడే ఎక్కువ లెక్కగా విజయదేదేమో!

1914-18 యుద్ధ సంవత్సరాలలో పారిశ్రామిక అభివృద్ధి ఇండియాలో కొంత విధిరేక కావలసి వచ్చింది. 1914 లో సమావేశమైన కాంగ్రెస్ సమావేశ యుద్ధసమయంలో దొరికిన అవకాశాన్ని వినియోగించి ఇండియా పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరించింది. కాని కరెన్సీ, టారిఫ్, ప్లాన్లు, రైల్వే రవాణా రేట్లు - ఏటన్నంటిల్లాను భారత పరిశ్రమాభివృద్ధి కనుగొన్నవైన మార్పు ఏమీకలుగలేదని 1915 సంవత్సరం కాంగ్రెసు సమావేశ కమిషన్లు చేయబడిన వచ్చింది.

యుద్ధపరిస్థితులవల్ల బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఇండియా పరిశ్రమలను గురించి దర్శాత్తు చేయడానికి ఒక రాయల్ కమిషన్ ఏర్పాటుచేశారు. కాని

ఎగుమతి, దిగుమతి సుంకముల విషయం ఆకమిటీ విచారణాంశాల్లో లేకుండా చేశారు!

భారత పారిశ్రామికాభివృద్ధిని అరికట్టడానికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఎన్ని ప్రయత్నాలుచేసినా, ఇండియాలో కొన్ని పరిశ్రమలు ఏదోఒక విధాన ప్రాతిపదికపై. ఆందులో ముఖ్యమైనది బట్టల పరిశ్రమ. చాలాభాగం ఇది భారతీయుల చేతుల్లోనేవుంది. లంకన్ షేర్ లోవున్న బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదార్లకు ఇది చాలా అనర్థదాయకంగా తోచింది. ఆందువల్ల బట్టలపై సుంకంతోకాటు ఎక్సైజ్ పన్నునూడా విధింపబడినది.

“1917 లో ఇండియా గవర్నమెంట్ వారు షూనారు 150 కోట్లరూపాయలు ఆస్తులన్నీ యుద్ధ నిధికగాను ఇంగ్లీషులో బ్యాంకులో కట్టవలెనని సుంకల్పించారు. దీనిమీద అయ్యే వడ్డీగృహాలు చెల్లించేమిత్తే విదేశీ బట్టలమీద నూటికి 75 రూపాయ సుంకం విధించవలసిందనీ, ఏకైక పన్ను వేరే స్వదేశీబట్టలపై ఎక్కువగా వేయకూడదని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదనై కాననసభ్యులైన భారతీయులూ దానికి సరేనన్నారు..... కాని పార్లమెంటులో ఈసంగతి చర్చకువచ్చి పుడు లాంకన్ షేర్ నుండి వచ్చిన ప్రతినిధులంతా పల్లగా దన్నారు. పెద్దగండర్ గోశాంతయింది. మంత్రివర్గం మారిపోయ్యే పరిస్థితివరకూ వచ్చింది”

—విలియంరాయ్ ముత్ గారి గ్రంథంనుండి ఇదీ కథ. కనక బ్రిటిష్ ప్రభుత్వపాలనీ మొదటి నుండి ఏమంటే. ముందు బిటిష్ పెట్టుబడికి లాభం తర్వాత ఇండియా ప్రజలు.

భారతదేశంలో కొన్ని పరిశ్రమలు తలయెత్తేది తప్పుదని తెలుసుకొన్నతర్వాత, బ్రిటిష్ ఆజమాన్యక్రిందనే ఇక్కడ పరిశ్రమలు స్థాపించడం ప్రారంభమైనది. వ్యాపారంలో లాభం గడించి పెట్టుబడికి కావలసిన ధనం సమకూర్చినవారి పరిశ్రమల స్థాపించగలరు. ఈదేశంలో బ్రిటిష్ కంపెనీలకు వ్యాపారం జోరుగాపొగింది. మొన్న మొన్నటివరకు కలకత్తాలోని థాకర్ స్పింక్ ఆండ్ కంపెనీవారు పుస్తకాలవ్యాపారంతేస్తూ బాంకువ్యాపారం చేసేవారు. వాళ్ళ వ్యాపారం అంతబాగా పొగడానికి కారణం ప్రభుత్వం వాళ్ళకుగల్గించిన పోతే.

సుంకములవిషయంలో ఎట్టకేలకు ఇండియాకు కొంత పిలుగుకల్గివుంటే ఆర్యులయొక్క లాభాన్ని పొందడానికి ఆస్థాన యిక్కడ బ్రిటిష్ పెట్టుబడి తిప్పేమనకొని కూర్చోనెవుండే....

రైల్వేలలో పెద్దరైలులలో 9. చిన్నవాటిలో 28 రైలు - పెద్దవాటిలో పెట్టుబడి 700 కోట్ల రూపాయలు, చిన్నవాటిలో పె. 11 కోట్లు. కల్గిన బ్రిటిష్ కంపెనీలు పెర్రనదార్లు.

నశంలోని వందజనపవారములలో షూనారు 50 మిల్లులు బ్రిటిష్ వారి స్వాధీనం. ఇందులో పె. 17 కోట్లు. (మొత్తం ఆన్నిమిల్లులలోని పెట్టుబడి 23 కోట్లు రూపాయలు.

భారతీయ పరిశ్రమ అనిపేరుపడే బట్టల పరిశ్రమల్లో కూడా బ్రిటిష్ పరిశ్రమలు నూటికి 20 వంతులున్నవి.

బొగ్గుగనులు, కాఫీ, తేయాకు తోటలు. వీటిలో వరీ బ్రిటిష్ వారే పైచేయి.

పంచదార, సిమెంట్, కాగితాలు, అగ్ని పెట్టెలు, ఈవరిశ్రమల్లో బ్రిటిష్ వారికి కొంత ముఖ్యమైన భాగంవున్నది.

బ్రిటిష్ బ్యాంకులలో ఇండియా బ్యాంకులో కంపెనీ డిపాజిట్లు ఎక్కువే అనేది తెలిసిన విషయమే. ఎక్స్ ట్రేజర్ బ్యాంకుల్లో (చాలావరకు విదేశీ) రూ. 75 కోట్లు, సగం విదేశీ, సగం స్వదేశీ బ్యాంకుల్లో రూ. 155 కోట్లు, ఇండియా బ్యాంకుల్లో రూ. 84 కోట్లు.

ఇన్నూరెన్సు కంపెనీలలో 147 విదేశీ కంపెనీలు సాలుకు రూ. 7 కోట్ల ప్రమియం సంపాదనై 23% ఇండియా కంపెనీలు రూ. 8 కోట్ల 75 లక్షలు సంపాదనైవి.

ఇండియా అని పేరుగల్గినవన్నీ నిజంగా ఇండియాకే కావు. ఇందులోనూ విదేశీ సరకు వున్నది.

ఈ విదేశీ పరిశ్రమలన్నీ వేరేవేరు కంపెనీలచే నడుపబడుతున్నాయి. కొంతమంది పెద్దపెద్ద కంపెనీ మహుకాళ్ళే వీటికన్నిటికీ అధిపతులు.

ఉదా: పశ్చిమ ఇండియాలో (బొంబాయి ఆఫ్రాంతాల్లో) బాడీస్, కిల్ట్ నిక్సన్స్, సామూయ్యవారు తూర్పు ఇండియాలో (ఉత్తర హిందూస్తాన్ లో) ఆంధ్రూ యూత్ ఆండ్ కంపెనీ, మర్చిస్ ఆండ్ కంపెనీ, మెక్లాయ్డ్ కంపెనీ వర్తకాలు ఆధిపతీలు.

ఇందులో ఒక్కొక్కరు తమచేతిక్రింద అనేక పరిశ్రమలను కల్గియున్నారు.

ఉదా: ఆంధ్రూయూత్ కంపెనీక్రింద 54 పారిశ్రామిక సంస్థలు 15 వివిధమైన కాఖలందు నడుపబడుతున్నవి.

పరిశ్రమలు.	ఫాక్టరీలసంఖ్య
జనుము	11
తేయాకు	15
బొగ్గు	18
రహితా	2
రబ్బర్	2
పంచదార	1
పిండిమర	1
హైడ్రాలిక్ ప్రెస్	1
పవర్ సప్లయ	1
చమురు	1
గాస్	1
ఇటిక, కుండలు	1
ఇన్నూరెన్స్	1

విశ్వకు ఒక జమిందారీ (ఎస్టేట్) కూడా వున్నదట.

ఇతర పెద్దకంపెనీల క్రింద ఇట్లాగే చిన్న కంపెనీలు వాటి ఆజమాన్యక్రింద పరిశ్రమలు ఉంటున్నవి.

ఈపెద్ద కంపెనీలమీదకూడా పెత్తనం చేసే మరీ పెద్దవికొన్నివున్నవి. అవి లండన్ లోవున్నవి.

ఆంధ్రూ యూత్ కంపెనీ లండనులోని మా ర్గెట్ గ్రన్ ఫెల్డ్ ఆండ్ కంపెనీకాఖ. మేక్లాయ్డ్ కంపెనీ, మేక్లాయ్డ్, రబ్బర్ ఆండ్ కంపెనీకాఖ. బామర్, బారీఆండ్ కంపెనీ ఆరెగ్జాం డర్ లారీ ఆండ్ కంపెనీ కాఖ.

అంతర పెద్దకంపెనీలవలం చెమక వుండు కొని ఇండియాలో బ్రిటిష్ కంపెనీలు వ్యాపారం చేస్తున్నవి. వీటికేమూత్రంనూడా వారి కలుగుకుండా చట్టంలో వ్రాశారు!

హితోక్తులు

తేరవెంక, పీఠుగ మోదరాగ, విరికి పోయిన పీట, జమిందారీ ఉద్యోగిని సంపూరి ఆదరణం లోకి ప్రవేశింపవలయును, ముఖ్యముగా వర్తించవలయును.

గోళ్ళను, వెంట్రుకలను, గిట్లరాదు. వందలచేత గోళ్ళను కొరకరాదు. జమిందార్లు తూడిగము చేయరాదు.

మట్టి పెళ్ళిలకు నలుపువాడును, గోళ్ళనుకొరకు వాడును, పిరికిమీద కొండెములు చెక్కవాడును, ఆపరిశుద్ధులై ఆయినవాడును, తాత్కాలికంగా ఎంత సంపాదించినా జమిందారీ ఉద్యోగిన్ని, పీరలు ఎప్పటికీ పుద్దిబోలునేరరు.

నిద్రించుదగిన కవిత్యము చెప్పుకాదు (అంటే ఆవధానీ గాంధీగారి మీద (వానీశులు) ఎదు వెక్కిరించరాదు. నగరి పిల్లకాయలకు ఉద్యోగ మియరాదు.

గ్రామానికిగాని, ఇంటికిగాని, వారికి విడిచి తప్పుప్రావమ పోరాదు. రాత్రియందు చెట్ల మొన శ్వమవలవలెను. తాత్కాలికంగా ఎంతలాభంగా కనబడ్డా జమిందారీ గ్రామంలో నివసించరాదు.

స్నానభోజనములు చేసేటప్పుడు, వ్యాధిపీడితుడైయున్నప్పుడూ, శిశుధికాలంలోనూ, ఎన్నడూ వస్త్రములేకుండా వుండరాదు. తామెగుని కొత్త జలాశయములందు స్నానము చేయరాదు. జమిందారీలో జాయింటువట్టాల్లో భూములుంచరాదు.

శ్రీకువుతోనూ, ఆరని స్నేహితులతోనూ ధర్మహీనునితోనూ, బొంగతోనూ, పరుస్త్రీలతోనూ, జమిందార్లతోనూ, బుద్ధిమంతులు చేరరాదు.

ఇండియా సమస్య

కూజువెల్లు మధ్యవర్తిత్వం.

మాదనపారి ఆమెకా అన్యక్షేపాన్ని అధికారరీత్యా ఆలంకరించినవాడు గొజువెల్లు గా వించిన మహాపవిత్ర్యం ప్రజాస్వామ్య వాదానికి తైలిర్ అనదగియున్నది. భారత రాజ్యాంగ ప్రతిష్ఠంభనను అంతమొందించడానికి ఆయన గాత్ర తే సమర్థులు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఆయన మధ్యస్థత్వానికి అంగీకరిస్తే బాగుంటుంది. ఇండియా దానికి ఒడంబడితేమేలు. ఇండియాలో వున్న ఆమెకా పౌరుల కృషివల్ల ఆది పాస్య మైలే వారు ఇండియాను, ప్రపంచానికి, ట్రైలకు మహాదీకారం లేసినవారవుతారు. యుద్ధం ముగిసిన తి నెలల్లోవుగా యాక వెల్లుగాతీర్పు-వానితర్వాత ఒకసంవత్సరంలోగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం దాన్ని ఆమెకు పంచడం- జుగువలెని గుజరాతీపత్రిక జన్మభూమి సూచిస్తున్నది

(సతేషం)

తథా:

మానాటకం

శ్రీనాదెళ్ల రామకృష్ణకావ్యం.

హైస్కూలు ఎడ్యుకేషన్ యొక్క శంకెట్టు
 పోలిక నే కూర్చున్నా ఇంట్లో గోధుమిల్లుకుంటు.
 ఏం చేద్దామన్నా ఏమీ లోచేడకాదు. తింటు,
 తొంగుంటు కాలం ఎంత సేపటికీ గడిచేదోకాదు
 కాస్తా, మాస్తా గడిచిపోయిందంటే కారణం
 మారాజ్యమే. రాజ్యం పుట్టిందికత్త నాచి
 ఉత్తరే. ఆఫరు నేను మనిగితే ఉండేవాణ్ణి
 గాను. ఏచేక్కినట్లుగా తిరిగేవాణ్ణి చెప్తూండే
 వాళ్లు మానాటకం. పుట్టింటికీపోతే ఎప్పు
 దోస్తుందా, ఎప్పుడోస్తుందా అని స్వాతివాసుకు
 ముక్త్యువు చిచ్చులు ఎదురు చూస్తున్నట్లు
 ఎదురుచూస్తుండేవాణ్ణి. నాలుగు
 రోజులు చూసేవాణ్ణి. విదవగోజన ఆత్మారంటికీ
 కాంపుకొట్టేవాణ్ణి ఆత్మారంటికీపోతే అల్లుడికి
 కింకేకొడుమ. రాజ్యం నేను ఉమర్ గ గడిచే
 వాళ్లం ఆత్మారంటే ఇంతలోకి మానాన్న గారు
 ఉత్తరం వ్రాసేవాడు తొంగగగా రమ్మనమని
 నమ్మచూడకుండా ఉండలేదుగనక. సరేనని మల్లి
 మారాజ్యం ఆత్మారంటికీ బయల్దేరేవాళ్లం. ఆరో
 జన రాజ్యం మొఖం చూస్తే ఆత్మారంటే ఎల్లా
 గుంటుందో సుభంగా గ్రహించేయ్య ఇల్లాగని
 ఆత్మారంటే రాజ్యం చిక్కువస్తుందను కుంటు
 న్నారావెంటి? అత్తగారింటే ఉన్నదా అంటే
 రాజ్యం రాజ్యమే ఏయిందనిచెప్పేయ్య. ముమ్మా
 టికీ నిజం చెప్పాడూమరి. పారేల్లని కాస్తేపు
 కూర్చోనివ్వదు. ఎప్పుడూ ఏకో ఒక అర్థం నేనూ
 నేఉంటుంది. అర్థం వెయ్యటమంటే మహాసరదా
 కావరంగా చక్కగా దిద్దుకుంటూ వచ్చేది.
 మానాన్న గాటూడా ఇంట్లో పెత్తనమంతా
 రాజ్యానికే ఇచ్చారు. రాజ్యంమందున్న ప్రేమ
 కారణం ఆయన పెత్తన మివ్వటానికి ఈవిధంగా
 కొందుచూడెండ్లు గడిచేం, ఎన్నాళ్లని కూర్చుం
 టాం ఇంట్లో పనిపాటరక. కాలేజీ ఎడ్యుకేషనుకు
 పోదామంటే మానాన్న గారు డబ్బుకర్చు పెట్ట
 డానికి ఇవ్వవడలే. ఆలోచించి మంచికీ. చెడ్డకీ
 మామగారే ఆయన కొకాయనన్నాడు ము
 మాడువేల రూపాయల ఆస్తితో యస్. వి. గా
 ర్ టైల్స్. మామగారో చెప్పమన్నా రాజ్యాన్ని
 కాలేజీ ఎడ్యుకేషనుకు వెళ్లావంటున్నారాయన
 అని. మామగారికి రాజ్యం ఒక టేకూతురు.
 కూతురుమాట తీసేయలేదుగా. సరేనన్నట్లు. ఆ
 మాట చెప్పిందిరాజ్యం.

అని అన్నాడు. సరేలేఅన్నట్లు తలపోశా. మధ్యా
 హ్నం మూడుగంటలకి గోదావరిస్టేషనులో దిగే.
 మాటోలేను, బెడ్డింగు నెలకొనేతులో వట్టుకొని
 శేషాద్రిరావు నా ఉత్తరంమీద స్టేషనుకువచ్చి
 ఎక్కడున్నానా అని విచుకుతున్నాడు. సరే
 ముగ్గురంకలసి ఇన్నివేళు చెల్లాం. ఆఫూటకు
 మా శేషాద్రిరావుకు ఆత్మిఖం. నేను, మారాజ్యం.
 మర్నాడు ఇన్నివేళుతోనే ఒక ఇల్లు అద్దకు
 తీసుకున్నాం. మర్నాడు కాలేజీలోచేత. ఆఫు
 టికీ మా మామగారి దగ్గరనుంచి తీసుకొచ్చిన
 యాద్రూపాయలు విపోయాయి. అప్పుడేరాస్తే
 ఏమనుకుంటాడోనని ఒకవారంకోట్లా పోయాక
 డబ్బుపంపమని వ్రాద్దామనుకున్న. వారంకోట్లా
 వాకా వ్రాయకుండా ఉంటే గడిచేదాలేదు.
 పోనీ, ఎక్కడైనా అప్పుచ్చుకుందామా అంటే
 మన మొఖం ఎవరెరుగుదురు మా శేషాద్రిరావు
 ఒకడులేప్పు. అతనిదగ్గర అంతమాత్రంవివా అడిగి
 చూద్దామని అడిగే ఒక పదిరూపాయలయ్య
 వయ్యా అని నేను అడగటమే ఆలస్యంగా తీసు
 కొచ్చాను నోటు. సరే ఇంట్లోకి కావాల్సిన
 ఉప్పు, పప్పు, అది, ఇవి తీసుకొచ్చివడేసే
 యింట్లో. ఎన్నితెచ్చినా అవ్వలేవు, ఇవ్వలేవు
 అంటుండేది. స్వంతకావరం అంటే ఇదిరాఅని
 అప్పుడు తెలిసాచ్చింది. అండాకా మానాన్న
 గారి నెత్తిమీదనే భారంతా ఉంటుందల
 కావరం గొడవే మనకు పట్టేది కాదు.
 కాలేజీలోచేత అప్పటికి పదిరోజులై ఉంటుంది.
 నేను కాలేజీకి చెల్లనపుడు నాకేమీ లోపటం
 లేదని రాజ్యం గొడవెట్టడం సాగించింది. అంత
 గా లోచకపోతే ప్రక్రింతివాళ్ళవద్దకుకు చెల్లి
 రాదా అన్న. ఎంతసేపు కూర్చుండేది పక్కల్ల
 ల్లో ఆని అన్నది. అవుతే ఏం చెయ్యమన్నా
 పన్ను. ఏం చెయ్యమంటారంటే నేనుగూడ కాలే
 జీలో చేర్చానన్నది. ఏం మాటాల్లే నేను. మాటా
 డరమండే ఆనిఅన్నది. అప్పటికి ఏమీసమాధానం

ఇవ్వలేనేను. మానాన్న, మానాన్న ఏ మన్నా
 ఆ ని కుం టా ర ని ఆలోచిస్తున్నారనే ఉండే
 అని అన్నది. బోనన్న. మికానంకేమో ఉండ
 వక్కరలేదు. వాళ్లందరిని ఒప్పించేవాళ్ళకు నాది
 ఎంతడబ్బుకావాలంటే అంతడబ్బు తెప్పిస్తాను.
 అదిగంటు మికాంతమాత్రం అక్కరలేదు. మిగు
 ఆనుమతిఇవ్వాలని అన్నది. సరేననిఅనాల్సివచ్చిం
 ది. ఎన్నివిధాల తెప్పించాలనిచూసినా తప్పే
 టట్టులేదు. సరే నీయివ్వు అనిఅన్న. సరే నేను
 గూడ ప్రస్తుయియర్ క్లాసులో చేరుతాను యిద్ద
 రం చదువుకుంటాఉండోచ్చు. చిలక గోరింకల్లా
 సుందాం. కాలేజీకి కలసివస్తూ, పోతూఉంటే
 మానేవాళ్లకు చాలా బాగుంటుందిఅని ఏమేమో
 చెప్పింది. అన్నింటికీ నే నేమీ మాటాడలే.
 మర్నాడు ఉత్తరంవ్రాసింది తనతండ్రికి ఇల్లా
 ఇల్లా నేనుగూడా చేరానని ఇద్దరికీకలసి నెలకు
 50/- రూ. టిల్లుఅవుతుంది అని. కూతురుయందు
 ప్రేమగాడంటే పాపం! ఉత్తరం చూడగానే
 డబ్బుచ్చుకొని ఆయనేడచ్చాడు. మా కావరం
 చూసి నంతోషించాడు. కూతురుగూడా చదువు
 కుంటున్నందుకు నేను చదవనివ్వనందుకు ఆమె
 మిత ఆనందాన్ని పొందినట్లుగా గనపడ్డాడు
 నాకు. మట్టంచూపుగా నాలుగురోజులండి కూ
 తురుకు చెప్పాల్సిన మాటలు కూతురికి చెప్పాల్సిన
 మాటలు కూతురికిచెప్పి. బాగ్రతగా ఉండందో
 యి! కొత్తకావరం బాగ్రతగా చదువుతూం
 డండి రాత్రిపూట సీసీమాలకు చెత్త తలుపులు
 తాళాలువేసిపోనటం మరచిపోకండి. నీ ఆరో
 గ్యం బాగ్రతగా కాపాడుకో అని ఏవేవో
 చెప్పాడు. అన్నింటికీ సరేండీ సరేండీ అనిఅన్న.
 లండి వేళియింది పోయివస్తానమ్మాయి అని
 పోయినాడు రైలుకి.

సరే మారాజ్యం కోర్కెకీరింది. ప్రతిరోజు
 పదిగంటలకే ఎంటుచేసేది, సంటేమిటి భోజనాలే
 విపోయేవి. వెంటనే చట్టాపట్టాలు పట్టుకొని
 కాలేజీకి చెల్లవాళ్లం. మేమిద్దరము కాలేజీకి
 ఆవిధంగా పోతుంటే ఇతరులు ఏమేమో అను
 కునేవాళ్లు. కొంతమంది ఎల్లా తలా పోయేవాళ్లు.
 నడిచేవాళ్లు అక్కడికక్కడే నెలబడి వింతవ్వు
 గాలను చూస్తున్నట్లు చూసేవారు. పిళ్లందరి
 వేమలు చూస్తే మాకు నవ్వువచ్చేది. నేనుమాత్రం
 మనమలో నవ్వుకునేవాణ్ణి. రాజ్యంమాత్రం పకా
 పకా నవ్వేనేది. ఇలాగ మాస్తారెండుకండే ఆని
 అడిగింది. ఏమనిచెప్పేది? ఏమీ లోచలే. చిట్ట
 చివరకు మనిద్దరం మగాళ్ళమాదిరి ఇంత విచ్చల

విడిగా ఉండటంచూసి నవ్వుకున్నారనుకుంటా
 వన్నాను. ఏం? ఎందుకు నవ్వాటా భార్యార్థ
 లకు అంత స్వతంత్రంలేదా. చాట్లు ప్రేమ స్వయా
 పులని లోకానికి తెలియజేయడం తప్పా? ఎంత
 ఆనందావృద్ధియంటు అని ఏమేమో అన్నది.
 ఆ! లోకం కామలు మనకేం అనుకుంటే అను
 కొని అని అన్న. ఈవిధంగా నాలుగు రోజులు గడి
 చేం. కాలేజీలో అడవాళ్లలోకల్లా రాజ్యంలే
 ప్రతివిషయంలోను అందరేవినచెయ్యయింది. కా
 లేజీ ప్రిన్సిపాల్ గారుగూడా రాజ్యం చదువువిష
 యంలో చాల శ్రద్ధగాఉండి ప్రైవేట్ లెవ సంతా
 యించుకుంటుంచూసి ఈఆనందాన్ని వృద్ధికి రాగల
 వని గ్రహించి కూతురుకేవిధంగా ప్రేమించే
 వాడో ఆవిధంగా నేనూస్తుండేవాడు. ఇదితల్కివ
 వాళ్లకు కన్నెట్టగాఉండేది. ఉన్నకొద్దీ ప్రిన్సి
 పాల్ మరీ ప్రేమగా ఉండేవాడు, చివరకు
 తల్కినవాళ్లు ఇల్లాగుండిలాభండేదని రాజ్యంతో
 కలిసిమెలిసిఉంటూ తెలియని విషయాలు చేర్చు
 కుంటూ ఉండేవాళ్లు. ఒక్కొక్కప్పుడు
 మేమున్నయింటికిగూడా వచ్చేవాళ్లు. రాజ్యం
 అవతలితంలే "రాజ్యం ఉన్నదాండీ" అనే
 వాళ్లు. అడవాళ్లతో మాటాడడం నాకు విచిత్ర
 మైన పిళ్లు. ఏమీ సమాధానం ఇవ్వకుండా ఈకు
 కునేవాణ్ణి. కాస్తేపు తెలుసుకుని దిక్కెక్కినలోప
 లకు పరుగెత్తేవాళ్ళు లోపల ఉన్నవకునీ.
 అక్కడెరున్నాడు వివా ఏమవుతుందో గమ్మ
 తుక్కిద్దామని లోపలికి పోయేవాణ్ణి. వన్నుచూసి
 తలకాయ వంచుకునేవాళ్ళు. గమ్మతుచేయటానికి
 పోయిన వాణ్ణిల్లా ఏంకేస్తే ఏమయ్యేదోనని మా
 రాజ్యం ఏమంటుందోనని భయంతో మల్లి నెన
 ప్కు వచ్చేనేవాణ్ణి. ఇల్లా గడిచింది ఎనిమిద
 నెలలునరకు, ఫిబ్రవరిలో కాలేజీ ఎనివర్సరీ అని
 అన్నారు. ఎనివర్సరీలో ఏదోవిధంగా మనం
 గూడా పాల్గొందామంటే అనిఅన్నది రాజ్యం.
 ఏవిధంగా పాల్గొంటామేమిటి అనిఅన్న. మంచి
 వ్యాసమేకటి(వాసి ఫస్టుప్రైజ్ కొద్దానండీ
 అని అన్నది సరే అల్లాగే చెయ్యవచ్చు.
 ఇంతలోకి ప్రిన్సిపాల్ గారు అనివర్సరీలో
 ఒకమంచి డ్రామా వేయండి అన్నారు. ఏంకేర్తా
 మంటే ఏం చేద్దామనుకున్నారు. చర్చలోకి చాలా
 నాటకాలొచ్చాయి. అన్నిలోనీనీ రెండుతేల్చా
 రు. విద్యార్థులందరు ఆవ్వేమిటంటారా ఏమిటి?
 ఏమిటంటే మొదటిది నారాజు - రెండవది
 కారదా విజయము వేద్దామరి. కారదా విజయము
 వేయటంలో ఒక కారణం ఉందికే. ఏమిటంటే ఆ
 నాటకం మా కాలేజీలో చదువుకునే విద్యార్థి
 లట్టాల వనస్యకర్మగారు వ్రాసేరు. విద్యార్థి
 వ్రాసింది. మనవాడికి మనము ప్రోత్సాహ మివ్వ
 కపోతే ఇంకెవరిస్తారు అని అన్నారు. చాలా
 వుంది. నిజమేనని రెండవ పాటీవాళ్లు తలపోశేను
 చిట్టచివరకు కారదా విజయము వేయటానికి
 తీర్మానంచేసారు. ఇక తేర్కర్చు ఎవరు ఏమేమి
 వేస్తే బాగుంటుందని చర్చవచ్చింది. మొట్టమొ
 డట నాయికా నాయికు రెవరవేస్తే ఒప్పుతుంది.
 అనిఅన్నారు. ఒకరు ఫలానా క్యూట్ గాకువేస్తే
 బాగుంటుందన్నారు. మరొకరు దాన్ని పెకండు
 చేసారు. ఇక నాయికపాత్ర ఉన్నది. నాయికా
 పాత్ర ప్రీధరిస్తే బాగుంటుందన్నారు. ఆధునిక
 నాటకంగాలలో ప్రీధే, ప్రీపాత్రలు ధరిస్తు
 న్నారు. చాలాబాగా నటించి నాటకరంగాన్ని
 ఎక్కువ అభివృద్ధిలోకి తీసికొని వస్తున్నారన్నా
 రు. అవుతే ఎవరు వేస్తారంటే ఎవరు వేస్తారను
 కున్నారు. కాస్తేపు ఎవరూ ఎవరికేమీ నూచిం
 వలే. మొదలకుండా తీసుకున్నారు. ఎవరో ఒక
 రులేచి టి. రామకృష్ణకావ్యకారాజ్యం కాలద
 కృష్ణగారు నాయికపాత్ర ధరించటానికి మీకేమీ
 ఇబ్బంది లేదుగాఅని. నామనన్న ఆంధోలోలో
 పడింది. ఏం చేద్దామాఅని ఆలోచన తట్టింది.
 —కొరవ 11 వ పేజీలో.

నెల్లూరు జిల్లా

కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకి (లిమిటెడ్.)

నెం. 2523

స్థాపితము — 1918. నెల్లూరు, బ్రాంచి: కావలి.

అధ్యక్షులు:

శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు (జమీందారు)

సీజను డిపాజిట్లు రూ 1000-0-0 లు, అంతకు పైబడిన మొత్తము
 6 మాసములు వాయిదాకు నూటికి సంవత్సరము 1.5
 రూ 3.0 ల వడ్డీ చొప్పున చెల్లాకీసులోను, కావలి
 బ్రాంచిలోను తీసుకొనబడును.

వివరములకు బ్యాంకి నెక్రిటరీ నెల్లూరుకి గాని, లేక బ్రాంచి మేనేజరు
 కావలికి గాని వ్రాయవలెను.

నెల్లూరు
7-12-40

ఇం. కృష్ణారావు,
సెక్రటరీ.

వెంకటగిరి గుడ్డిదివాణంలో

ఒకేడిక్రికి ఒకమాటు చరాస్తి జప్తిద్వారా వసూలు. మరోమాటు భూమి జప్తిచేయించి వేలం

లసలుదారుకు ఫీజీలేదు. చివరికి రైతును కోర్టుకులాగి ఏడిపించినకథ.

పెదాకట్ల గ్రామపట్టా నెం 451 దాఖలా భూములయందు 1917 నంబరు పూర్వము, గంగ వరపు ఒబయ్య కుమారుడు ఒబయ్య, హమ్మ భక్తానుభవములు కలిగియుండేవాడు. సదరు భూములను 1917 లో గురుగూరు నాగిరెడ్డి రిజిస్టరు దస్తావేజుద్వారా కొనుగోలుచేసినాడు. క్రిరాజా గారు 1920-22 నంబరు శిస్తురాజీకి పట్టాదారు చేరి, శ్రీ కందుకూరు రెవెన్యూ డివిజన్లో ఆఫీసరు వారి కోర్టు పైలు R.S. 1283/24 న దావా చేసి ఎక్స్‌ప్రెస్ డిక్రీపొందినారు. ఆడిక్రీని పురస్కరించుకొని 1925, 1926, 1928 నంబరుల వారంటుదరఖాస్తులను దాఖలుచేసినారు. పట్టాదారు 1929 నంబరులో మరణించినాడు. ఆనంతరములోనే 451 నంబరు పట్టాదాఖలా భూములను బత్తుల రంగయ్యగారు గూరి నాగిరెడ్డివద్ద నుండి రూ. 100/- లకు తిరిగి రిజిస్టరు విక్రయ పత్రముద్వారా కొనుగోలు చేసినాడు. రాజా గారు 1931 నంబరు లోనున్న తిరిగి 1934 నంబరు లోనున్న వారంటు దరఖాస్తులు పెట్టినారు. చనిపోయిన పట్టాదారునిమీదనే ఆములు జరిపినారు. వారసులను చేర్చలేదు. 1934 నాటికి డిక్రీమొత్తం, ఖర్చులు దర్మిల్లా వడ్డీతో సహా రు 62-2-0 కు పెరిగినది. యామొత్తము చరాస్తి జప్తిమూలకంగా వసూలుచేయబడ్డది. (యెవరెవద్ద నుండి వసూలుచేశాకో ఆ దైవమునే యెరుక్క) అప్పటికి రాజాగారురకుండలేదు. 1935 లో ఆడేడిక్రిని తిరిగి (రెవెన్యూ డివిజన్లో ఆఫీసులోని చెకింగుసమాప్తాను కల్లుమాసి) రు 64-14-0 లకు ఆములుజరిపి పట్టాదాఖలాభూమి జప్తి చేయించి నారట. వేలంవేయించినారట. పాటదారులలేక పాపం రాజాగారు రు 2-4-0 కు కొనుగోలుచేసి నారట, యంకా విచిత్రమైనసంగతి స్వాధీనం కూడా చేసుకున్నారట. యానంగతులేమి భూమిని అనుభవిస్తున్న బత్తులరంగయ్యకు తెలియనే లేదు. తెలియవలసిన అగత్యమున్నూలేదు. రంగయ్య 1938 నుండి సక్రమంగా శిస్తు చెల్లించుకున్నాడు. రాజాగారు కొనుగోలుచేసిన దర్మిల్లాను కూడా కరణంగాను శిస్తు అందుకున్నారు. కాని రజీదులో పట్టానంబరుగాని, సర్వేనంబరుగాని వేయక ఉ. ఓ. (ఉత్తరరవాయి) అని (వాశేరు. ఆ సంగతి నిరక్షరకుడి అయిన రంగయ్యకేమి తెలుసు.

అట్లు రాజాగారు కొనుగోలుచేసిన దర్మిల్లాను, మొదటిసారి శిస్తుపుచ్చుకొన్న రెండేండ్లలోపులో మద్రాసు యెస్టేట్సు ల్యాండుఆక్టు సెక్షను 163 ప్రకారం, బత్తుల రంగయ్య ఆక్రమ ప్రవేశం తొలగించి భూమిని తమ స్వాధీనపరచవలసినదిగా రాజాగారు శ్రీ కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మున్సిపాలిటీ కోర్టుపైలు ఆసలు 6/40 న దావా చేసినారు. ప్రతివారి రెవెన్యూయాలం ఆక్రమమునిన్నీ తనను చెందు చేయజాలదనిన్నీ తనకు దావా భూములలో జరాయిలేవాక్కు కలిగిదనిన్నీ అన్నయి దాఖలుచేసుకొన్నాడు. పట్టాదారుని మరణశేదీ కోర్టులో దాఖలుచేసినప్పటికీ, పెదాకట్ల కరణం మాదాబత్తుని శేషచలం పట్టాదారునికి వారసునిచేర్చి రెవెన్యూ యాలం జరిపినామని

పల్లెటూళ్లు

పెళ్లూరు - వల్లూరుప్రాంతం

నిలువు జప్తీలు పెళ్లూరు - వల్లూరు శిస్తు డిక్రీలకు నిలువపైలు జప్తి చేస్తున్నారు. రైతుకోల్పోనేరట్లా? ఇల్లాలు ఇల్లాలుమావిన పుణ్యనా అన్నట్టు తండ్రి ప్రతి కుం డ గా నే ఇల్లానిని వదిలి పాలపూలు పడతని వివాహమాడిన తనాకోదారయ్య ఎంత నీతిని చోధిస్తాడో? గ్రహకూటం గ్రామానికి సంబంధించిన గొండు చెడ్డగ్రహాల ఏకరాసిగతులు గావడం ఏం వివాదానికో. పూర్ణస్థానంపోస్తు జమానులు ఉత్తరాలను భక్షిస్తున్నారాయేమిటి? ఒంగోలు మార్కెట్ పై ర్యాంకి మాడేర్చినాడురెట్టిన దరఖాస్తులు నిల్వలోఉన్నవి జమీందారిపాలనకు ప్రతిగా. ఒకవ్యక్తి. నాయుడు పేట జులుం నూదిమందు వేయబోలే ఆలూబమ్మ నిరాకరించడమేగాక వారిలో చెప్పకున్నందుకు హెడ్ కనిస్టేబిలెందుకు ఆలా ఉరకతాడే సక్కిరయ్య మీదకు. ఆత్మారవాణ్ణి. విన్నమాల సముదాయ భూములక్రమించుకొన్నారు జమీందారుగ్యోగులేమా పలకరు. కల్లెక్కరుగారన్నా చెయిజేసుకోకుంటే ఎట్లాస్వామి! బలరామిరెడ్డి. బురుగుంటపల్లె సభ. కోడూరుఫిర్కా కాంగ్రెసుసంఘం ప్రారంభోత్సవం వైస్ ప్రెసిడెంటు పి. పట్టాభిరామరెడ్డి గారిచే 14 తేదీ జరుపబడెను. చాలా మంది ప్రముఖులు వచ్చిరి. సభలో చిలమకూరు కృష్ణ రావుగారు కాంగ్రెసాధ్యక్షుడు, రైతు దుస్తితిని గూర్చిమాట్లాడిరి. ఈ సభానికి పి. పట్టాభిరామరెడ్డిగారి అధ్యక్షుడుగను. సి. యస్. కృష్ణ రావుగారి ఉపాధ్యక్షుడుగను. మంద్రామయ్యను కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనిరి. బి. వి. బోనెక్క ప్రమాణంచేసి చెప్పినాడు. ప్రతివారి బత్తులరంగయ్య అక్రమములాపడి కోర్టువారిని ఒప్పించి వాయిదా పుచ్చుకొని రెవెన్యూకోర్టు రికార్డులెచ్చి కాఖలుచేసినప్పుడు బయడపడ్డది బందారమంతా. కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మున్సిపాలిటీ విషయమునుగ్రహించి రాజాగారి దావాను 23-1-41 తేదీన త్రోసివేసినందుకు చందనీయులు. ఈవిధంగాఉన్నది యెస్టేటుగాండుజప్తును గాన గారుపయోగపరచుకునే విధానం. యెప్పటికైనా చెంటనే పట్టాట్రాన్సుస్థులు చేసుకోవలసిన అగత్య తమ రైతులోకం రెండుకండ్లూ పూర్తిగా తెరచి గుర్తించుకుందా? రైతు.

మైలవరం రెండోరాజాగారిచరిత్ర.

పై చరిత్ర నేనువాస్తున్నాను. వారి తనకి విశేషాలను సంబంధించిన విషయాలు వాకు తెలుప ప్రార్థన. కోగంటి దుర్గామల్లికార్జునరావు, మైలవరం శిష్టశిల్పి. రాజుపాశెపు దుర్గంధం పంచాయతీ ఆఫీసరుగారికి! కాలాన లేకపోయినా కలరా కోజాల్లోని ఆచారాస్యనాడైన దిపాలులేవే! చిమ్మటలేవే! ఆవడమర పిల్లలోని మంచినీళ్లభాగి ముందుగల ముదుగుడుగుంట ప్రవాహమును మాన్పించవయ్యా రామ! రామ! ఆదుర్దంపు గుంటలో కాలంచినదే పూలుదాట నీలులేదే. దయచేసి ఆచారాస్యనాడు ఆయుగుంటకు తమరువచ్చివా అర్జమాకుంకి. యేమి ధన్యపరిపాలనయ్యా మీది. దేముడా! నీవేవా కర్ణులెనువరాదా? ఒకపోరుడు. రేదాల పంచాయతీ. వరకోత రివాజ్లో స్వీకరణ చేసి డెంటు స్వంతి కార్యాలకు వివిధాగించి విప్పడం, వెలిగించడం కుంగల్లోకోక్కరమ్మనా అని నాసంజేవా? ఓటరు. బుచ్చి - కల్లయ్య! కంపొండరు కల్లయ్యగారు! తాము పేమంటు విషయంలో త్వరగామందుకొస్తారా? లేక చెప్పమంటారా? పేమంటి. బుచ్చి - పోస్తు ప్రాంపులు ఆతికించిన కవర్లు మరచినారా! మాదిరి మాయంకావుగదా! ఒకరెటర్. చందవరం ఖద్దరుప్రచారం సంద్యాల గ్రామాధ్యక్షుల నేవాసంఘంవారు మార్కాపురం, కంభం తాలూకాల్లో ప్రచారం చేస్తూ తర్జి తాలూకా చందవరంలో గూడావారు గ్రామాఫీజ్, మాజీలాందరు ద్వారాగూడా ప్రచారం చేశారు. పోజుమల విషయంలో ఉపవాసములు బాధ్యత గుర్తెగిక్కుండా ప్రవర్తించారుమహా! ఇది చాలాగర్వం. కృ. శ్రీరామశర్మ. ముంద్రమూరు బొలారసరదా గార్లను మేనేజరు ఎన్నిక 24 తేదీ జరిగింది. యం. వెంకయ్యను ఓడించి 10 ఓట్ల తేడాతో యం. చిన్న వెంకేశ్వర్లు మేనేజరు పదవిని కల్గెను. పిల్లలకంతా ఆనందిం. యల్లమంద. దర్శికంఠంపాదు ఫలానివాడుమా గ్రామంచేరిప ముచ్చుర్ల విశేషమేమిటో విశేషం గా చోరీలు అనే దొంగతనాలు పోతున్నవండీ! ముంద్రమూరు పోలీసు గారు! యీ గ్రహచారమేమిటో కోర్టుతిప్పుల్లాన్నా అడగండయ్యా! వారుడు. పల్లెటూరు వార్తలు విడ్డమరగాం బిడ్డమరగాం 10 సంబాలు 30 తేదీ గూడూరులో కోడండ రామస్వామి దేవాలయముందు రావించి ప్రమాదకాత్మకమిదీ వచ్చిపోయి వాడటపాపం! బస్ ప్రమాదం సతీరియా సర్వోపలనలోమండి తే 30 ది పా! దిగుతూ చిల్లమనిచేమ వాల్లపుడు ఉయ్యార్లుగురువు ఆశేష్వర్తి వడి కాలు ప్రమాదమై దెప్పి తగిలించి, ఎడమకాలి మడిమ తెగిపోయింది. బస్సుతప్పులేదనే అంగీకరిస్తాం. కట్టుకట్టివైవా వెళ్లకూడదా? దాక్టరు లేంపుడు కరందాలో పారవేసి వెళ్లడమేనా? పాపం! దాక్టరు చికిత్స ఉపచర్య చేశాడులేండి. గూడూరు హెడ్ మాస్టరు మీదగు ఆభినవ భినుసేన దిశరెడ్డి శేష రెడ్డి గారి పుత్రుడు ఖజాన్కియడ్డి హెడ్ మాస్టరు మొట్టాదనీ, ఆది విని భినుసేమడు ఉగ్రుడై హెడ్ మాస్టరు మీదికివచ్చాడని పోలీసు రిపోర్టు అయిందని. కుటీరపరిశ్రమ సాపైటి పై సాపైటి మహిళాసంఘ వ్యాకోత్యం కలాల చర్య అధ్యక్షతక్రింద జరిగింది. యగ్రం రెడ్డి చెంబువైపుగాయ యావయంలో చేసిన నేపథ్య అసిస్టంటు రిజిస్ట్రారు, కల్లెటికొరగారిలు క్లాఫించిరి. వార్తాపారుడు. పల్లిపాడు గ్రంథాలయ స్థాపన. 14-1-41 తేదీన పెల్లూరు తాలూకా పల్లిపాడులో చైతన్య గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అధ్యక్షుడు దువ్వూరు వెంకట్రామరాజురెడ్డిగారు, కార్యదర్శి దువ్వూరు రమణయ్య సహాయకార్యదర్శి మార్కెట్ పంచలయ్య, కోశాధికారి దొంతంకెట్టి ఆదిశేషయ్య గారిల నెన్నుకొనిరి. పారుడు. కలరా మందు వాషడ్ల అభ్యుతమందు ఉన్నది. నేను ఉచితంగా యివ్వకొస్తేదే. ఎవరెలా ఉదారపంతులు తీసి దీన్ని ప్రజలకు వినియోగించవప్రార్థన. మిదుతూరు వరసశర్మ, 283 తంబుకెట్టికి, జి. టి. మద్రాసు. కలరామందులు ఉచితం కలరా తల్లాఅంటిల ఉన్నది. కలరాకోసులకు వికీత్స చేయువారికి, స్వయంగా కలరాకు ఉపయోగించుకొనువారికి నేను స్వయంగా కలరా మందులు ఉచితంగా యిచ్చెదను. ఎలయ్యగారు యాక్రింద చిరునామానుండి పొందవలెను. డాక్టర్ ఏటూరు శ్రీనివాసాచార్యులు, టాకాలో ఎదుట, పెల్లూరు. వైశ్యనాయకుని మరణం. 27 తేదీ పరిటాల నువ్రవ్యాఖ్య శిష్ట గారు పరమపదించిరి. వీరి సానుభూతి మాత్రంగా 28 తేదీ మధ్యాహ్నంనుండి హర్తాలుజరిపి ఆ సాయంత్రం సానుభూతినిధి కామమాని వీరబ్రహ్మశిష్టి గారి అధ్యక్షతన జరిగెను. సభలో వైదా నమ్మ రామయ్య శిష్టి, పెనులోలునుట్టుయ్య శిష్టి, గుండ్లపల్లి రాధాకృష్ణయ్యగారు వీరికి వీరిని శేషములనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. వీరిన్నీ రానధర్మ ములుగూడా చేసిరి. బి. వి.

గూడూరు వార్తలు విడ్డమరగాం బిడ్డమరగాం 10 సంబాలు 30 తేదీ గూడూరులో కోడండ రామస్వామి దేవాలయముందు రావించి ప్రమాదకాత్మకమిదీ వచ్చిపోయి వాడటపాపం! బస్ ప్రమాదం సతీరియా సర్వోపలనలోమండి తే 30 ది పా! దిగుతూ చిల్లమనిచేమ వాల్లపుడు ఉయ్యార్లుగురువు ఆశేష్వర్తి వడి కాలు ప్రమాదమై దెప్పి తగిలించి, ఎడమకాలి మడిమ తెగిపోయింది. బస్సుతప్పులేదనే అంగీకరిస్తాం. కట్టుకట్టివైవా వెళ్లకూడదా? దాక్టరు లేంపుడు కరందాలో పారవేసి వెళ్లడమేనా? పాపం! దాక్టరు చికిత్స ఉపచర్య చేశాడులేండి. గూడూరు హెడ్ మాస్టరు మీదగు ఆభినవ భినుసేన దిశరెడ్డి శేష రెడ్డి గారి పుత్రుడు ఖజాన్కియడ్డి హెడ్ మాస్టరు మొట్టాదనీ, ఆది విని భినుసేమడు ఉగ్రుడై హెడ్ మాస్టరు మీదికివచ్చాడని పోలీసు రిపోర్టు అయిందని. కుటీరపరిశ్రమ సాపైటి పై సాపైటి మహిళాసంఘ వ్యాకోత్యం కలాల చర్య అధ్యక్షతక్రింద జరిగింది. యగ్రం రెడ్డి చెంబువైపుగాయ యావయంలో చేసిన నేపథ్య అసిస్టంటు రిజిస్ట్రారు, కల్లెటికొరగారిలు క్లాఫించిరి. వార్తాపారుడు. పల్లిపాడు గ్రంథాలయ స్థాపన. 14-1-41 తేదీన పెల్లూరు తాలూకా పల్లిపాడులో చైతన్య గ్రంథాలయము స్థాపించబడినది. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అధ్యక్షుడు దువ్వూరు వెంకట్రామరాజురెడ్డిగారు, కార్యదర్శి దువ్వూరు రమణయ్య సహాయకార్యదర్శి మార్కెట్ పంచలయ్య, కోశాధికారి దొంతంకెట్టి ఆదిశేషయ్య గారిల నెన్నుకొనిరి. పారుడు. కలరా మందు వాషడ్ల అభ్యుతమందు ఉన్నది. నేను ఉచితంగా యివ్వకొస్తేదే. ఎవరెలా ఉదారపంతులు తీసి దీన్ని ప్రజలకు వినియోగించవప్రార్థన. మిదుతూరు వరసశర్మ, 283 తంబుకెట్టికి, జి. టి. మద్రాసు. కలరామందులు ఉచితం కలరా తల్లాఅంటిల ఉన్నది. కలరాకోసులకు వికీత్స చేయువారికి, స్వయంగా కలరాకు ఉపయోగించుకొనువారికి నేను స్వయంగా కలరా మందులు ఉచితంగా యిచ్చెదను. ఎలయ్యగారు యాక్రింద చిరునామానుండి పొందవలెను. డాక్టర్ ఏటూరు శ్రీనివాసాచార్యులు, టాకాలో ఎదుట, పెల్లూరు. వైశ్యనాయకుని మరణం. 27 తేదీ పరిటాల నువ్రవ్యాఖ్య శిష్ట గారు పరమపదించిరి. వీరి సానుభూతి మాత్రంగా 28 తేదీ మధ్యాహ్నంనుండి హర్తాలుజరిపి ఆ సాయంత్రం సానుభూతినిధి కామమాని వీరబ్రహ్మశిష్టి గారి అధ్యక్షతన జరిగెను. సభలో వైదా నమ్మ రామయ్య శిష్టి, పెనులోలునుట్టుయ్య శిష్టి, గుండ్లపల్లి రాధాకృష్ణయ్యగారు వీరికి వీరిని శేషములనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. వీరిన్నీ రానధర్మ ములుగూడా చేసిరి. బి. వి.

చందాదారులకు మనవి.

చందాదారులు ఆదేశమహిమను మన తెలుసుకుంటున్నాము. తేనియేవల వ్యక్తిగతముగా చేరకుంటే మేము అభిమానికాదు.

చందాదారులు మాకుకొత్త ప్రయత్నములను చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. తమ చందానంబరును పేర్కొన్నచో వంటకే అవకాశము ఉన్నది.

—మనజరు.

జమీన్ రైతు

31-1-1941

విభజించి పాలించు!

సామ, దాన, భేద, దండోపాయాల్లో పరిపాలకునికి అత్యంత సహకారి భేదోపాయమే. సమాజంలో పలుకుబడి గలవారిని, ధనంగలవారిని (సాధారణంగా యివి రెండు పరిస్థితులు సాధారణము) తమ వంతుకు ద్విష్టుకొని, వారిని నంత్తుచేసి పరచి లోగట్టుకొని వారి ఆత్మగౌరవాన్ని అవిధంగా కొనివేసి, మిగతా జనసామాన్యమును సావరించేయడం నిరంకుశులు అవలంబించే రాజనీతి. అందులో పరాయి దేశంలో ప్రజలపై సర్వాధికారాలు చలాయించ సంకల్పించిన ప్రభువులు ఇట్టి విభజించి పాలించే నీతిని పాలించకపోతే, వాళ్ళ కణుమూత్రం గూడా పరిపాలన సాగదని ఆత్మవిశ్వాసం.

సమాజంలో, దేశంలో జైళ్ళు ఒక భాగం. బందిఖానాలో కూడా ఈ పరిపాలక ప్రవృత్తిగాక మరొకటి ఎట్లా వస్తుంది?

అసలు జైళ్ళనే ఒక శాస్త్రవేత్త మైన సంస్థగా లోకంలో వుండడమే లోకంలో మన యిప్పటి సామాజిక వ్యవస్థకు తీరని కళంకం. జైళ్ళు మనకు వుండి వుండి తీరవలసిందే. అనుకునే సామాజిక దృక్పథం 'అనాగరికం' అని ఆధునిక మనోరత్న శాస్త్రజ్ఞులు, ఆతిత్వ ప్రభావం పొందిన రాజకీయజ్ఞులు అంటారు.

ఈతిత్వ విస్తరణ ఫలితంగా జైళ్ళు సంస్కరింపబడుతున్నవి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వపు బందిఖానాలు కూడా కొంత సంస్కారం పొందినవి. కొంత చాలా కొంచెం.

ఇంతకొంచెం కావడానికి కారణం ఇండియాలో బ్రిటిష్ పరిపాలనా విధానమే. తేనెతో, రాజకీయ ఖైదీలను దొంగ తనం, మోసం, బందిపోటు, ఖాసీ చేసిన వారితో సమానంగా చట్ట రీత్యా పరిగణించే పద్ధతి ఇంకే 'నాగరిక' దేశంలోని నా వున్నదా?

అందులో మళ్ళీ A. B. C.

నెలువలి రాజకీయ రంగంలో హిందూ ముస్లిం మైనారిటీ గొడవ. లోపల A. B. C ఒకే పాలనీయెక్కు చూపాలి. విభజించి పాలించు! అదే సూత్రం.

కాంగ్రెసు గూడెంలోనే చీలికగల్గించే ప్రయత్నమీ A. B. C విభజన.

తేనెతో, సిక్లసువారు నానాఅగచాట్లు పడుతున్నారు. రాజకీయ ఖైదీలకు అందరికీ ఏ క్లాసు యివ్వవలెను, అని మద్రాసు నగరంలోని బ్రహ్మాండపేర సభ తీర్మానం చెబుతుంటే సిక్లసు సాధారణ ఖైదీలకే అన్యాయం, అందులో రాజకీయ ఖయిదీలకు సుతరామూ అది పనికిరాదని దేశమంతా అంటువుంటే - చిన్న పెద్ద అంతా దేశమంతా ఈ సిక్లసువద్దని చెబుతువుంటే - వాళ్ళ సంగతి నిర్లక్ష్యం చేసి, బిక్లసు ఖయిదీలకు, ఏ క్లాసు ఖయిదీలకు వుండే కొద్ది తారతమ్యాలను సాధ్యమైనంతవరకు తేలించడమే బిక్లసువారికి ఏ క్లాసుతో సమానంగా ఆదరణ యిస్తామని చెబుతూ సిక్లసువారి గొడవేమిత్తుకొనని కారణం ఏమిటి? బిక్లసునీటివనతి, కక్కను సౌకర్యం, వగైరా మెటనే ఏర్పాటు చేయబడునట.

దినానికి సిక్లసువారి కచ్చే, తిండి రు 0—1—9 లు కాక, ఒకప్పుడు 0—3—9 లు గూడా కావచ్చునట ఐతే! తమరు నష్టం చేసేతిండి - ఉదయాన గంజ, ఇంక రెండు పూటల ముద్దపులుసు, నీరు మజ్జిగ (లేక మజ్జిగ నీరా?) ఇంతేనా? సాధారణంగా ఒక వ్యక్తి తినేది ఇటువంటి తిండినా? అది 'దేవతా పులుసే!'

కొందరు డిటిన్యూలను కూడా ఈ తరగతిలోకి లాగివేస్తామంటే ఆ మధ్య, త్వరలోనే ఆపుణ్యం కూడా కట్టకుంటారా సర్కార్ వారు?

వుండేదంతా సిక్లసు సంగతే. విచారించవలసి వుండేది. మానవత్వం అంటే అణుమాత్రమైన గౌరవం వున్న వారే వ్వరూ ఈ సిక్లసు పద్ధతిని సహించలేరు. శ్రీ గోపతివంటివారి సర్టిఫికేట్లను చూచి ప్రభుత్వం మురిసిపోతే మేం చెప్పలేంగాని! (అవి మెప్పుకో సం ఆయన చెప్పినాడన్న సంగతి ఏవరికి తెలియదు?)

కనక 'మర్యాద గాపాడుమా' అంటే మర్యాదగా... పాడిన పాటే పాడి మళ్ళీ మళ్ళీ పాడు పృథాయాస పడక - చేయవలసిన పని న్యాయంగా చేసి - మర్యాదగా ప్రవర్తించడమే మంచిదని సర్కార్ వారికి మాహితవు.

సిక్లసు వద్దనే వద్దు. దాన్ని పీకేవేయవలసిందే.

అల్లదేనా?

అమెరిగారి కొత్త ప్రసంగంలో కొత్త పమీలేదు. అదే మునుపటిమాటే. వైస్రాయి కార్యవర్గంలో స్థానాలు యిప్పించడానికి నేటికీ రేపటికీ ఆయన సిద్ధంగానే వున్నాడట. ఇండియాలో తీసునేవారు ఎక్కడైనా కనబడితే. యం. ఎన్. రాయి వర్గంవారు మాకు ఇవ్వమంటున్నారని వాళ్ళకిచ్చి ప్రయోజనం లేదని గాబోలు సర్కార్ పూరుకున్నారు. తీస్కా వలసినవారు తీస్కాకుండా నిరాకరించిరి! పైగా జైళ్ళకు ప్రయాణం సాగించారు - బయటవుంటే తీస్కావలసి వస్తుందనా ఏమిటి?

అట్లా ఇండియాను ఆ స్థానాలు తీసుంటే, విధిలేక తమపై నిబంధనలు జవాబుదారీ తప్ప, మిగతా అంతా ఇండియా వశమై పోతుందట! అయిపోతుంది - క్రమంగా - ఎప్పటికీ?

మునుపటి ప్రకటనలకూ, దీనికీ ఒక్క భేదం కన్పించింది. పరీక్ష చేసినమీదట. ఒక అబద్ధం వున్నది యందులో. చాలా పెద్దది.

అయితే ఆ అబద్ధం చాలనే సమర్థన కవసరమేమో?

ఆ అబద్ధమేమిటంటే ఇది. ముఖ్యమైన విషయాల్లో భేదాభిప్రాయం లేదు అనేవాక్యం. యుద్ధానంతరం ఇండియా తన రాజకీయ గమ్యస్థానం చేరటందుకు తీస్కావలసిన చర్యను గురించి అంగీకారం కుదిరిందట! ఎప్పుడు, ఎవరితోనూడ!

ముఖ్య విషయంలోనే భేదాభిప్రాయం వుండేది. యుద్ధానంతరం ఒక సంవత్సరం లోపుగా ఇండియాకు తప్పక డోమినియన్ స్టేటస్ ఇస్తామని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ప్రకటించవలెనని మిలేవాద నాయకులడిగితే, అట్లా ప్రకటన చెయ్యగూడదా ప్రభుత్వం? అట్లా వస్తే, కాంగ్రెసు కోర్కె సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమైనా, రాజీ విధానానికి మార్గం సుగమ్యం కావడానికి అవకాశం వున్నదనన్నా, మిలేవాద శక్తిలోనైనా కొంత సబబు. అదీలేక, ఏదీలేక, పైగా ముఖ్య విషయంలో తగాదావచ్చి, సత్యాగ్రహం దాకా వస్తే, అందులో ఏకభావం వుండటాకే అమెరిగారు, ఏమిటి విచిత్ర భోరినే?

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

(విమర్శకుడు)

కలరా

అక్కడక్కడ కొద్దికొద్దిగావున్నది. ఇప్పటికి 20 మందికి తగిలింది. ఇందులో బాక్ వాండ్లు 11 మందినాత్రమ; 20 లో 8 మాత్రమే చనిపోయిరి. వారిలో పులిం నువ్వులు రెడ్డిగారొకరూ. 8000 మందికి వూదిమందు తేయబడినది. చల్లెలో అక్కడక్కడా కొద్దికొద్దిగావుంది. ఇందునల్ల పరికోతలకు చాలమటుకు ఇబ్బందికలిగింది. కొన్ని చోట్ల మనీకి 1.0.0 కూలి ఇచ్చి భోజనం పెట్టి కూడా పరికోత కొయించుకుంటున్నారు.

వైస్ చైర్ మెన్.

మునిసిపల్ ఛేర్ మెన్ ఎన్నిక 25 వ తేదీ జరిగింది. మును ఛేంగన్నను ఎన్నుకున్నారు. ఛేర్ మెన్ 8 వ తేదీననూ, మాజీ చైర్ మెన్ ను పెనుబోలు నువ్వుల 10, 11 తేదీలలోనూ, సత్యాగ్రహంచేస్తారనిగాన ఆ రెండు చార్జీలు చంగన్న గారే కొంతకాలం నిర్వహించవలసివుంటుంది. కమిషనరు, చంగన్న, ఇద్దరూ ఒకే తర్జిమనా రు. ఎట్లా నిర్వహిస్తారో?

సత్యాగ్రహి.

పొన్నలూరు వీరభూషణరెడ్డిగారు

దువ్వూరు బలరామరెడ్డి రాజీనామా.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు ప్రధాన కార్యదర్శి దువ్వూరు బలరామరెడ్డిగారు తన పదవికి రాజీనామానిచ్చివారట.

జైను! సత్యాగ్రహంలో సమ్మతం లేనప్పుడు రాజీనామా యివ్వడం మంచిదే.

కాగొల్లుపాడు.

హరిజనుంటే అంతలోపమా? పాపం! నిర్బుగాదు తన కేసు పరిగ్గా పింపమన్నందుకు ఆత్మిని చచ్చేట్లు కొట్టారు ఆ గ్రామరెడ్డి యువకులు. ఆతను దావాకు పోబోగా గ్రామ పెద్ద జడ్జా పట్టుకొన్నారు 40 లు, చందుమవద్దయిప్పించి రాజీ చేశాడు, ఆయువకులకు ఆకండ్లకావరం ఏమిటండీ! అత్తా యిల్లారా! మీ ఆటలు ముందు కాలము లో పాగవు బాగ్రత్తగా ఉండడమంచిది.

—కారుడు.

కందుభట్టుగారికి.

7-1-41 పరికోతలో వర్తక కఠిమానులను పొచ్చుక చేశారు.

అవివరాలు మీకు తెలిసివుంటే మునుపటికంటే పరింగమవుతుందా!

—దొంతం శైల్య కన్నయ్య.

★ సత్యాగ్రహ వార్తలు ★

ఆంధ్రదేశంలో జనవరి 6 వ తేదీ మొత్తం 19 వరకు 296 మందికి శిక్ష వేశారు. విధించిన జుల్మా నాలుగు మొత్తం రూ 26130 లు.

296 లో 46 మందికి బి. క్లాసు, 250 మందికి సి. క్లాసు, యివ్వబడింది. సి. క్లాసు లేదు.

నెల్లూరు జిల్లాలో

గూడూరు తాలూకా సత్యాగ్రహ కేసుల విచారణ వివరాలు స్థలాంతరమున యివ్వబడినవి. మిగతాకార్యక్రమం యిది.

పి. యానాదిశెట్టిగారు

విప్లవవాదులలో తే 24 దిన సత్యాగ్రహం చేశారు. ఘనము 400 మందిరసం వచ్చారు. వైభవంగా జరిగింది. వీరిల్ల అకస్మాత్తుగా పరమపదించి నందున ప్రస్తుతం జైలును విడుదల చేయవలసిందిగా కోరుతున్నారు.

పి. వీరేశలింగం

గారు తే 25 దిన పొదిలి తాలూకా తర్రపాడు గ్రామంలో సత్యాగ్రహం చేశారు. 300 మంది జనం వచ్చారు. ఉత్సవం, పూజలతో ఆంధ్రా సేనాపతిగా జరిగిపోయింది. ఆరెన్జు ఆయి, కేసు విచారణ 3 మాసాలు క. శిక్ష, రు 50 జుల్మానా. కట్టకపోతే 1 నెల శిక్ష విధించబడినది.

శివపూరి చెంచయ్య.

చాట్ల వెంకటచలమయ్యగారు

తే 29 దిన సత్యాగ్రహం చేశారు. చెంచయ్యగారు నవాబుపేటలో రామకృష్ణ గ్రంథాలయం వద్దకు పురస్కారంతో జనసమూహంతో వచ్చారు. ముందు శ్రీ గం. హనుమా రెడ్డి ఉపన్యసించాడు. తర్వాత సత్యాగ్రహ యుద్ధవ్యతిరేక నివాదాలు పల్కి ఆరెన్జు ఆయి. నవాబుపేట పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకవచ్చారు.

చలమయ్యగారు మనుబోలులో విరకాలంగా కాంగ్రెస్ సేవకేంద్రా వచ్చినవారిలో ఒకరు. జనమంతా ఉత్సాహంతో పూరేగింపుచేస్తూ చలమయ్యగారిని రచ్చపద్దకు తీసుకవచ్చారు. పూల గండులు వేసినారు. పొదరిమటి తిలకం దిద్దినది. గూడూరు, నెల్లూరులనుండి ప్రముఖ కాంగ్రెస్ సేవకులు, ఇతర పెద్దలు కొందరు విచ్చేసియుండిరి. సమావేశమైన ప్రజలను సంబోధించి శ్రీ మ. పిచ్చిరెడ్డి, రామానాయుడుగార్లు మాట్లాడిరి. పిమ్మట సత్యాగ్రహ యుద్ధవ్యతిరేక వాక్యములను పల్కి ఆరెన్జు వివాదు. నెల్లూరికి తీసుకవచ్చారు.

యా కేసులన్నీ ఫిబ్రవరి 1 తేదిన నెల్లూరు జిల్లాకలెక్టరుగారి వద్దకు విచారిణకు వస్తవని తెలుస్తున్నది.

సగుట్లూరు నరసింహంగారు

30 తేదిన పూర్వవాపునుపేట బండ్లబొడ్డినద్ద సత్యాగ్రహం చేశారు. ఘనము 300 మంది జనం పాల్గొన్నారు. సత్యాగ్రహికి పూజలతో వేయబడెను. ము. గోపాలరావుగారు ఉపన్యసించిన పిదప సత్యాగ్రహియుద్ధవ్యతిరేకమున వాక్యము చెప్పిరి. నవాబుపేట సబ్ డివిజన్ కలెక్టరు ఆరెన్జుచేసి, పోలీసు స్టేషన్ కు తీసుకపోయినారు.

ఇదివరలో మీరుజూరల్లో ప్రభువరసక్రమములనుంచి రెండవసార్లు ఆరెన్జుచేయబడి, వదిలివేయబడినారు. వీరు యానాదిశెట్టిగారు. చదువుకున్నవారు. తమకులంబులపై పట్టణి చాలకృషిచేసినారు. వెన్నెలకంటివారి శిష్యుడు.

మొల్లూరు వెంకట శేషయ్య

31 తేదీ ఉదయం 9 గంటల రాజాపాలెంలో సత్యాగ్రహం చేసిరి. 200 మంది ప్రజలు చేరిరి. బొమ్మా శేషరెడ్డిగారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమాన్ని సూచి ఉపన్యసించిరి. వెంకట శేషయ్యను కోపూరు సబ్ డివిజన్ కలెక్టరు ఆరెన్జుచేసిరి. వీరిని కావలి సబ్ డివిజన్ ఆఫీసువద్ద హాజరుపెట్టవలసి ఉంది. వారు ఉదయగిరితాలూకా నందిపాడులో మకాంచేసియున్నారు.

★

పి. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు

వీరు 6 తేదిన నెల్లూరులో సత్యాగ్రహము చేశారు.

★

సత్యాగ్రహ కార్యక్రమం

- 1 తేదీ నూలూరుపేటలో ఆరవధూమి రామవంధ్రారెడ్డి, మన్నూరుపేటలో మోచర్ల హనుమంతరావు, నెల్లూరులో గడ్డంబత్తుమ్మ, పాంచాలవరపు నాగేశ్వరరావు.
- 2 తేదీ ఆదివారం
- 3 తేదీ కోపూరులో గాదిరాజు వెంకయ్య.
- 4 తేదీ చెన్నూరులో చిట్టంశెట్టి శేషయ్య - ముత్తుకూరులో వేణుంబాక వీరాభివరెడ్డి.
- 5 తేదీ శింగరాయకొండలో గుర్రం చెంచయ్య, నవాబుపేటలో కంచిరావులు.
- 6 తేదీ నెల్లూరులో మున్సిపల్ చేర్మన్ ఆనం చెంచు మల్లారెడ్డి - అల్లసానిగారి సోమిరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డి గారలు.

★

ఏనుగ నర్సారెడ్డిగారు తిరుగా

సత్యాగ్రహం

ఏనుగ వెంకటనర్సారెడ్డిగారు 7.1.41 తేదిన కోటలో సత్యాగ్రహం చేయగా ఆరెన్జుచేసి కేసు విచారించి గూడూరు జైలుంటు మేజిస్ట్రేటు గరిటివోరగారు విడుదలచేసిరి.

రెడ్డిగారు తిరుగా ఫిబ్రవరి తే 1 ని గూడూరులోనే తిరుగా సత్యాగ్రహ మొనర్చుదు.

★

కాంగ్రెసుసభ్యుల

సత్యాగ్రహ గడువు.

రాష్ట్ర, జిల్లా, తాలూకా, నగర కాంగ్రెసు సంఘ ఎన్నికసభ్యులంతా ఫిబ్రవరి 8 తేదీ లోపల సత్యాగ్రహంచేయాలి. లేదా రాజీనామా పెట్టాలి.

ఫిలిం విమర్శలు-

మైక్రులాకరు 25.1.41 తేదీ ప్రమోదమైన "వాణి" ని చట్టుకొచ్చి "ఉరుములు మెరుములు" అనుకీర్తికరించి తెనాలిరామకృష్ణనిసూచిస్త విను ధృమాపి రిలీజ్ గాని ఫిలిము వై యాలూ రాళ్లు రువ్వడం తప్పగదా? అని అన్నాడు.

అవలు యా తప్పలను సూచి చెప్పాలంటే అవలు ప్రాసంగికం యక్కడగారు. విశ్వమోహినిలో నింపాగర్లంగానో, హక్కిగర్లంగానో యా విమర్శ జైలుదేరింది కావున కె. డి. రావుది ప్రధమవిమర్శ. తెనాలిరామకృష్ణలో ఆందరు ప్లాగ్లను, వ్యక్తులను, ఫీసులను, కవులను, హాస్య రసంలో తాకవలడం మోచ్. యం. రెడ్డిగారి రెండవవిమర్శ. ఆచిత్రం తెయూరు కాక యుండ్ల 10 రీట్లు అచ్చం ఎగ్జిలెన్సుగావడం వ్యతిరేకాలోకానికి, పరాయికండ్లకు చూపెట్టడం రెడ్డిగారి మూడవవిమర్శ. పోనీ ఎట్లున్నా ఫిలిం రిలీజ్కాలేదు కాబట్టి అట్టిఫిలిమునుసూచి డైరెక్టరుగాఉండే రామబ్రహ్మాంకారి స్వంతమృతికైన "వాణి"లో అట్టివిమర్శను ప్రకటించడం రామబ్రహ్మాంకారి నాలుగోవిమర్శ. ఫిలిముల విషయంలో నిమ్మిశ్చేకముగా ఏమాటన్నా ప్రకటనలు ఆపుతారేమో అనే భయముండేనూడ ఇందరివిమర్శల జైలుజైలు డం మాది 5 వ రిచ్చు - కావున యాతప్పలను జైలుజైలుకోకుండా గుజాగుణవిమర్శన పాతకలోకానికి పదిలిపెట్టడమే చివ్వు.

★

కోరావారి "వెంకిపిల్ల" పాత్రను కాంచనమాల నిర్వహిస్తుండటం. ఔను! నిజం గా కాంచనమాల చివరకి వెంకిపిల్లే అయింది.

గృహుల్కృష్టి, వందేమాతరల్లో పమపువంకం రెడ్డి యంత ముందుకు దెచ్చిన మోచ్. యం. రెడ్డి, డి. యెన్. రెడ్డిగార్లను తోసివేసింది. మళ్ళీ వెల్లి చేసి ముద్దుముచ్చటలు తీర్చిన జె.వి.రావును కాస్త వెంగవోలింది. కంటిగొక్కం యిరువై వేలు వాసిట్లోబోసి ఇల్లాలను తేసిన రామలక్ష్మంగాలితో తగవు పెట్టుకొన్నది. కావున ఈమె ముమ్మాటికి వెంకిపిల్లేనని రూఢిఅయింది. ఇక "వెంకిపిల్ల"పాత్ర నిర్వహణం ఆనేది యా మేకు స్వభావమేగద.

వీలాదేవి సత్యాగ్రహం

(బాలిరెడ్డి సతీమణి)

పుట్టింది కడపజిల్లాలో నల్లపురెడ్డివల్లె. భవంతుల గారాలు ఏకైకపుత్రిక. భారతా నికేతన శిక్షణ, మంలెనవారిపాశెపు రాజకీయభారతీ నంటబట్టినది. తెనుగు, ఇంగ్లీషులో మంచి రాజకీయజ్ఞానం. అభ్యుదయవాదులను చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డిగారిని చెట్టుబట్టి రైతుకులీజండా చేపట్టింది. శ్రీ భాగతీదేవిగారి ఆశీస్సులంది గత 25 తేదీ వీరవారీలోకే నీరాజనములనుభవ్య జయజయ ధ్వానములమధ్య సత్యాగ్రహంచేసింది. 4 మాసాలు శిక్ష, రు 400 జుల్మానా, చెల్లించకపోతే మరి మూడు రెలులు. డి. క్లాసు - లీలా! నీజన్మ భవ్యమైంది. — యెన్. డి. రంగం.

★

పొన్నలూరు వీరాభివరెడ్డి

కె. యల్. నారాయణరావుగారలు

31 తేదీ మధ్యాహ్నం మే వీరిని రాయవేలూరుకు తీసుక పోవచ్చు.

— గూడూరు విశ్వం.

★

కావలి సత్యాగ్రహి క్లాసుమార్పు

కావలి సత్యాగ్రహి ఎల్లమందారెడ్డి గారికి ఇక్కడ డి. క్లాసు ఇచ్చారు. తిరుగా సి. క్లాసుకు మార్చవట్లు ఇవ్వడు తెలుస్తున్నది.

స్టుడియో వార్తలు

రేణుకా పిక్చర్

దుర్భాసు నారాయణరెడ్డిగారి దీక్షంపెని. అట్లట్లా చివరకి స్టుడియోనున్ను ప్రముఖులు కట్టిపెట్టి పాంథిక చిత్రమేకటి తీస్తారు. రామరాధ శేఖర్ గార్లు పానుంగో, రాధావారాధ చరణో, నాగయ్యగారి కృషితో, రెండురెడ్డి అస్వర్థంతో, నారాయణరెడ్డిగారి భవంతో విజయవంతంగా పానుగాకయి మా మంగరా శిష్యులు.

రత్నప్రేమ.

ఈపేరు మారుస్తూనేమాట యంకా ఉంది. రత్నప్రేమకంటే "మార్క్సిజేమే" పాధువుగా ఉంటుంది.

దేవత.

ఆమె వరాలిచ్చే దేవతలు. ఇలా ఆమెకేమి తక్కువ? సంవత్సరానికి విడుదల రెయ్యాలని వాహినీవారియత్నం.

అపవాదు.

కన్నాశీలిమ్మవారి "అపవాదు" రిహార్సిల్లు జరుగుతున్నవి. కవి తానీ నిర్మాతాపు; దర్శకుడు రామబ్రహ్మాంక; నటి లక్ష్మీరాజ్యం; సంగీతం భీమవరపువారిది - ఇవారక్కా - మరీ చక్కగా ఎందుకుండరు?

బాలనాగమ్మ

తిరుగా షూటింగ్ కోర్గా జరుగుతున్నది. యామధ్యా రాతారలకాయలు లేక ఆలస్యమైన మాట నిజమే.

చూడామణి

చూడామణి ఈమధ్య కోరికింది. మళ్ళీ ఏమో అంటున్నారు. ప్రాచీననర్తకుల వైభవము, డిప్లీ బ్యూటీఫుల్లను అనుభవమూలేదు.

శశాంకం.

ఫిబ్రవరి 28 తేదీ రిలీజ్ ఆ సేమాట విజయకున్నది.

శరత్ పిక్చర్

కాలచక్ర నిర్మాతలు వేరేకంపెని రిజిస్టరు చేయబోతున్నారు. చెమకటి అనుభవము తేవటి విజయవంతమువకు దారిజాపుమన్నది. బహుశా వీరిది పారాదేశికమేనని ఊహ.

తెనాలిరామకృష్ణ

తర్వాలోనీ విడుదల చేస్తూ రాజరాగమ్మ ప్రహ్లాద ఉపకమిస్తారు.

ధన్యంజయ

షూటింగుజరుగుతున్నది. భక్తమార్కండేయ మహారాధ చిత్రముల నిర్మించిన చిత్రపు నారామారావుగారి దీన్ని డైరెక్ట్ చేస్తున్నారు. వాటలు, పాటలు సర్వం భంకాపత్రకాధిపతులు, డి. టి. నరసింహారావులవారిది. చిత్రం త్వరలో వెలువరచ సంకల్పం.

త్యాగరాజస్వామి స్మరణోత్సవము.

నెల్లూరులో వైపుత్సవాలు విజయవంతంగా పాగిలినవి. వీటిలో పాల్గొన్న పాంథ్యుకుంటుల కుమార్తెల గాత్రమాధుర్యము, అద్వీకేటు చివులు మారెగిండ్లయ్యగారి పుత్రిక దేవసేవల్లి కుమారి వీరేశచేరీ, కె. చక్రబామూర్తి నాయుడుగారి పుత్రుని వీరనాయుంతుల మిక్కిలి ప్రశంసాపాత్రములు. చందాలుయిచ్చి యామహాత్మ్యమునకు సాయపడిన భక్త బృందమునకు, పెద్దలకు సందనాలు. — కార్యక్రమం.

-జగత్తు పట్టుపూర్వోత్తరాలు-

(రేఖ మాత్రము)

జవహర్ లాల్ ఇందిరకు వ్రాసిన లేఖలు

అనువాదం - మరుపూరు కోదండరామరెడ్డి.

వ్రాసింది 1928లో.

5

జంతోత్పత్తి అయింది

మనభూమిపై ప్రభువు ప్రత్యక్ష చిహ్నాలు బహుశా తుద్రనిర్మాణంగా చిన్న చిన్న సముద్ర జంతువులు - నీటిమంగలు ఆయివుంటున్నాయి మన చూచినాం. ఆవినిటిలో మూలమే కిమించగలిగి బయటికివచ్చి ఎండితే యిప్పుడు పాగుచేసే బయటకు కొట్టుకోవడం ఎండి చనిపోయేట్లుగా వచ్చిపోయియుండును. కాని, ఆ దినాలలో యిప్పుటికంటే జాన్తిగా నీరువుండి, నెమ్మది ప్రదేశం విస్తారంగా వుండివుండాలి. ఆతర్వాత కొంచెం మిను చర్మం కలిగిన యాపాగుచేసలు పొడి నేలమీద ఇతర వాటికంటే కొంచెం దీర్ఘ కాలం సజీవంగా వుండేవి; దీనికి కారణం ఇవి అంతర్వర్తగా ఆరేచివున్నాయి. ఈవిధంగా రాసురాసు ఎండుభూమిపై మలభంగా నివసించలేని మెల్లటి కెల్లిచేసలు పలుచబడేపోయి, మిను చర్మాల జంతువులు వృద్ధి అయినవి. ఇదిచాలా అక్కర్లేయిన శిశు - అంటే - జంతువులు తమ పరిసరానుగుణ్యంగా మెల్లమెల్లగా మారి, అలవరచుకొని తీగెత్తాయి అన్నమాట! మంచుచేసలగా వుండే దేశాలలో శీతకాలంలో అక్కడనివసించే పక్షులు జంతువులు ఎట్లా మంచుమీదనే తెల్లగా మారేది, చెట్లు - చిత్తెంబగా పచ్చటి ప్రకృతివుండే ప్రకృతి దేశాలలో అవిఎట్లా పచ్చగానో, ఇంకా తేలిక వంగమైన ఇతర వర్ణంగానో, మారేది లండన్ సొత్ కెన్ సింగ్ టుక్ మ్యూజియంలో నీవు చూచేవున్నావు. ఇదే తీవ్రత తమపరిసరాలకు అలవాటుపడి సవరించుకొంటుంది అనేది. తమ పరిసరానుగుణ్యమైన వర్ణంలో సరిపోలే వర్ణం అవి తోడిగ తమ శత్రువులదానినండి తప్పించు కొంటున్నవి. ప్రకృతిలో లీనమయ్యేరంగే అవిఅయితే శత్రువుల కంటబడటం అంతమలభంకాదు. శీతల దేశాలలో చలి తప్పించుకొను దేహం అంతా చిన్నపెంపు కొంటుంది. ఈకారణంవల్లనే పులి పసుపుగా బట్టలతో వున్నది. అడవిలో చెట్ల గుండా పులివస్తుంటే సూర్యకాంతిమాదిరి వుంటుంది. వంచబట్టమైన అడవిలో పులిని కనుక్కోవడం కష్టం.

జంతువులు పరిసరాల కనుగుణ్యంగా ఇమిడిపోవు. ప్రభుత్విస్తవి ఆనే విచిత్రాంశమే చాలా ప్రధానమైనది. జంతువులే తమంతలా మే మార్పులు పొందివుండే. కాని, ఇట్లామారి - ఆకారణంవల్ల మనసరాసు గుణ్యమైన స్థితికన్న వాటికి తీవ్రంచే దానికి మంచి అవకాశాలు వుంటుంది. కాబట్టి ఇట్లా అలవరచుకొన్నది. పృథ్వివరణి. మిగిలేవి తీగెత్తవి. ఈఆంశమే చాలా విషయాలకు విభల వ్యాఖ్యానము. అంటే - తీగెత్తజంతువులు క్రమ క్రమంగా గురుతరములుగా పరిణమిస్తూవచ్చి కొన్నికొట్ట సంవత్సరాల కాలంలో తిన్నగా మారుతూ పరిణమించ వచ్చును. మన తీవ్రతలు మార్పులు గావడం చేతను యాపరిణామం మంచు మంచుగా మారి కావడం చేతను, మనమట్లు చట్లా అనుమతం జరిగి యా మార్పును మనం గుర్తించలేమున్నాము. కాని ప్రకృతిమాత్రం. పరిణామ - మారుస్తూ - పరిపూర్ణత చేయూస్తు, వాటిపోతున్నది. ఇది ఎప్పుడుగాని ఆ గడు, పరిపూర్ణత తీసుకోదు.

భూమి యిప్పుడు చల్లారూపాన్ని - మెల్లగా ఎండిపోతున్నది ఆనే సంగతి నీకు జ్ఞాపకం వున్నదా! వేడి తగ్గకొంది వాతావరణం మారి దానితోగూడ చాలా వస్తువులుగూడ మారివచ్చి, భూమిమార్పుతోగూడ, క్రమేపీ జంతువులుగూడ మారి, నూతనవిధమైన జంతువులు ఉత్పత్తి అయి వచ్చి. మొట్టమొదట తీగెత్త సముద్రజంతువులు వాటివెనుక గురుతర సముద్రజీవులు సృష్టిలో గానించినవి. ఆతర్వాత ఎండుభూమి విస్తీర్ణం వ్యాపించేకొలది అటు నీళ్లలో ఇటు భూమి మీదగూడ నివసించే జంతువులు, ఇప్పుటి మొనరి కప్ప లాంటివి వచ్చినవి. వీటితర్వాత శేవలం భూమిమీదనే నివసించేజంతువులు ఉత్పత్తిమై చివరకు గాలిలో ఎగిరే పక్షులు వచ్చినవి.

కప్ప అని అన్నాకదూ! దీనిజీవితం - పరిణామం చాలా విచిత్రమైనది. జలజంతువులు క్రమేపి భూజంతువులుగా మారేది ఒకవిధంగా నిజ జీవితం ద్వారా మనకు చూపుచున్నది. కప్ప అది లో చేప, ఆతర్వాత అది భూచరమువలె రూపాంతరాన్ని పొంది, భూచరాలు అన్నిటికంటే వ్రాపిరితీర్పులలో గాలి పీల్చుకొంటుంది.

భూమిమీద ప్రత్యక్ష ప్రారంభమైన ఆదిమ దినాలలో భూచరభూచరజాతులు వ్యాపించి వుండినవి. భూమంతా నెమ్మదిలో చితిచితిలాడుచు ఆరణ్యమయంగా వుండివుండాలి. కొంత కాలానికి యీ అడవులు పూడిపోయి, పైబడిన మట్టిరాళ్ళ మెత్తంయొక్క ఒత్తిడివల్ల అవి మెల్లగా నేలబొడ్డుగా మారిపోయినవి. భూగర్భం గమలమండి బొడ్డుతవ్వబడుచున్నదని నీకు తెలుసుగుదా! నిజానికి, బొడ్డుగమలు పూర్వపు అడవులే!

భూచరాలలో మొదటిది - పెద్ద పాములు, బల్లులు; ముసళ్లు. వీటిలో కొన్ని నూర్డుగుల పొడుగుండేవి. పామా - బల్లో నూర్డుగుల పొడుగుంటే ఎంతో పూహించుకో! లండన్ మ్యూజియంలో యిట్లాజీవంతువుల అస్తిపంజరాల చూచింది జ్ఞాపకంవున్నదా?

ఆతర్వాత చాలాదినాలకు, నేడు మనంచూసే జంతువులకు దగ్గరదగ్గరగా సరిపొయ్యే జంతువులు రూపొందినవి. విడ్డలకు పోలిచ్చి పోషించేవి కాబట్టి వీటిని స్తన్యదములు (మ్యామల్స్) అంటారు ఇవిగూడ మొదటి దినాలలో ఇప్పుటివాటికంటే పెద్దవిగావుండేవి. మనిషిని బాగా పోలివుండే స్తన్యదము కోతి, ఇంకా సన్నిహితమైన ఏక ఆనే కోతిమనిషి, కాబట్టి మానవుడు కోతిమనిషి వంటిదే అని శాస్త్రజ్ఞులు పూహిస్తారు. అంటే - ప్రతిజంతువు తన పరిసరాలకు అనువుగా క్రమేపి అలవరచుకొని, రాసురాసు వృద్ధి పొందింది. అట్లానే మానవుడుగూడా అదిలో అభివృద్ధి పొందిన కోతి మనిషి! ఇట్లా ఆతను, పృథ్వి స్వభావం - తేక క్రమేపి పంపొందజేస్తూరాగా యిప్పుడు మానవుడే నకు అంత్యమే లేదనుకొంటున్నాడు. తాను జంతువులకు శేవలం విభిన్నుడని పూహించుకొంటున్నాడు. కాని, కోతి మనిషికి - అనుకోతికి మనం చిన్నాయన పెద నాయన విడ్డలమని జ్ఞాపకం వుండుకొనుట మాత్రం మంచిది. ఇంకా ఇప్పుడుగూడ మనలో కొందరు కోతులవలె ప్రవర్తించడంలేదా?

వార్తాసంగ్రహం

మందసా నాయకనిపై కేసు
రైతునాయకుడు దుక్కా నూర్యనారాయణ రెడ్డిగారితై మందసా ఎస్టేటువారు 143, 323 ఎకరముల ప్రకారం సోంకేట తహశీల్ దారుని వద్ద క్రిమినల్ కేసు పెట్టారు.

కృష్ణజిల్లాబోర్డు రద్దు
కృష్ణజిల్లాబోర్డును ఫిబ్రవరి 1 తేది మండి ప్రభుత్వం రద్దుచేస్తూ 15-4-41 లోగా కొత్త బోర్డు ఏర్పడాలని ప్రకటించింది. లక్ష్యయ్య నాయుడూ! ఎంతమనిషికావయ్యా. ఒకవేళ విశ్వాసరాహిత్యం పెక్కికరగా తప్పించుకొన్నా కాగల్గవములు చివరకు గంధర్వరే తీర్చారు. ఈమాట కంగ్రెసు యీ బురదలో దిగకుండా ఉండే మెరుగు.

జయప్రకాశనారాయణ అరెస్టు.
అఖిలభారత సోషలిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి జయ ప్రకాశనారాయణగారిని బొంబాయిలో 30 తేది అరెస్టుచేసిరి.

నెల్లూరుజిల్లా యెయిడెడ్ డిస్పెన్సరీ వైద్యసంఘ సమావేశము

పై సమావేశము గత 17 తేదీన శ్రీమంత్ పి. శ్రీనివాసాచార్యులవారి ఆధ్వర్యతక్రిందగూడి యీక్రింది తీర్మానముల తేసిరి.

- (1) గెస్టులలో ఆయుర్వేద అనుభవజ్ఞులమీద, స్థానిక సంస్థలస్వల్ప విరాళములు పొందుచు నిర్వహించబడుచున్న ప్రైవేటు ఆ డిస్పెన్సరీలమీద యీవైద్య పరిచయంలేదే డి. యం. ఓ. ల రెవీకే నియమించుట వీటిపురోభివృద్ధికి భంగకరముగాన యీవైద్య పరిచయ జ్ఞానము గలవారిని తనికే నియమించవలెను.
- (2) 1940 - 41 సం॥ పంచాయతీ బోర్డులు కాంక్ష చేసిన విరాళాలు డి. యం. ఓ. ఉత్తర్యులకు నిరీక్షించక ముందుగనే యిప్పించవలెను.
- (3) యెయిడెడ్ వైద్యశాలలకుగూడా తీవ్రనో పాథులకు సరిపోవునట్లు శీతాలస్త్రాలు ఏర్పాటు చేయవలెను.
- (4) ప్రైవేటు వైద్యశాలలకు క్రమశాస్త్రాంతు తగ్గించుటయేగాక కాంక్షచేసే వాటికిగూడా యివ్వకుండా కాలయాపన చేయుచున్న శిల్ప బోర్డువర్గము నిరసిస్తున్నారు.
- (5) పి. క్లాసువారికి ఉద్యోగాగ్రాతను తీసివేసిన డి. ఓ. మ రద్దుచేసి వారికిగూడా అర్హత చూపవలెను.
- (6) పి. క్లాసువారికి రిఫ్రెసర్ కోర్సులెట్టి ఉత్తీర్ణులగువారిని ఏ క్లాసులో చేర్చవలెను.
- (7) నెంబ్రల్ బోర్డుకు అన్ని స్థానములు ఎలక్షన్ మీదనే భర్తీచేయవలెను.

నెల్లూరు లేడిస్ క్లబ్బు భూమివేలం
పై క్లబ్బుకు సంబంధించిన భూమి 2.2.41 తేది ఆదివారం 3 గంటలకు వాగ్దహమున వేలము చేయబడును. వివరములు వా వల్ల తెలుసుకొనవచ్చును.
అల్లాడి అన్నపూర్ణమ్మ, సెక్రటరీ, మరేదారుపేట నెల్లూరు.

నెల్లూరు డి. ము. కోర్టులో.

E. P. No. 318 of 1940
O. S. No. 39 of 1937

(2) డి. క్యామరావు వర్గరాలు వారు, ఆధారపురం శ్రీనివాసాచార్యులు వర్గరాలు ప్రతివాదులు.

యానెంబగున వార్డు ఆధారపురం చివరకింపాచార్యుల వర్గరాల మీద పొందియుండే ఆడుమాన డిక్రీనిబట్టి వారంటు ఆములుకోరి యెన్నందున 3 ప్రతివాదియగు యెంకటగిరిపురా కౌతురమ్మకు ఆధారపురం చివరకింపాచార్యులకు నేలుకోడేను నిమిత్తం తే 5-2-1941 దికి వాయిదావేయబడి యున్నది. గ మ క నదరు వాయిదావాడు కోర్టుకు హాజరయి తమ ఆక్షేపణలు తెలుపుకొననియెడల కోర్టువారివలన పరోక్షమందు విమర్శించుట తీర్మానించబడును.

యం. లక్ష్మీనరసయ్య, 30-1-41, నెల్లూరు. రి. పి. డి. యల్. వారులక్ష్మీదత్తు - నెల్లూరు.

ప్రకటన

మా తండ్రిగారగు శ్రీ వాకాటి సుకవిశెట్టి గారు ఒక ఆమెయశ్వస్థులకు గోబడి అక్కిర చిత్తంతో ఆశ్రియలతోను బంధువులతోను కప్ప విడ్డలతోను విగోధించుచు చాలా అసభ్యముగా ప్రవర్తించుచున్నాడు. యామధ్య ఆయన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేసినప్రకటన గూడాఅట్టి ప్రవర్తనలలో ఒకటి. ప్రస్తుతం మాకు వుండుకొన్న ఆస్తి మా పిత్రాధిపతిమైన ఆధారపడినది. గమక నదరు ఆస్తిపై మా అన్నదమ్ములకు సర్వవిధములైన హక్కులుగలవు. మా తండ్రిగారి మనస్సు చలించి చేయుచుండు ప్రకటనలు నిలువచేయ దగినవిగాని వమ్ముదగినవిగాని కావు. యికమీదట ఆయన చేసే అపవృత్తులకు ప్రస్తుతం మా ఆస్తిగాని మేముగాని బాధ్యులముగామని ఈ ప్రకటన మూలకముగా యెల్లరకు తెలియజేయడమైనది.

—వాకాటి రంగయ్య.

నోటీసు

యందువల్ల యావస్థునికి తెలియ జేయడం యేమనగా:—
నెల్లూరుతాలూకా ఈయారు గ్రామకౌతురమ్మ డుమ్మా, వారండ్రిన్ని ఆయన రాచి వీరప్ప నాయుడి కుటుంబము ఆస్తిలో వాకు సగ భాగమునకు హక్కువున్నది. వారండ్రి నిన్ను యింటిలోనుంచి వెళ్లగొట్టి నన్ను మంచవలె నన్ను దురుద్దేశ్యముతో వా తాలూకు ఆస్తిని వెనానవిధముగా మన్ను నామకార్తముగను ప్రతిఫల రహితముగను యితరులకేరిట పరాధీనములు చేయవలయునని ప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. అవిధముగా పరాధీనములు చేయుటకు ఆతనికి అధికారంలేదు. అది వన్ను బద్ధపరచవు. నేను తే 30-1-41 దిన పంచకమునకు యాచియమై వారికి నోటీసు పంపుకొని యున్నాను. ఆ విధంగా ఆతనివల్ల ఆస్తిని లభ్యపరుచుకొనేవారు వా నష్టమునకు బావాబాది అనుదురని తెలుసుకొనేది.
రాచి రామచంద్రప్పనాయుడు మైసరు ఆయినందున తల్లి శిరిమ్మ.

6వ పేజీ

కొరవ

మా నాటకం

ఒప్పుకుంటే ఏమో... ఎటువంటి ఎటువంటి నాటకాల్లో దిగిన వాళ్ళందరినీ చూస్తూ అందులో ఎవరో నాయకపాత్ర ధరించటం పాత్రధరిస్తే చాల బాగుంటుంది అని అన్నారు. వాళ్ళందరికీ రాజ్యం చేత వేయించాలని ఉన్నా. రాజ్యం వేయటానికి ఒప్పుకోవద్దా నా ఒప్పుదల ఏదూ. నన్నడిగారుమందర. ఏమండీ! కాస్త్రో! బాగాలేదండీ? మీరాజ్యం నాయక పాత్ర ధరించటం బ్రహ్మకైన పుట్టు రిమ్మె అన్నారు. అనాడు విశ్వామిత్రుడే పాల్కుడ్డాడు. నామనస్సు ఎంతవేపు బాగాించిందా ఒప్పుకోనేట్టు కవచదే నిజం చెప్పాడూ ముమ్మాటికీ. ఏమండీ! కాస్త్రో! గారూ ఏమంటారు, మీరు సంఘసంస్కర్తలు కాబోలు! అదదానికి ఈ మాత్రమేనా ప్యాత్రం త్రొంగ ఇవ్వకపోతే ఇంకెందుకండీ! నాటకంలో వేషంవేసేవంత మాత్రాన ఆ మేటిలానికి భంగం వుందా! భరతమనే ఒప్పుకున్నాడు చూడండి. అట్లాంటప్పుడు మీరు ఒప్పుకోకపోతే! అని ఒక లెక్కరు కొట్టాడు. ఆ లెక్కరుతో నామనస్సు గిట్టిన రంకులరాటం తిరిగిసట్టు తిరిగిపోయింది. సరేనని నోటంట మాటవచ్చింది. అందరూ చాలా సంతోషించారు. తర్వాత నన్నగూడా ఒకే కేరక్తురు తీసుకోమని వారే నిర్ణయించి ఇచ్చారు. అసలు కవిగాయగూడా ఒకవేషం వేయటానికి సిద్ధపడ్డారు. ఆవేషంవేసి మెప్పించేవాళ్ళు ఇతరులెవరు లేకపోవటం మూలన మొత్తంమీద ఆ రోజుల్లా నాటక కేరక్తురు నిర్ణయించుకోటానికి అమర్చుదల్లా పోర్నను వ్రాసుకోటానికి సరిపోయింది. నాలుగురోజుల్లో రిహార్సిస్ వేర్దాం అని అనుకున్నాం. సరేనంటే సరేనన్నారు అందరూ. కారణాలనే రిహార్సిస్ వేయటానికి నిర్ణయించుకున్నాం.

హాస్యనిష్ట 'మణి' గారు ముగ్గురి. మూలా చాలామందికీ, నాయికా - నాయకులకు దస్సు, రాగాలంటే ఏమిటో తెలియవు. వ్యక్తమెక్కడ ఆపాలో, ఎక్కడ ఆపుతే ఏమర్థమొస్తుందో తెలీదు. నాబోటివాడు "ఆ వేయండి! శంకరా భరణం, రెండున్నరలో ఆసేవాడు. పాటానికి మొదలెట్టేవాడు. ఎత్తుకునేది శంకరాభరణం, పాడింది కన్నడ, దిండింది ఆనందభైరవి. హాస్య నిష్ట మణిగారు ఇదేమిటయ్యోయి అని ఆసేవాడు. ఎవరు పోర్నను వారు అడుతూంటే తక్కిన వాళ్ళు నిద్రాదేవతకు లొంగిపోయేవాళ్ళు. నటించేవాడి పోర్ననయ్యాక వెళ్ళు సీనులో వాళ్ళను వేవక తనటానికి వచ్చేవాడు. అందరూ వంటిమీద చేయివేయంగానే లేచి కూర్చోనేవాళ్ళు. నేను అట్లాలేచేవాణ్ణి కానుగ. లేవటానికి వచ్చినవాణ్ణి నిద్రమత్తుతో తెలియక, వాడు అపభ్రంశం! ఎవ్వరికీ పట్టంది నాకోక్కడికే ఎందుకని విసుగెత్తి వెళ్ళిపోయేవాడు. ఏమన్నాసరి నాటకమును విజయవంతంగా గడుపుదామని నిద్రపోయేవాళ్ళని లేపి, వాళ్ళను పైకి మీకు తీసుకొనివచ్చి నిలబెట్టేవాడు. మా గోపాలకృష్ణమూర్తి రిహార్సిస్లో నాటకం బాగానే నడిగింది. సరే దీపంబరులో నాల్గవ తారీఖున నాటకం వేయటానికి నిశ్చయించుకున్నాం. ఊరంతానూ - పక్కజిల్లాలూనూ, పొక్కిపోయింది. కారణీవాళ్ళు వాటకమడుతున్నారని. అనివర్సరీ గొడవంతా మధ్యాహ్నం ఐపోతుంది. ఎల్లా విపోయిందోగూడా మా నటకుల కెవ్వరికీ తెలీదు. కాత్రి తొమ్మిది గంటలకు అంకార్యక్రమములో ప్రకటిస్తే దీపాలుపెట్టిన ఆరగంటల్లా హాటంతా కిటకిటలాడిపోతుంది. చీమదూర సందులేదు. జనం గోలేడున్నారు. ఈలు

వచ్చుంటుంటే ఇక చెప్పేదేమిటి? వేమలన్నీరయారయ్యే సరికి దాదాపు పదిఅయిది. తెర ఎత్తే పదింపావుకీ. వర్తనపాడి మొదటసీనులో నాయిక రాజ్యానికి స్టేజీఫీయరు లేకపోవడంవల్ల చిన్నప్పుడు సంగీతం నేర్చుకుంటున్న చాలా బాగా రక్తగట్టింది. రెండవసీనులో ఉన్నవారందరు తూర్పుచూడమంటే వడమర చూసేదకం. నేటికంటే ఏమిటో తెలియని రకం తయారైంది. సీను ఆ రంక చేసి తెర ఎత్తారు. అడియన్సును చూసేసరికి కొంతమందికి రైపు పరిగెత్తారు గుండెల్లో, రక్తం కరుడుగట్టుకుపోయి పట్టయింది వచ్చిన పోర్ననంతా అడియన్సును చూసేసరికి అట్టే మాయమైంది. నోటంటమాట రాదు. సీనుఎత్తి పదినిమిషాలు కావస్తున్నది. వాళ్ళల్లో ఒకడు చెమటాయన గూడా ఉన్నాట్ట నాకైతే అంతవరకూ తెంజె, సరే. ప్రాప్తిరేంజు మొదలెట్టాడోకాయన, రెండుమైళ్ళువినబడేట్టు

రెండవ సీను.

అనం: తనలో, వేలుకరమకొని, అరె! మరచిపోయానా! ఇప్పుడు ఆ! ఆ! ఆ! ప్రాంప్తరు: ఏమిచేయాల్సివున్నది? అనం: ఏమిచేయాల్సివున్నది! ప్రాంప్తరు: మోహనరావు; ఏమయ్యా! నువ్వో! నువ్వేనయ్యా! ఆనందరావు! ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావను! మోహన: ఆనందరావు! ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావను. అడియన్సు: ఏ! ఏ! ఏ!... ఆవధాన్లు (గారు చెమటాయన) మోహనరావుగారూ! తమకూ తుర్ని ఆనందరావుతే ఇచ్చిచేస్తారా! చాలా బాగుంటుంది. మంచి సంబంధం, ఈదుబోడు! మోహన: మానంగతి మాకుపట్టింది. నీకు పట్టనట్లుండేమయ్యా! ఆవధాన్లుగారు విసబడక మాట్లాడకుండా ఊరుకుంటారు. మోహన: నువ్వేనయ్యా! ఆవధాన్లుగారూ! నువ్వే! ఆవధాన్లు: నేనేనా! ప్రాంప్తరు: ఏదో! నాకు నాలుగుడబ్బు లాస్తాయని. ఆవధాన్లు: ఏదో! నాకు నాలుగు డబ్బు లాస్తాయని. మోహన: నీకు నాలుగు డబ్బులాస్తాయనే గాని మామీద ప్రేమకుండి కాదన్నమాట. ప్రాంప్తరు: సత్యంగాఉంటే పాటెట్లా గడుస్తుంది. ఆవధాన్లు: తనలో అనుకునేమాటగారు ఇది! ఈప్రాంప్తరులు తనలో అని చెప్పడే? తనలో, సత్యంగాఉంటే పాటెట్లా గడుస్తుంది? అడియన్సు: డూర్! టూర్! ఈ! టే! వెళ్ళు వెళ్ళు! మోహన: అడియన్సువచ్చేయి! అయ్యా! మీరు మాకేమీ దమ్మిడీఇవ్వలేదు. మాయిష్ట మొచ్చినట్టు మేమడతాము. కూర్చుంటే కూర్చోండి, లేకపోతే వెళ్ళిపోండి! అడియన్సు: డిగు! డిగు! పో! పో! ఖర్ టూర్! ఈ! ఈ! మోహన: కర్తెను చెయ్యి, అని అంటాడు, తెరవాల్సింది.

మూడవసీను ఆవధాన్లుగారు పురాణం చెప్తూంటారు. ఊళ్ళోఉన్న ఆమ్మలక్కలంతా హాజరవుతారు. ఆవధాన్లుగారు పొడుంపట్టాలూ, సరిలేంచి భగవంతుని మువన్నులూ భావం చేసుకుంటున్నట్టు కళ్ళుమూసుకుని సమస్కరిస్తూ "వాగర్థా విసం ప్రకృ, వాగర్థ ప్రతివత్తయే జగతః పితృవాంసే పార్వతీ మరచేత్తరా" అని పురాణం మొదలెత్తాడు. ఈభూలోకింటో ఉన్న ఆనంకొకటి కేవలములో ఈమనుష్యజన్మ ఆత్మ్యత్వమైవది. ఇట్టి ఉత్తమ జన్మమనకు సంప్రాప్తించి వంతులకు! మనమంతా భగవంతునిలో లీనమయ్యే మార్గమేదో చూసుకోవాలండీ! ఈమనుష్యజన్మ తరించే మార్గమేదయ్యా అంటే రామస్వరూప, ఇది తప్పనేమి ఉపాయం కలియగంటో ఏమీ లేదని పూర్వులన్నారగరా! ఈరామనామ స్మరణతో తరించిన వారెవరైనా ఉన్నారాఅంటే! అంటే! వ్యాప! పుండరీక మొదలైనవారు లెక్కకు మిక్కుటముగా నున్నారు. గదా! కాబట్టి మన మంతాగూడా రామనామస్మరణచేసి కైవల్య ప్రాప్తిపొందుదామండీ! (సభికుల మధ్యేంచి) నిన్ను సంతరికు విందండీ అని అంటాడు ఆవధాన్లుగారు (ముక్కుమీదనున్న నులకతాడు కళ్ళ జోడునుపైకి కిందకి అడిస్తూ. ఒకావిడ: పర్లకాల వరకండీ! ఆవధాన్లు గారూ! నా పొడుంకాయ ఎక్కడున్నరోగదా! (అని అనుకొని, పొడుం పిల్చుకొని) ఆ! ఆమ్మకాలలో ఈవిధంగా సీతారామలక్ష్మణులు ఉంటూన్న వారెవరుండగా లలకాధిపతియైవటువంటిన్ని, దశగ్రీవుడైనటువంటిన్ని, ఆ రాంజాత్రవ్యా సీతామృతవారియందు మోహం కల్గినటువంటివాడై వచ్చాట్ట. ఏవిధంగా వచ్చాడయ్యాఅంటే! మారు వేషం అగత! మారువేషం అని ఎందుకన్నాడయ్యాఅంటే! మామూలువేషంలోనే వస్తే గుర్తు పట్టారని గ్రహించి మారువేషంలో వచ్చివాడట. వచ్చి ఏం చేసాడయ్యాఅంటే! సీతను లాక్కల్లాట్ట. అప్పుడు భీమడు కోపోద్దిగ్భవమానమండే ఆ నా సీతనా! ఈవిధంగా మీరు ఈనీమడు ఈ ద్రోహి లాక్కల్లాట్ట అని తెలిచి, యుద్ధానికి పోయాట్ట. వీరిద్దరికీ యుద్ధము జరుగుతుండగా నాయనలారా! మీరిద్దరు కుర్రవాళ్ళు అనుభవ కూన్యలు! నామాట విసండి ఆహింసావ్రతం పూసండి! ధర్మమార్గాన్ని నడుచుకోండంటూ గాంధీగారు రయ్యారెవాట్ట ఒకావిడ: ఆవధాన్లుగారూ! నమస్కార మండీ! ఆవధాన్లుగారు: ఏమయ్యాయి! ఏం! ఎక్కడా దర్పనారే లేవు. ఒకావిడ: అక్కడా తీరిక లేదండీ! పిల్లల్ని సమదాయించుకోవడం! వారికి విధిగంటలకు వంట చేసేపెట్టడం సరిపోతున్నది. జనాంతికముగ. ఒకరు: నిమ్మగడ్డవారి ఆస్థాయికి మల్లిపెల్లి చేసారటగదమ్మ? మరొకరు: చేసాగట! నాకూ ఇండాకే తెల్సింది! కుట్టవాడు తాలూకాకేవ్రేలో ముస్తే రూపాయలు తెచ్చుకుంటున్నాట్ట. తల్లి నిదాకు లిచ్చిందట. ఆతనికి రెండోపెల్లిట. ఇంకొకరు: ఈమాయవారి కాలంలోవచ్చిందే గాని, ఈ ముడవచ్చుల్లియి! మనకాలంలో యే మన్నా ఎరుగుదనా? ఒకరు: ఇవ్వారో మావారు ఊరకెత్తానన్నార, వంట చేయాలిపోయి!

మరొకరు: ఏమిటి వంటకాలు ఇవ్వారో? ఒకరు: ఆ! ఏమన్నాయి! ఆగడ్డకూక, మంజుల చచ్చడి! మరొకరు: ఆగడ్డకూకంటే నాకు మహా యిష్టం, మావారికి అవంటే వరివడదు. కాత్రీ నాకు కాస్త పెట్టండి కూ! ఆ! ఊరేపోతారా! ఇంకొకరు: మరిచిపోయాం, పురాణం ఎంత వరకొచ్చిందో? ఆవధాన్లుగారు: యీ విధముగా వ్రాసాం, దుక్కానమకు కప్పట్టుకొని ఈడ్చుకునిగా, పొట్టరు ఇది ఆవ్యాధమని, ద్రావద్రీపారించానేంచ్చి రుక్మానమట్టి ఒక్క రాయుతో కంటితే పాట్ట. "జ్ఞానానంద మయంకేవలం" ఇది పాట్టనిండే పురాణే ప్రథమాధ్యాయమహత్తీ. నాల్గవసీను. మోహన: ఇన్నాళ్ళుపట్టి వరికేనా! నా కారణం! నామద్దుల కారణమే! పరియైన పతి లభించలేదుగదా! ఏం చెయ్యకు. ఎంతకాలమని ఉందను. కుండమమాయగలంగాని, లోకాన్నిమాయగలమా! అందులో ఈకాలంలో వైగా మాత్రాలో ఎవడిదగ్గరకి పోయినా, రెండువేల, మూడువేల అని చేరాలు! ఈచేరాలు అన్ని కంపల్పింటు! ఇన్ని కంపల్పింటుంటే వెంటనే కంపల్పిలవ పలసిందేనా! ఇంకేమైనా ఉందా! ఆనందరావుతే ఇచ్చి చేద్దామనుకుంటే వాడికి ఇవ్వడే వెట్టు, అల్లడవుతే ఇంకంకెట్టు వత్తుందో! విన్నా, మాస్తామమాట్లాడి, తల్లిదండ్రీ లేదుగదా ఆరనికి! కారణ అంత రాధపదాల్సిన అవసరం ఉండదనుకుంటేనే! ఎరకక్కడ! పారేరు: అయ్యా! నేను రామణ్ణండీ! మోహన: అరేయి! రామణూ! ఆనందరావుకు ఈచీటిఇచ్చి నేను వెంటనే రమ్మవమ్మా నని చెప్పి, వచ్చేటప్పుడు ఆవధాన్లుగారిని పిల్చుకొనిరా! ఏం! (రామణు - ఆవధాన్లుగారిని పిలవటానికి పోతుంటే ఎదురు పడతారు. రామణు ఈసంగతి చెప్పంగానే ఈ అక్కడికే వచ్చున్నావంటారు మోహనరావు ఏదో ఆలోచిస్తుంటాడు. ఆవధాన్లుగారు ప్రవేశించి) ఆవధాన్లు: మోహనరావుగారూ, త్వరగా రమ్మవమ్మని కలుసుచేసారు. ఏం? లోంబరజని? మోహన: అయ్యా! అయ్యా! రమ్మచేయండి! తొత్తిగా రావడం మానేశారే? ఆవధాన్లు: ఆ! ఏమిటి? పురాణం చెప్పమని ప్రతికోజ, మనవాళ్ళుబాధ పెడుంటార. దాంతో సరిపోతున్నది. మోహన: అదిసరే! మనకారదము, మీరన్నట్టు ఆనందరావుతే ఇవ్వటానికి నిశ్చయించాం. ఆవధాన్లు: ఊ! యింకా కార్యించేమిటి? మహారాజులు గూడా ఈనెట్లో ఉన్నయి. వేగం కారవ్వండి? మోహన: సరే! మీరే! మహారాజు నిశ్చయం చేయండి. మహారాజు కృత్యమయ్యాక, అతివ్రధకు గా పెండ్లి జరుపుతారు, నాటకం మంగళాంతకం గా గడిచిపోయింది. "దిద్దాయనన్న" అని భరత వాక్యంతో తెరవాల్సింది. కేవలం వినోదమే ప్రధానముగా వ్రాయబడినదని పాఠకులు గ్రహింతురుగా

అత్యుత్తమమైన రంగూ వజ్రములకు

సప్తనాగరిక ఆభరణములకు, రజత గృహాభరణములకు సమ్మకమైన స్థలము

"శేట్.బాబులాల్ జవాల్ మల్ అండు కో"

మీ విశ్వాసములకు పాత్రలైన నగల వర్తకులు.

"జయ లక్ష్మీ వలస్"

చిన్న బజారు, **B.J.N** నెల్లూరు.

ఎనామల్ కలకు వేయబడిన, బంగారు గాజులు, ఉంగరములు వెండి పట్టి-గొల్లు రకములు కయారు చేయించువారు వివిధ దీప్తనుల, వెండి పట్టి గొల్లు రకములకు మొత్త విక్రయ దారులు

ఒకసారి "వెల్ కమ్" బీడి త్రాగి చూచిన దానినువాసన, శ్రేష్ఠత మీకు తెలియగలదు—

రేడియో మార్టు

(కోమలవెల్ నెల్లూరు మిడ్లెస్ట్రెస్) ట్రాన్సమిర్ డ్యు, నెల్లూరు.

గవర్న మెంటు సర్టిఫికేట్లు పొంది, అనాథవము గల రేడియో నిపుణులచే అన్నిరకముల రేడియో సెట్లు కపెరు చేయుదును.

క్రొత్త రేడియోలు, వాటి సామాన్లు, రేడియం బ్యాటరీలు కూడ సరేసుగా కొరుదును.

గంధక రసాయనం

కాత్తికత్తి మైదని తేనెకు గుణమున్నది. చక్కగా తురిచేసి రయ్యు చేయుచున్నది. నెల్లూరు పాపానంబు మును వ్యాధులను హరించును. చక్క కోగములు మిరుపులు తీసి రామర్లు కుహా సాదలు. మ రావర్లువులు, తీర్చి రిం ముఖవ్యాధులు దూర్చుర్లుము మొదలగు అనేక వ్యాధులను శుభ్ర పరించును—

గ్యారంటీ యివ్వబడును. 20 రోజులకు

10 తు. దీని 1-కి రు 1-8-0.

యె. వి. కాత్తి అండు కో మువ్వవరం

చింతి పొమ్మ (వయో) లింగోలు

హాలీవుడ్ తారలు

నిత్యమూ సౌందర్యాన్ని సౌష్ఠవాన్ని

ఆరాధిస్తారు — పూజిస్తారు

తార

కావాలనే కోరిక నీకు వుంది. కాని నీ ఋతు సంబంధమైన దుగ్గుతలు నీకు విశ్వాటంకాలై నీ సౌందర్యాన్ని, సౌష్ఠవాన్ని నశింపజేస్తున్నాయి. లోగ్ర నీ యీ ఋతు సంబంధమైన దుగ్గుతలను పోగొట్టి సౌందర్యాన్ని సౌష్ఠవాన్ని నీకు లభింపజేయుగలదు. ఇది పొందిన నీవు తారల్లో కాగల తారవువు.

సౌందర్యానికి - సౌష్ఠవానికి

లోగ్ర

ఆన్ని మెపులలోను కొరకును

శేనలకుటరం : : రాయపేట : : మదరాసు

నకలుమందులను చూచి

మోసపోకుడు.

40 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి

జెందిన దివ్యామృతము

అమృతాంజనము

తామర మందు

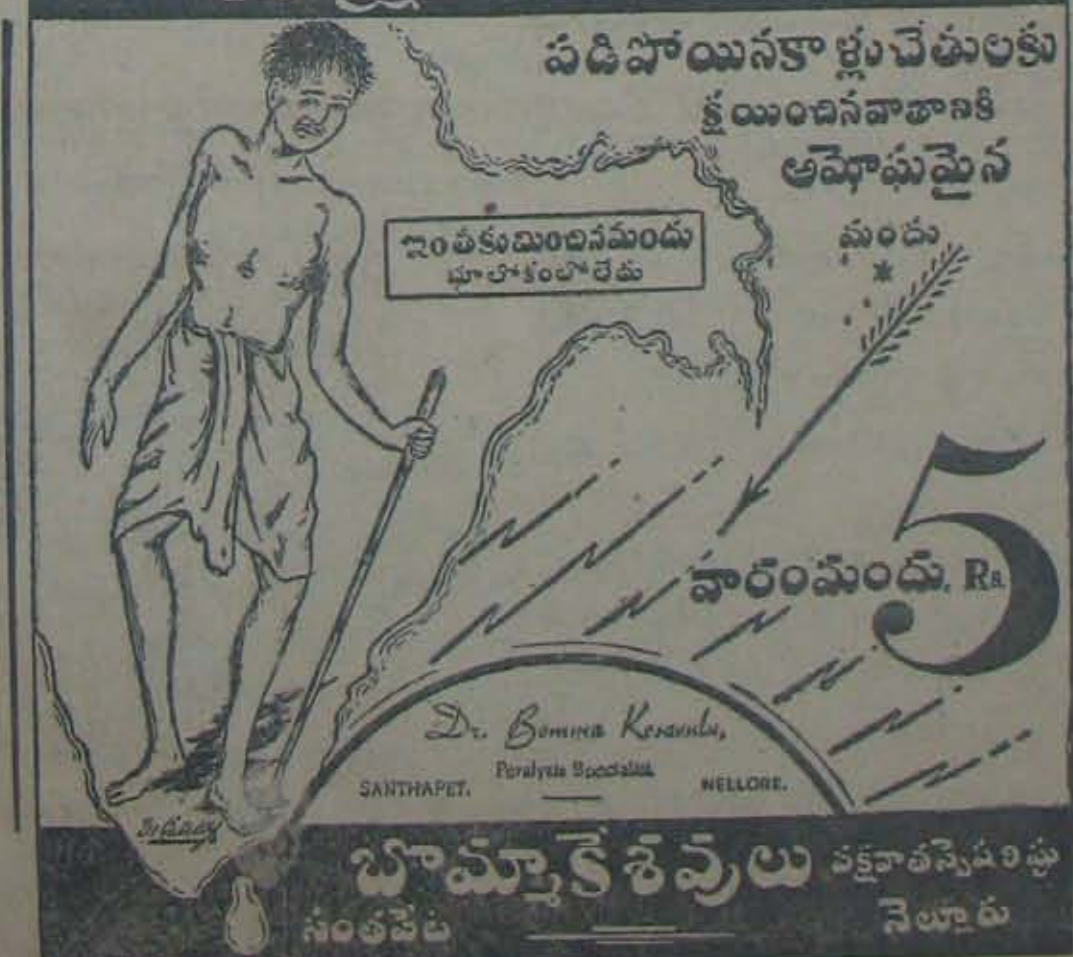
సకలవిధములైన చర్మ

వాధులను రెండేపూతలతో

నిర్మూలము చేయును

PARALYSIS CURE

* పక్షవాతము నకు

నమ్మకమయిన నగల వర్తకులు గుండాల పేరారెడ్డి

చిన్న బజారు - నెల్లూరు.

నమ్మకమగు బంగారు, వెండి

నగల వర్తకులు.

మీకు కావలసిన నగలు సిద్ధముగా తెయారు చేయబడియున్నవి. లేనివి ఆర్డరుయిస్తే వెంటనే చేసి యివ్వబడును

డాక్టరు. జె. రామయ్య శాస్త్రీగారి

లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ స్పెసిఫిక్

బిడ్డల బిళ్లలు, బిల్లలు వ్యాధులను

గ్యారంటీగా నివారించును

— నెలస్వల్పము గుణమధికము —

నెలమందు రు 5-0-0 యే మాత్రమే

డా|| జె. రామయ్య శాస్త్రీ అండ్ సన్స్,

ద్రోణరాజావారిపేటి, నెల్లూరు.

డాక్టర్ సి. ఎ. కె. చార్య

పల్కు స్పెషలిష్టు

బృందావనం,

నెల్లూరు.

ఆంగ్ల వేదముందు నాడిన పరీక్షించి, సాధ్య సాధ్యముల నిర్ణయించుటయందు అగ్రగణ్యులు, దీర్ఘవ్యాధి చికిత్సయందు నిపుణులు.

కస్పర్ట్ టేషన్ ఫీజు రు 1-0-0

ట్రాన్స్ ఫర్ ఇంటర్మీడియట్ రు 2-0-0

గురువారం సాయంత్రం నుంచి, ఆది వారం సాయంత్రం వరకు నెల్లూరులో నుందురు.

ఉచితము.

మీకు గవోరియా (కెగ వేజ్ పన్ను కాక) అను వ్యాధి నుండి బానుపడవలచిన మాచే వ్రాయబడిన:

"నె గ రో గ ము"

ఆను పుస్తకమును చదువుము. పోస్టు కర్చు లకు 0.0-9 పోస్టు ఓర్డరు పంపినచో తక్షణమే మందిగమను పుస్తకము ఉచితముగా పంపెదము.

గవోరియా లేబరేటరీ, నెల్లూరు.

కుప్పు బొల్లి : వగైరా

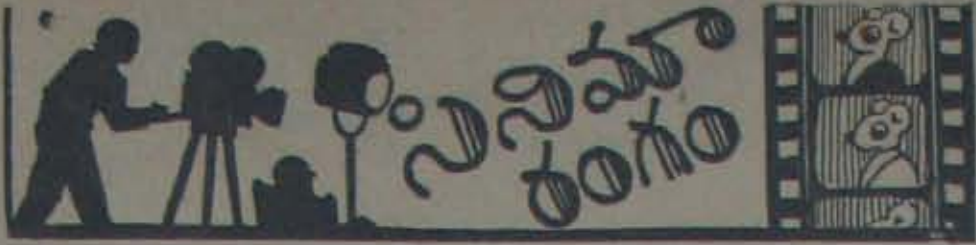
కుప్పు, బొల్లి, కేవలములూ, కెగ, సహాయ వ్యాధులను గ్యారంటీ చికిత్స: కేటలాను ఉచితం. రి. వెడ్డి అండ్ కో., (రెజిస్టర్డ్) ప్రొబ్రయిటరు. జి. వి. రెడ్డి, గోపాలపురం తూ. గో. జిల్లా.

కె. యం. కృష్ణమూర్తి
వి. పి. వి. యల్.

1. కథలకొరకు పినిపాతు పెట్టడములేదుగనుక యీ ఫిల్ములలోని కథావస్తువునుగూర్చి విమర్శించుట అవసరమనే నా యభిప్రాయముతోనే "యెల్లాలు" ఫిలింమ్యాచి అందరి కథలోని లోపములనుగూర్చి ఎంతవరకుని పోషింపవలయునోననూ, వాకు ఒక్క విషయముమాత్రము పొత్తికనవలెనుటకు వీలులేకయున్నది. అది కథామాలమే. యెల్లాలులోని కథయంతయు వారాయన మూర్తి మతిమరుపునందు కేంద్రించియున్నది. సవినయమున జరిగిన వివాహమునియు, కేంద్రీకారితుడికోర్కెయనియు, లీలయొక్క సగర్వచాసనననాగరిక పాంగత్య దోషమనియు, కొన్ని విధముల కథలో మూలముండిననూ, మొదటివిధ్యనభ్యసించి న్యాయస్థాన ములకరించినంతటి మగవారికి తనపూర్వ వివాహమునుగూర్చి ఎన్నడుగాని, జ్ఞాపక మైనను లేకుండుటయు, తన ప్రథమ కళత్రము యందరినూ కేవలము పోల్చుకొనంతటి మందబుద్ధి యుండుటయు మిక్కిలి ఆసంధనముగానున్నది.

2. లీల విచిత్ర పాశ్చాత్యసంఘ నాగరికతలో మునిగి యున్నట్టి ఒక విద్యార్థిగా దర్శించబడిన పాత్ర, కాని పూర్వము లేకపోలేదు. పశ్చాత్తాపము, దయ, కారము, మొదలైన సుగుణములన్నియుగలవు. కాని యిష్టమో, ఆయిష్టమో, ఒక మగశివు కలిగినాడుగదా తన గర్భవాసమున! దాదాపు నాలుగు గంటలకాలము నడచిన చిత్రములో ఒక్కసారియైననూ అవిధము తన దగ్గర వుండుకొని నట్లయిననూ, మానలేక దర్శకుడు రాముబ్రహ్మం!—కడసారి ప్రాణములు విడుదలవుదు గూడ మూర్తి యందరినూ ఆశిశువును తెప్పించి అవిధమైన వుంచినారేగాని, ఆ విధ తనవిధము కోరినట్లయిన మానలేదు. ముదిరిన పాశ్చాత్యస్త్రీలుగూడ ఆయావ పద్ధతుండి తమ విధులను అప్పడప్పడు గగ్గర తీసుకుంటుంటారని వింటామే! ఆశిశువు లేకదా యందరి తనవతిభక్తిని అవిచ్చిన్నముగ వెల్లడించుటకు గలిగిన హేతువు. ఈ అంశమునుగూర్చి ఆలోచించుకొలది యా చిత్రముననాకు పెరి మొరటు సామెత ("—"కు బిడ్డతగుటలమని) జ్ఞాపక మొస్తున్నది. కాని, లక్ష్మీరాజ్యం చాలాబాగా నటించింది. వాడలు తెలియని విధూరపు నాగరికతను ఒకవంక నటించుచూ, తిరుగ మద్రాసు దాక్టరుపద్ధ తనసౌఖ్య ప్రదర్శన, తరువాత ఘట్టములలోని తనపూర్వయ తాపమునూ, ఈ మె బాగానే ప్రదర్శించింది.

3. యందరి (కాంచనమాల): ఇటీవల కాంచనమాలను ఎవరో ఆరు ఫిల్ములకు ఏకంగా లక్షా ముప్పయిశేల రూపాయలకు బుక్కుచేసినట్లు చదివిన జ్ఞాపకం. మిక్కిలి కొనియాడబడిన విషయం. ఆమె విశ్వరథము ఈచిత్రములోని ఆమె శరీర సంపత్తి లోనే స్పష్టముగ కనబడుచున్నది. పాశ్చాత్యుల నాటకము ప్రాతరబడిన తర్వాత తెర మీద అంతటికోకమును నేను "పండితారం"లో చూచినాను. కాని అందరి అల్లుడి వీధిలో రాజాబహద్రుల హాస్యము, మొదలగువాని అంత నైతేనేను, ఆప్తుల్లో అందరి కాంచనమాల యొక్క అనూనాటనా కాల ప్రభావంవల్లనే తేనేను, అంతటి విహద ఘట్టములుగూడ ఆచిత్రములో ఒకనాటికి లేకగానే వెల్లడియినవి. కాని "యెల్లాలు"లోని (Pathos) కోకము ఏదోచగటుగానూ, అదిగానూ తోచింది. తమ వివాహమునాటి ఫోటోను చూచి గాని, లీలగాని, చూచుకోలేదు. కథా కీలకమంతయు ఆఫోటోవారిలో వెదక కంటపడేన బడుటతోనే యున్నందున యందరి కోకమంతయు అనవసరముగా తెచ్చుకొనిన విహదమని తోస్తున్నది. నటించిన

ఇల్లాలు

కోకమునగూడ (Grip) పట్టుచాలా తక్కువ. కాంచనమాలను కోకమాత్రేంద్ర తయారు చేశారేమిటండీ ఈ దైత్యులందరూ!

"విచిత్రవాగాయన" లోని ఆమె "దేవదేవి, పాత్ర, "గృహలక్ష్మి" లోని "మాధురి" పాత్రయూ అందరి "మాధవ భర్తనము" అనే పాట లోటి ఆమెనృత్యము, మొదలైనవి తిరుగా స్పృహకు వస్తూ కాంచనమాలచేత కొంచెము శృంగార పూరితమైన భూమికలను ధరింపజేసి ప్రేక్షకులకు చూపించితే బాగుండునని తోస్తుంది. అందుకేనే "యెల్లాలు"లో గూడ శృంగార కోకరసములు రెంటికి స్థానముగల "లీల" పాత్రను కాంచనమాల ధరించియుండిన ఎంతో relief గా యుండి యుండునని నాయభిప్రాయము. కాని లక్ష్మీరాజ్యంకూడా ఏమి తీసిపోలేదులేదీ. ఇందరి, లీల యింటికి వచ్చినతర్వాత రైవప్రాధన సమయమున ఆవిడ పృథ్విభాగమును మాత్రమే చూపుచూ దర్శకుడు కొంత విసుగుకు కలిగించిన మాత్రమున కోకముగాని, కళగాని, నటనా కళలముగాని, కనుపించక పోయినది. లీలామూర్తుల వివాహానంతరమునుండి కాంచనమాల పర్వా లేదనుపించు కొనినది. కాని ఆందుకు కాంచనమాలవంటి అఖండభ్యాతిగల నటీమణి అవసరము లేదనియు, తగ్గవారుగూడ అమాత్రము నటించి యుండురనియు తోస్తుంది. అసలు ఈభూమికలోనే కాంచనమాల Standard లేదు. వేరొక అమెయ్యార్ ఆర్టిస్టును దర్శకుడిందుకు వినియోగించి యుండవచ్చును.

లీలామూర్తుల వివాహానంతరం యందరి యొక్క మనోచైతన్యమును, స్వచింతనను, అందుపైని ఆమె వననైయర్యమును చూపిన ఘట్టము మాత్రము చాలా బాగున్నది. మొత్తమునాడ ఈచిత్రములో యందరిపాత్ర ఆదర్శప్రాయమైనవి.

4. సరళ: యాపాత్రనుధరించిన అమ్మాయి బాలయోగినిలో నటించినది. ఆచిత్రమునకంటే ఇల్లాలులో చాలా బాగున్నది. కాని వజ్రస్పృహ మించిన ఊహలు, ప్రసంగములు యాపాత్రచే దర్శింపజేసినట్లు తోస్తుంది. అదిగూడా పాశ్చా

త్య నాగరికతకు లక్షణమేమో! లీల యందరిను యింటనుండి వెడలగొట్టుట పొగరాలని యందరామూర్తులు ఫోటోనుచూచి ఈ అమ్మాయి లీలతోచెప్పి ప్రబోధించినపుట్టును అమోఘముగ నున్నది.

5. వారాయనమూర్తి: కథ నడవడానికి ఏర్పడినపాత్రగాని, హీరోఅనికాని, వాయకుడనిగాని అనడానికి ఎంతమాత్రమూ వీలులేదు. చిత్రములోని భూమికయూ అంతమాత్రమే! దానిని నటించిన పురుషసింహము అంతమాత్రమే!

6. ఎందుకయ్యా 'మధు' అనే పాత్ర యా చిత్రంలో? పైగా ఆ రాశిశ్వరరావు, ఆయన నటించడం, అంతా అదేదో ఒకరినాగా వుండే? ఇతనివ్యవహారం యాచిత్రంలో వాకేమీ బాగుండలేదట.

7. ఈఫిలింంలోని సంగీతం అసహ్యముగా నున్నది. ఆద్యాత్మపాట, ఆ మారితాను గలభా అరుపులు - వీటిలోపైవా కొద్దిపాటి శ్రావ్యమును ఎక్కడైతానాగి సమర్థిస్తామనొనా, అట్టే తల పనులుగుంటేనూ! అరవవాళ్లు అనేట్లు యాఫిల్ములో సంగీతం "రొంబమెనం".

8. లీలామూర్తుల వావాయానమునందునూ, తామరకొలనునందునూ ఏదో కళను గుప్పించి నట్లు దర్శకుని అభిప్రాయమేమోగాని వుండవలసిన సాంపులేదు.

9. ఏమిటండీ ఆ హాస్యము ఈచిత్రంలో! దశరాజేడుకలని వెంటడివెంటడి "చాచా" అయి టములేనీ బాగుండలేదండీ ఒక వేళ అదేదో కామెడీఅని వారుఅనుకొన్నాగూడా.

10. యిక ఫోటోగ్రఫీ, అడియోగ్రఫీలను గూర్చి చెప్పదగిన విశేషాలేమీ నాకు కనుపించలేదు.

మొత్తానికి ఈచిత్రము కాంచనమాలపేరు మీద ఆధారపడి తీసినదేగాని యితర అంశములను Story చేసి తయారుచేసినది గాదనిపిస్తుంది నాకు. ఏమంత హెచ్చులో చేరిక (Class - Picture) కాదు. కాని పర్వారేదు. Passable గా వున్నది.

*

యం. యన్. నరసింహారావు
వి. పి. వి. యల్.

కాంచనమాలలోగల కాంచినోమిన్ని ఈ చిత్రంలో బాగుగా కాంచనము. ఏ కలంలోకి దించివా, చప్పున దానిలో, ఆవలీలగా అవాయనంగా లేవనాడు. భావంలో అంతర్భూతమవుతుంది. ఆప్తుచేసినట్టే అగవడమందా, ఆక్షా అనువుగా అనుమత్యంగా అనుభవేస్తుంది. ఇట్టి ప్రశస్తమైన ప్రతిభాసంపత్తి అందరికీ ఆలవడేది కాదు. కేవలం వ్యక్తైక్తివల్ల లభించేదన్నీకాదు. పుట్టుకతోనే ప్రాచుర్యవించి ప్రబలే ప్రగుణారిశయం. తాత్కాలికమందలతో ఉన్నతభావమో అలంకరిస్తున్నదంటే, ప్రాప్త్యోనిన అవ్యయ పాదావ్యవహారమేగదా ఉండుటబట్టియే. అదిగా! అంగపాపేవం, నటనాచాతుర్యం, రెండూ యామెయందు కలియుట యామెభాగ్యం.

ఇల్లాలుంటే "ఇందరి" ఇల్లాలు. సాక్షాత్తు ఇల్లాలు మోలనిలబడినట్లుకొని. ప్రతిఫలాపేక్ష రహిత పరిపూర్ణ ప్రేమ సిద్ధాంతాన్ని చెప్పి ప్రేక్షకులకు విందుకొల్పింది. సిద్ధాంతంకన్న ఎక్కువగా తత్వాన్ని అనుష్ఠించి ఆదర్శప్రాయమైంది. పాత్రను నటించుంతకాలము కాంచనమాలను వ్యక్తిగతంగా విస్మరించినాము. కాగాడావేసి గాలించినా కుంటుపోయిన ప్రదేశం కానరాదు. ప్రతిఒక్కపట్టు గాంభీర్యయుతంగా రక్తి యులతో నిండియున్నది. నడక, చూపు, వాక్కు, నడవడి ఒకటికొకటి నాడగించినాయి. చైతన్యసంచలనం ఎందునూలేదు. రాష్ట్రపతి రమ్మని మూర్తి తన్ను పిలవినదివరకే, తన పతి తోలిపిలుపులన తనకు లేక జనించిన ప్రణయ అసందాహితయాన్ని, ఇంతెమచ్చటగా, ఇంత వాచాకుగా, ఇంతకృదమాడబాటు. "సరళ" "లీల" జేసిన చిట్ట ప్రశ్నలను ఈమె ఎవ్వొకనిన చెఖరిన ఎవ్వరెవ్వొకరిన? సవతిబట్టి ప్రకటించిన సహవాన్ని అంత మర్మితంగా మరెంచైనా కాంచగలమో లేదో! రెండ్రీ మర జిందివరకే, పొంగుమా పొరై డుభితరంగముల సదుముగోనుమా, వెలియచ్చిన వ్యవహాన్ని ఇంత వ్యయ ప్రకటించబాటు.

ఒకందుకమాత్రం ఆకాథింగానికి అవకాశ మేర్పడదీ. కాంచనమాలను, వికాసంతంగా కన్నులపండువుగా ప్రేక్షకులకు ప్రత్యక్షచరచక తప్పడం, అసంపీర్వక కారణభూతమైంది. శృంగారరూప వయోవిలాస రస ప్రకటనలయందునూ, సహజలాగ్యసంపదయందునూ మేటియని కేరుగడించినది కాంచనమాల. ఇట్టి ప్రకటనల యందు యావస్థుండిన ముగ్ధులచేయగల శక్తి ఈవిడయందున్నది. కాంచనమాలనటించే ఏచిత్రం సందర్భించబోయినను, ఒకచోట కానియో, మరి యొకచోటవయినా ముఖ్యంగా ఈవిశేషాన్ని విశ్లేషించి వివరిస్తూరని ప్రేక్షకజనులందరు. ఈ ఫిల్మునందు గ్రహచారం అదిమండి అంత్యంవరకు సారధి ఇల్లాలును ఏడిపించాడు. లీల అంతరించిన పిదపనూ "ఇందరి"ను మునుపన్వభాగ్యంతో మందస్థిత వదవారవిదముతో ంస్వయకాలాధరజానులతో ముఖం గాచూపి ఆమెచేత పృథ్వీదయనమొదల భరితమైన చిరునవ్వు వెన్నెలు కొన్నింటిని యిచ్చించియుండకూడదా? అందరికీ, అక్కకాంతి కలిగియుండువే!

"సరళ" "లీల"—ముఖ్యముగ "సరళ" పాత్రలు, చక్కగ నిర్వహించ బడ్డాయి! పురుష పాత్రములలో "ఇందరి" కేంద్రీ బాగుగ నటించాడు. "మధు" పాత్రను నిర్వచయలలో భావ కవితా ప్రపంచం రుచిచూపించుటకా, అన్ననం శయం కల్పమన్నది. రాధాకృష్ణద్యామ్న, సంపూర్ణ వగైరా నటీమణులచే మనోహరంగా కావించబడ్డది "నటించుటకన్న, నటించబడుట" అలవడింది "మూర్తి" పాత్రధారినికీ. పల్లవిని లోపం లేకుండిన బొమ్మ ఇంతా బాగుండేన. తక్కిన పాత్రలు యధోధిగా నటించాయి.

డబల్ ప్రోగ్రాము :: నెల్లూరు కొత్తహాల్లో

తే 31-1-41ది శుక్రవారం మొదలు.

1. ఆత్మకృత్ మైన వంచరంగుల ఫిలిం

స్నో వైట్
లేక

బొమ్మలు మాట్లాడు ఫిలిం.

యంతవరకు యిటువంటి ఫిలిం మీరు చూచియుండరు. చూడకోను: బొమ్మలు ఎట్లా మాట్లాడుతాయో అని ఆశ్చర్యపడరాకేమో? చూడండి మీకో తెలుస్తుంది.

(2) బ్రిటిషు యుద్ధ న్యూస్

ఇంగ్లండుమీద జరుగు యుద్ధము యాఫిలిమునందు విపులముగా చూపబడును.

యన్. అచయ్యకృష్ణా, ప్రాచయ్యులు.

ప్రతి మోతాదు.
ఇంజనీరునువలె పనిచేయును

ఎలిగర్ శామ్డల్

అన్ని సెగలకు గంటలలో పనిచేయును.
కందు మోతాదులలో ఎగము నుగము. వాల్చుమోతాదులలో పూర్తి నుగము.
అను మోతాదులలో కార్వెతి నుగము. ఏత్యం లేదు! ఏచ్చి కాకే లేదు!
దైవేయో ఎంతకీ పనిచేయదు, ఎట్టియెండిలాతిలేవదు, ఎంతపాత దైనను, ఎంత భయంకరమైన
కము గంటలలో పనిచేయును. క్రొత్త వాటిలోగలుగు. చురుకు నుంటు నియుచుములలోలేస్తునది
గ నేయోను రూపుమాపి, ఇంద్రియమును గట్టిపరచి క్రొత్తిరక్తమును పట్టించి
మిలమిలలాడు తేనెను, ఉల్లాసము గలిగించును.

ఒక్క మోతాదు గల పెట్టె 1.కి రు 0-13-0. పి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: ఆణి అందు కో, బెజవాడ.
సెల్లూరుజిల్లా పరిషత్తు:—పి. సుబ్బారావు సెన్యు, సెల్లూరు.
ప్రాకీర్షలు:—డి. సుబ్రహ్మణ్యం, కావలి; వెంకటేశ్వర ఆండ్ కో, సెల్లూరు; M S రామా
ఫోటో, ఆర్యమాం; అల్లూరుడగ్ స్టోర్సు, అల్లూరు; పేట మహబూబ్ హుస్సేన్, గూడూరు;
యల్. గోకుల్ దాస్, చదునుపాడు; అప్పా ఆండ్ కో, సుద్రాసు; బెజవాడ మెడికల్ స్టోర్సు,
బెజవాడ; రాధాకృష్ణ మెడికల్ స్టోర్సు, ఏలూరు; ఆర్పాసియా మెడికల్ హోల్, కాకినాడ;
ఎ. యస్. రావు ఆండ్ కో, బందరు; ది మెడికల్ హోల్, నుంటూరు; తెనాలి; రాజాపెద్ద
సుబ్బారాయుడుగారు, నంద్యాల; తదితర ముఖ్యమైన మందులదాపులలో విక్రయం.

డోంగ్రే గారి

బాలామృతము
బలహీనమైన బిడ్డలకు
పుష్టియున్ను, బలమున్ను
ఆరోగ్యము నిచ్చును.

ప్రేడ్ మార్కు

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి ప్రక్షవాల నివారిణి డిపో.

మా భువనేశ్వరి సుఖిల పక్షివారం, రుద్ర
నాతం, చచ్చు, తిమ్మెర్ల మదిక్కి కోట్లగోలది
ననులకు ఆపత్కాలములో ప్రాణదానమొసగి
ప్రపంచ మంతలను ప్రసిద్ధి చెందినది. కాకర్ల
కామాక్షయ్యగారి ఫోటోమార్కుగల ఔషధ
యలు మాత్రమే వుపయోగించుడు.
యితరులు యిదే పేరు పెట్టుకొని మామగించు
చున్నారు గనుక ఫోటో ప్రేడ్ మార్కు గమ
నించిచూడుడు.

రిజిస్టరు 2450

8 శోజాలకు భువనేశ్వరి సుఖిల, తెలం, కంటిమందు రు 6-0-0

కాకర్ల వెంకటప్పయ్య, నేటివ్ డాక్టర్, చక్షునాత స్పెషలిస్టు,
183 కాకర్లవారిపేట, సెల్లూరు.

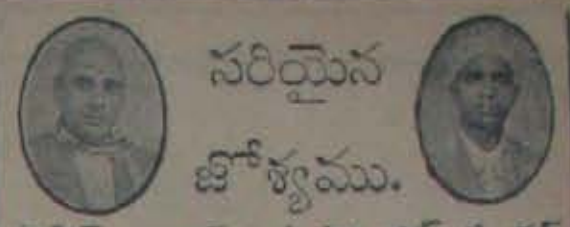

ముద్రపద్ధతులను మా 250 రకముల మందులను,
బొప్పెపద్ధతులను, మా పేటెంటు మా గ్రంథము
లను, 66 సుధి 21 యనెడి మా మానవప్రతికయు
ప్రతిగ్రామమునందలియు, మా స్థాకేసులవద్ద కూడ
విక్రయము.
డా. వ.
కొ.

50 పంజాబీ ప్రఖ్యాతి చెందిన

మదనమంజరి

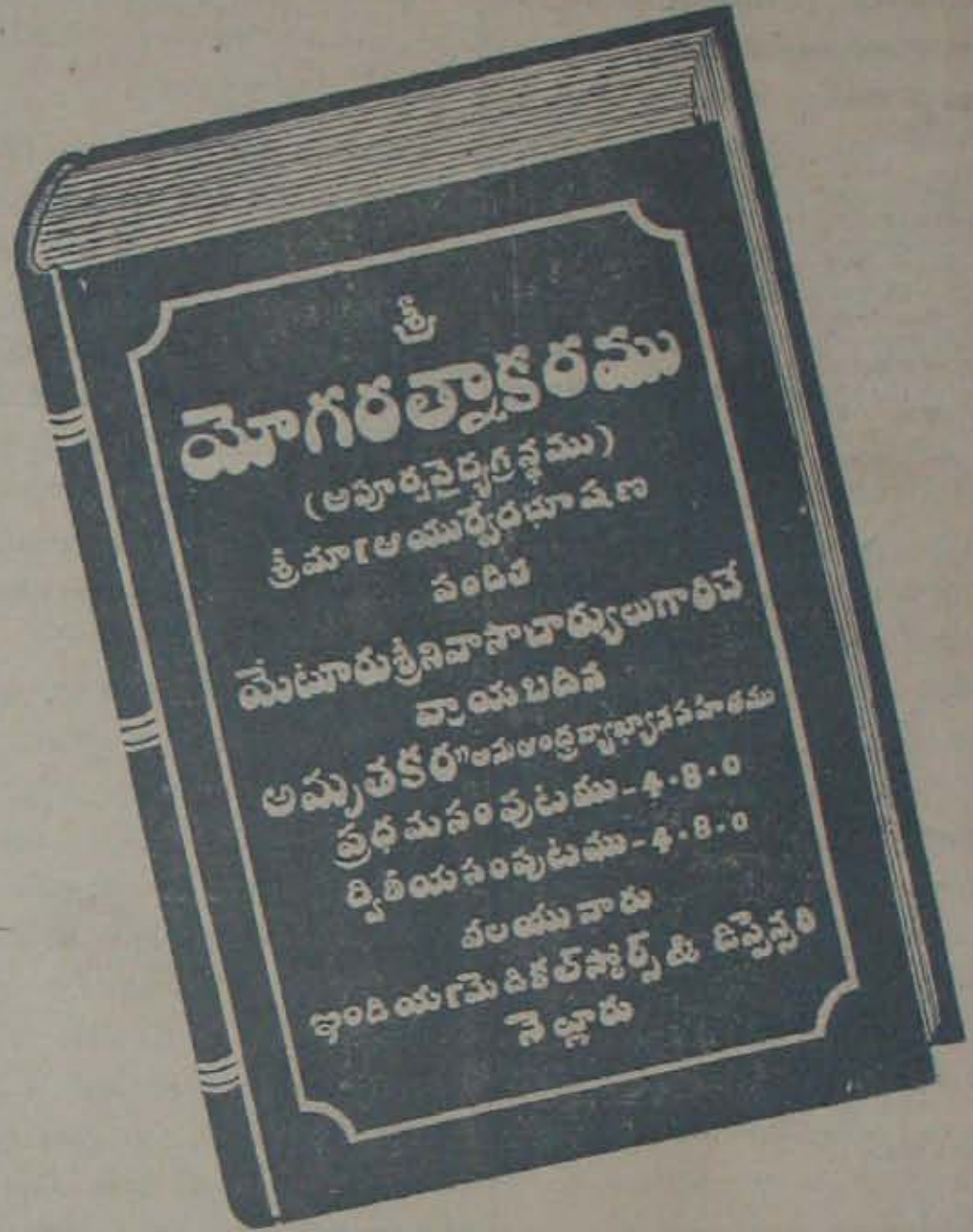
ధాతు, ఇతర మలబద్ధకము, వ్యవస్థ పులకము, దీ
టికి ఉత్కృష్టమైన నుగమును ఇచ్చును. ఇవి
క్రమమును, వీర్యమును, ఆధికచుచి నేపామునను
క్రొత్త ఉత్సాహంకరించును. వెల ధర్మీ రు 1
మదనమంజరిఫార్మసీ, చైనాబాబారు మదరాసు
సెల్లూరు: ఆర్యకో ఫార్మసీ, ప్రింకుకోడ్డు.
కావలి : బిరియంబల్ స్టోర్సు.

సరియైన
జ్యోశ్యము.

పండిట్ యి. యస్. | ప్రొ|| యల్. జి. శుష్.
కె. ప్యామి, ఆస్టాలిన్ | మడి. పి. పి. (ఆవర్ణ)
గణితుడు.

5 ప్రశ్నలకు 1 రు., సం|| ప్రశ్నలకు 2 రు.,
చిశకు 5 రు., జన్మకాలకం 10 రు., జన్మించిన
స్థలం, తేది, కాలం లేదా వ్రాయుకాలం వ్రాయండి.
బృహత్ జ్యోతిషమిలయం,
71 ఆగవారం, పరునువాకం, మద్రాసు.

గొండా లవెంక్ టనుబారెడ్డి

చిత్తలబాది | నెల్లూరు

యోగజాలంవివిధంగటాదినాపు? | వివిధవినుబారెడ్డిగారింగటాదినాపు

పచ్చకమైనవగం | వర్తకులు

బంగారుచెందినగట | పిథంగాదపుం

Overalls
Washable Durable Hard & Soft
Wash & Machine Washable
RELIGIOUS

SALE! SALE! SALE! Reduced Sale Price Rs. 3-12-0

జెంట్స్ లివర్ రిస్టువాచ్ నెం. 44
ఫ్యాషన్లకు రు. 3. ఇప్పటికే రు. 3-12-0.
క్విక్ బాండ్ నేతములో లివర్ సామానులతో
చేయబడినది, ఒక్కరిమిమైనను లేదా లేక
కాలం సరిగానూపును. ఇండియా అంతటను
అనేకచేయ యామాది గడియారములు అమ్మ
యించుట. కాని యంతెక్కువ ధరలకు అమ్మ
యందలేదు. చేతియందు ధరించిన బంగారపు

అధికమువలె యుండును. శోబుగొల్పు శేష నెం. 44 రు 3-12-0. 3 సం|| గ్యారంటీ.
వెస్టర్న్ స్విస్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు 68, మద్రాసు.

Western Swiss Watch Co.,
Direct Importers POST BOX No. 68 MADRAS.

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాలు

నెల్లూరులో-

ములపేట సభ.
(ఉదయం 10 గంటలకు పేటలో సభస్వరీ సమాజంవద్ద శ్రీ మత్త రాజ గోపాలాచార్యగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరిగినది. శ్రీ మత్తరాజు పిచ్చికెడ్డిగారు పతాకాహారము గావించిరి. మండి జగన్నాథం గారు పవనంపించిరి.

విద్యార్థిసభ.
సాయంత్రం 3 గంటలకు వి. ఆర్. కాలేజీ మైదానంలో శ్రీ పి. వి. ఆర్. స్వామిగారి ఆధ్వర్యమున నెల్లూరుపట్టణ విద్యార్థిసంఘ యజమాన్యమున సభ జరుపబడినది. విద్యార్థులు స్వాతంత్ర్య ప్రమాణమును గైకొనిరి. విద్యార్థిపతాకాన్ని శ్రీ ఆ. గంగాధర్రావు వి. వి. గారు ఎగురవైచిరి.

లాటిచౌకువద్ద
విద్యార్థుల ఉత్సవాన్ని నిషేధించి నందున కాంగ్రెసు ఉత్సవంలో సేవారు బాల్కనాస్టేషను గొప్పఉత్సవం జరిగింది. ట్రంకురోడ్డు ఆంగ్ల పాఠశాల మూయబడినది. పేటలో గూడ పార్టీ జరిగింది. సాయంత్రం లాటిచౌకులో బహిరంగసభ ము. గోపాలరావు, హనుమాన్, మండి జగన్నాథంగారులు మాట్లాడిరి. తర్వాత స్వాతంత్ర్య ప్రమాణం తీసుకొనబడినది.

పల్లిపాడులో
పెద్దబండికి గాంధీజీ, ఇతర ప్రముఖ నాయకుల పటములకట్టి ఆలంకరించి 3 జల ఎద్దులలో లాగిస్తూ మంగలి మేళములో జాతీయగేయాలు పాడుతూ 3 గంటల మొదలు 8 గంట వరకు 400 మందితో ఉత్సవం వూరంతా జరిగింది. సాయంత్రం శ్రీ దువ్వూరి రమణారెడ్డి ఆధ్వర్యమున జరిగిన సభలో శ్రీ కె. రాజగోపాలాచార్యగారు పవనంపించిరి స్వాతంత్ర్య ప్రమాణము గైకొనబడినది.

బోగొల్లులో
కావలితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ యజమాన్యమున బచ్చ వెంకటకృష్ణయ్యగారి ఆధ్వర్యమున గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. ఉత్సవం బోగొల్లులో బయలుదేరి విటగుంట రైల్వేకాటన్ అంతా జరిగింది సభలో శ్రీయుతులు పగడాల గోవిందరాజులు, మొతుకు వెంకయ్యగారు పవనంపించారు. ప్రమాణవ్రతం చదివి, ఆమోదించ బడినది.

వెంకటగిరిలో
విద్యార్థి సమితివారు స్వాతంత్ర్య దినమును జయద్రథముగ జరిపిరి. 35 పైకర్లతో ఉదయం 8 గంటలకు ఉత్సవం. సాయంత్రం 4 గంటలకు మల్లి కాలినడకన ఉత్సవం, తర్వాత బహిరంగ సభ గోటి రామన్నగారు ఆధ్వర్యము. చాలా మంది విద్యార్థుల పాల్గొనిరి. నిర్బంధ విధానపు చిహ్నము తగులబెట్టబడినది.

కందుకూరులో
ఉదయం విద్యార్థుల ప్రభాత ధేరిలో స్వాతంత్ర్యదినం ప్రారంభమైనది. సాయంత్రం పింగళి వెంకటసుబ్బయ్యగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరిగింది. శ్రీ యం. ఆర్. తిలక్, వీరరాఘవరావుగారు ఉపన్యసించిరి.

గూడూరు

స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం మహాత్మ్యవంగా జరిగింది. సభలో పాన్సలూరు వీరరాఘవరెడ్డి, ఏమగ వెంకట్రాజురెడ్డి, శివయ్య, ముప్పిగువారు పాల్గొనిరి. సభకు వెయ్యిమందికి పైగా వచ్చిరి.

మనుబోలు

12 జల ఎద్దులతో వ్రత్యం జరిగింది. సభకు బాన్సిమంది వచ్చారు. చాట్ల వెంకట చలమయ్యగారిచే యాకృష్టి అంతా. సభలో పోలా ఆప్పయ్యగారు చదువగా ప్రమాణం స్వీకరింపబడినది.

కవిగిరిలో
శ్రీ షేక్ పాచ్చాసాహెబ్ గారి ఆధ్వర్యమున సభ జరిగింది. శ్రీ మొల్లూరు శేషయ్యగారు పవనంపించారు. సభకు 200 మంది హాజరైరి. స్వాతంత్ర్య ప్రమాణం గైకొనబడినది.

కరకంబాడులో
చిత్తూరుజిల్లా కరకంబాడు గ్రామంలో ఘనము 200 మంది రైతులు చుట్టుప్రక్క గ్రామాలనుండి వచ్చి యక్కడవేరి సభగావించుకుని పతాకాహారమును జరిపి, స్వాతంత్ర్య ప్రమాణము గైకొనిరి.

పెద్ద పసుపల
కడపజిల్లా పెద్దపసుపల గ్రామంలో కాంగ్రెసు రైతుసంఘాల యజమాన్యమున స్వాతంత్ర్య దినం జయద్రథంగా జరిగింది. సభకు ఘనము 800 మంది విచ్చేసిరి. స్వాతంత్ర్య ప్రమాణం గైకొనబడినది.

స్తుడియో న్యూస్

శ్రీరాధరాజేశ్వరీ టిప్స్ సెవారి
"రెల్లిప్రేమ"

స్తుడియో న్యూస్ - డైరెక్టర్ జ్యోతిష్ నిహా - కమరా కనల్ ఘోష్ - హిందీ చిత్ర డైలాగ్స్ కొవ్వలి లక్ష్మీవరసినారావు, గానము రైతా గోపాలం - పృథ్వీ శ్రీనివాసరావు, ఆర్ట్ గోల్డోంకర్.

కథను గురించి ఒకమాట

ఆమె మూర్తి భవించిన ప్రేమ, త్యాగం, గృహ తీవ్రంలో తన్ను ఎదుర్కొనే క్లిష్టమయిన పరిస్థితులలో కైర్లంగా పోరాడుతుంది. అన్నీ కష్టాలేవచ్చి పడతవి, వనప్రటికి చలనంలేకుండా ఆత్మార్పణ గావించుకుంటుంది. ఆదర్శమయిన మార్మప్రేమను వెల్లడిస్తూ, మితిలేని కాథల పాతాళం, ఆకాథలచూస్తే నిజంగా దుఃఖంవస్తుంది. శోకమయమైన భుటములు హృదయాన్ని ద్రవించే తీసివి ఉన్నది.

పాత్రనిర్వాహణ

కన్నాంబ అప్పిమైన భార్యగా, తల్లిగా పటిష్టమైంది - ఇద్దరు పెండ్లాలమధ్య నలిగిపోతున్నాడు పి. యస్. ఆర్ - శేషమాంబ ఆడబిడ్డ - పేమబడి చితి. పులిపాటి వీరెస్ - గృహరామయ్య (ఫింగర్ ప్లాట్ (కళ్యాణి గన్నవాడు) సాగత్రి - ముప్పేలకడవేరి ఆశిష్టం. మావవస్వభావం యొక్క వివిధ పోకడలను చిత్రిస్తవి. ఇండోర్ షాటింగ్ మరుగుగా న్యూటోన్ స్టుడియోస్ లో చరి పోతున్నది.

కరక గీతం

—రెల్లిప్రేమనే చెంచయ్యనాయుడు.
గీ|| వర్ణానుకూల - పృథ్వీమనుజులే
చంటపాలాపన్నీ - పాడుబాతి
ధరదహరకములు - తామరారసటలే
బమ్మలంకెల్ల - తాదగనిరి
కాకిలవర్ణము - కన్నుల కొనగోళ్లు
చాలమలు - తమ్ము - శోకవయ్యె
భూపారమచింత - పాటిబోనికక్షుల
శోభిల్లించు - గూర్పుగోనిరి
రే|| గీ|| నేనుకాన పాపములు చేయుకతన
చతురమేతను తాపయ్యె - పరితమైన
రైతుసంఘము తడవేడు - రక్షిమాన
భారతావని మగ్గోన - చంకయయ్యె.

వేరు సెనగలు

ప్రస్తుతం యుద్ధంజనుగుండుటవలన విశాఖ ఖండమునకు వేరు సెనగలు ఎగుమతి నిర్బంధించబడి యున్నది. దీనివలనమై చర్చించుటకు ఈ మాసములో ఇండియాప్రభుత్వ ఆర్థిక సలహాదారుడు డా. గ్రెగోరీగారు దక్షిణఇండియాకు పంపబడి యుండెను. ఈయన మద్రాస్, హైదరాబాద్, తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వములవారితో సైనికము చర్చించి ప్రభుత్వానికి ఒకవివేకను పంపెను. పంట తగ్గింపు, ధరల క్షిరత్వము, ఎగుమతి కాకున్న సరకును వినియోగించుట మొదలైన విషయములనుబట్టి వారు మోచనలు గావించిరి. త్వరలో ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయములు గావించురు.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు, సంస్థాన ప్రభుత్వములవారు వ్యవసాయకారులకు తోడ్పడుటకై తగుచర్యను గైకొనుచున్నాడు.

అలీపూరు జైలుకు

శిక్షించబడి నెల్లూరు సబ్ జైలులో వుంచబడిన (1) మిట్టపల్లి రాధాకృష్ణయ్య కెట్టి (కందుకూరు) (2) చీల్ల సుబ్బారాధం (వెంకటగిరి) (3) వెంగళ రాయనాయుడు (వెంకటగిరి) (4) రాజు వెంకటసుబ్బయ్య (నాయుడుపేట) గారలను 37 లేదా ఎక్సప్రెస్ లో బళ్ళారిలోనుంచే అలీపూరు జైలుకు తీసుకొని వెళ్ళినారు. వీరు మంచి ఆరోగ్యములోనే వున్నారు.

వడకనిదే వుడకదు

రాజకము వడకనిచో సత్కార్యహి అగుటను విలులేదు. కావున ముందురాజకం వడకమని వ్రాతాడట శిష్టాచారానంద శర్మగారికి.

రాయిగారు ఆంధ్రదేశం వస్తారు.

యం. యల్. రాయిగారు ఫిబ్రవరి 8 లేదా 9 తేదీ నుంట్నూరు వద్దనుంచి వివిధ వ్రాతాడట శిష్టాచారానంద శర్మగారికి.

శాకుంతల

గూడూరు మహిళాసంఘంవారు "అభివేద - కాకుండా" అనునాటక సహాయార్థమై ప్రకటించిరి.

ఫేమస్ ఫిలిమ్స్ బాంబాయి

రాంతుమారి - హనుమంతరావు - భానుమతి పాడిన

CA1380

ప్రొహమాంకృష్ట

సినిమలుమా

CA1381

మనమామనమా

ప్రొపులుకోరామా

CA1382

అనురాగములేక

నతియేసతియో

ధర్మ పత్ని

హాకీ గీతములు

రెడెయ్

రికార్డులలో చినండి

సరస్వతి స్టోర్స్ మదరాసు.

గూడూరు సత్యాగ్రహ కేసులు

జోన్నా సుబ్బయ్యగారు

23-3-41

జోన్నా సుబ్బయ్యగారు చెన్నూరుగ్రామ వాస్తవ్యులు మొదట విచారించబడిరి. గూడూరు యొక్క వి. పాక్షిం. కిట్ కోర్టులో చేపరకు. జరిమానా రూ 250 లు. కట్టకపోతే 30 రోజుల జైలు. కట్టలేదు. జైల్లో ఉన్నాడు.

తీర్పు సారాంశం:- ఇరిడి తీరు, ముఖులకు బాలు గనునిచిలే, ఏమంత ప్రభావం గలవాడు గా కనిపించదు. తనపార్టీ అధ్యక్షుడు ఇండియా మీద దండయాత్ర జరిగితే, తాను కత్తిపట్టి యద్ధం చేస్తానని, ఇతర ప్రముఖులపార్టీ పెద్దలు తనపార్టీ కోర్కె లేదేమో యుద్ధానికి సహాయం చేస్తామని చెబుతుంటే ఆహింసవల్ల యుద్ధాన్ని ఎదుర్కోవలసిందని గుడ్డిగా చెప్పగలిగినవాళ్ళు ఇటు వంటివాళ్ళే. అటువంటి వ్యక్తి చర్య తీవ్రమైనవరి చర్యకు సరిగా వ్యవహరించదు.

తిరువెంగడంగూరు వెంకటగిరిలో సత్యాగ్రహం చేసి 27 వ తేదీన ఆరెస్టుయి 28 వ తేదీ పాదలకుర క్యాంపులో కొంతవరకు విచారణ జరిగినప్పటికీ 29 వ తేదీన గూడూరులో విచారణ జరిగింది. తీర్పు సారాంశం:- ముద్దాయి కాంగ్రెసు పార్టీ నేర్పిన ఆచిత్య సలకులనే పరికాడట. 400 మంది పోలీసు వెంకటగిరి సభలో ఇదివరకు కాంగ్రెసు పార్టీలో ప్రాముఖ్యమైన భాగం ఏమీ యివ్వలేదు. ఇక ఆహింసవల్ల యుద్ధాన్ని ఎదుర్కోవలసింది ప్రసంగించిన అనాటక వ్యవహారమంతా స్వంత ఆభిప్రాయాలు వుండికాదు. పార్టీ చెప్పినట్లు చేయడమే అంతే. నిజంగా అటువంటి ఆత్మవిశ్వాసం వుంటే. అదనపు దూరమైన సంగతై నచ్చుటకీ గౌరవించ దగినది. అటువంటిదేమీ ఇక్కడ కనబడదు. ఇరడి ఉపన్యాసాలవల్ల కలిగే ప్రభావాన్ని కొల్పోయి పైకిమిథింక బడినది.

మేజిస్ట్రేటుగారు జడ్జి మెంటు చెప్పినవర్గాన 4 ఆజాయి ముద్దాయికట్టకపోతే తానే కబుర నన్నాడు. ఆరెడి సత్యాగ్రహం జేకేమనిగిగాని, స్వంతపార్టీ క్రేయానికగాని ఉపకరించదు; తన పార్టీ జైలుకుపోయినవర్కలో 300 మంది తర్వాత 301 మనిసిగల్లవాడి దగ్గరకు గొర్లపరుగెత్తినట్లు; కాని తన (మేజిస్ట్రేటు) దృష్టిలో ముద్దాయిమానవ త్యంకలవాడుకనక దాన్ని ఉద్దేశించిపోతపోనగు తున్నావని చెప్పినాడు. సంగతిసందర్భాలన్నీ తెలు ముంటే అట్లా కేలు మళ్ళీ ముద్దాయి చేయడని చెప్పి, ఆరెడి సంగోధించి నిర్మాణకార్యక్రమం చేస్తాం రా ఇద్దరింకీ ఆని మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రసంగం ముగించారు.

కనుపూరు వెంకట్రామణారెడ్డిగారు

కనుపూరు వెంకట్రామణారెడ్డిగారు 22 తేదీన ముఖ్యులలో సత్యాగ్రహం చేసి, ఆరెస్టుయి 28 తేదీ పాదలకురలో కొంత విచారించబడి, మళ్ళీ 29 తేదీన గూడూరులో కేసువిచారణ వచ్చింది. తీర్పు సారాంశం:- సహజస్వరూపి సాక్షిం:- ముద్దాయి 33 ఏక రా పొలంవున్నది. పారిజనుల చేయలేదు. చర్రా తెలుసువది.) ప్రశ్న:- పారిజనులకు నీవేం చేశావు? సమాధానం:- 4 ఏండ్లకంటే 15 ఏకరాల పొలం పారిజనులకిచ్చించాను దరఖాస్తుమీదు. ప్రశ్న:- వడకుతావా నిర్భయం? సమాధానం:- వడకడం తెలుసు, తీరిక ఉన్న పనులను.

శ్రీ గెరెట్ గారి జడ్జి మెంటు

ప్రశ్న:- బ్రిటిష్ ఇండియా రేటులకు జవబు సహాయం చేయరాదని వాదనా వా?

సమాధానం:- బ్రిటిష్ వారు చేసేయుద్ధానికి తన, తన సహాయమేమీ చేయరాదని చెప్పాను.

ప్రశ్న:- పుడివచ్చి గొర్లమీదపడి చంపితే, గొర్లకు నీవెచ్చే సలహా ఏమిటి?

జవాబు చెప్పలేదు.

మళ్ళీ ప్రశ్న:- జర్మన్ రాక్షసులగా ప్రవర్తిస్తున్నారనిగా! జోన్నా వేడియాలో ఎంచోకో యాచారుగదా! చేసిందానికి తుమాపగు వగైరా బావ్తానెగదా!

సమాధానం:- ఈ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమివ్వ దలచుకోలేదు.

ప్రశ్న:- విద్యార్థులు ఆల్లరిచేస్తే లాఠీచార్జి చేసినందుకు గవర్నరు మెంటును నిరసిస్తున్నారే ఈ రాజధానిలో! జోన్నా వేడియాలో ఆల్లరిచేసిన విద్యార్థులకు కార్పించిచేసిన జర్మన్ సంగతి ఎరు సుదువా?

జవాబులేదు.

ఇక జడ్జి మెంటు వ్రాయబోతూ మేజిస్ట్రేట్ ఇట్లా అన్నాడు:- నీ యిష్టం వచ్చినట్లు కేకలు వేసుకో. నిజమైన సత్యాగ్రహమైతే కాలినడకనే ఢిల్లీదాకా పోవాలి. లేకపోతే నట్లరికీ చెప్పి నన్ను వెక్కిరింపచేస్తాను.

ఇక జడ్జి మెంటులో ఇట్లా వ్రాశాడు:- ఈయన ఉపన్యాసాన్ని ఉల్లాసంతో ప్రజలు విన్నారని సాక్షిం. ఉల్లాసమంటే వినోదం - డ్రిడ్ కలిసి వుంటుంది. బ్రిటిష్ అన్నప్పడు ముద్దాయి ఉద్దేశ్యం ఇండియా గవర్నరు మెంటు ఆనిగాక బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అని తెలుసుకుంది. ముద్దాయికి కొన్ని ప్రశ్నలువేస్తే, వాటికి సమాధానం మివ్వలేదు. దానివల్ల తేలికదేమంటే ప్రపంచస్థితిని గురించి ఇతనికేమీ తెలియదు. తాను మాట్లాడిందానికి ఆర్థం తనకే తెలియదు. గ్రామపంచాయితీ బోర్డులో, జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీలో ఈయనసభ్యుడైనంత మాత్రాన పలుకుబడి గలవాడని చెప్ప దానికి లేదు. ఇతనుచేసింది ఒక సేరంక్రింద రెక్కరానిది నాఆభిప్రాయం. అందువల్ల ఇతర్ల నుంచి చక్క-బెట్టుముందు తానె అవసరమైన సంగతులు తెలిసికొని, తనకంటే బాగా తెలిసిన వారికి దేశంసంగతి ఎదిరేస్తే బాగుంటుందని సలహా యిచ్చిపంపినాను.

అసపల్లి సుబ్బరామిరెడ్డిగారు

అసపల్లి సుబ్బరామిరెడ్డిగారు గూడూరులో సత్యాగ్రహం చేసి 22 తేదీ ఆరెస్టుయి 29 తేదీ గూడూరులో కేసు విచారణయింది. కోర్టు లేచే వరకుకీ, జరిమానా రు 1000 లు, కట్టకపోతే వెంటజైలుకి వారంట.

కేసువివరాలు:- గూడూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సాక్షిం:- అస్తి 30 వేలు. 2 రెస్ మిల్లులో అర్థభాగాలు. మెకావాసారం. కాంగ్రెసుకమిటీసభ్యుడు, పంచాయితీబోర్డుమెంబరు, స్కూల్ ట్రైవర్ వరకు చదివాడు. ముద్దాయి క్రాన్ చేయలేదు. సాక్షిం:- చెప్పింది నిజమేనా అని కోర్టు ప్రశ్నిస్తే నేనేంజేప్పును అని ముద్దాయి అన్నాడు. కోర్టు ప్రశ్న:- నీవు స్థితిమంతుడివి. నాకాడు గూడూరుకు 20 మైళ్ళదూరంలో వుండే పారిజనాపర్లో వున్నదని నీకు తెలుసు. నిర్మాణ కార్యక్రమంలో, పారిజనాపర్లో నీకు ప్రభుత్వం నీవే హస్తకీసు సహాయంచేశావా? సమాధానం:- హస్తకీ నాకు తెలియదు. నన్ను దగతను. అడిగితేనే చందా యిచ్చివుంచును.

కోర్టువాడు:- నీవు ప్రజాసేవకుడని చెప్పుకుంటూ ఆహ్వానం సంగతి తెలియనడం హాస్యాస్పదం. యుద్ధవిధికి చందానివ్వకపోతే హామీను ఆహ్వానం సహాయం లేయమని నేనెంతోమంది గూడూరు కాంగ్రెసువార్లకు చెప్పాను. ఇరేవా పీరివరావేన, పారిజనాపర్లో ముందునీవు రు 200 రేపు ఆహ్వానం యిచ్చేయి. నిన్ను తెలిసింది లాగుతున్నాను. డబ్బు అనుకోవద్దుమనూ! నీవు చెప్పేమాటల్లో ఎంతటిలవ వున్నదీ చూడమని ఈమాట చెప్పివాను..... హాస్యాస్పదం దర్శిస్తూ పోతే ఇంక దీనికి సహాయం చేశాకో చెప్పండి గూడూరు కాంగ్రెసు వాడులు. ఏ ప్రజాసేవ సంస్థకు సహాయం చేశావునీవు? మళ్ళీ నీ తి గలవాడివిగదా?

సమాధానం:- ఈ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్ప దలచుకోలేదు.

కోర్టు:- నీ స్నేహితులకు ఆదర్శ ప్రాయమైన బాదారాస్తిని ప్రకటించి ప్రవర్తించావయ్యా! ఆహ్!... పారిజనాపర్లో నుండి చివరకే చెప్పాను. నేను - ఎందుకోసం? చూడం, పీళ్లలో ఎవ్వరు నిజంగా ప్రజాసేవ చేసేవారనేది పరీక్ష లో తేలిపోయిందిగాఫలితం చక్కగా. జడ్జి మెంటు సారాంశం:- ముద్దాయి చెప్పిన మాటలు కాంగ్రెసుపార్టీ నేర్పిన ఆల్లాపాతపాటేను. ఈయన ఎటువంటి మనిసి అని కనుక్కోదానికి పారిజనాపర్లో సంగతిని గురించి ప్రశ్నిస్తే వాకు తెలియదన్నాడు. గూడూరు మట్టుప్రక్కలవారు దీనికంతో సహాయపడ్డారు. దాన్ని చక్క-బెట్టేందుకు నేను కృషిచేశాను. ఇవంతా ఈయనకు తెలియదా పోయిందా - నిజంగా ఈయన ప్రకటించుకునే ప్రజాసేవాభావం ఈయనకు వుంటే... స్వాతంత్ర్యంకన్నా, డబ్బు మీదే ఈయనకు ఎక్కువ ఆసక్తి... ఈయన్ను జైల్లో జైటి, ఇంతకన్నా ముఖ్యమైన ఆల్లరి పెట్టటంకే సానాన్ని ఈయన ఆకమించేట్లు చేయడందీనికి ఇందువల్ల రు 1000 లు జరిమానా విధించా. కట్టకపోతే వెంటజైలుకి వెళ్లికే వోటిస్ చంపిస్తాను.

మాదాను వెంకటస్వామినాయుడుగారు

మాదాను వెంకటస్వామినాయుడుగారు మూలూరు పీటలో తే 27 దిన 9.15 గంటలకు సత్యాగ్రహం చేసి ఆరెస్టుయి గూడూరులో తే 29 దిన కేసు విచారణ జరిగింది. ముద్దాయి విడుదలచేయ బడినాడు. విచారణ వివరాలిది.)

కోర్టు ప్రశ్న:- నీవు చెల్లించే 9 ము 130 రూ పానులనుండి 800 వరకు హెచ్చిస్తే ఏమంటావు? తట్టకపోతేగా ఆమెరికాలో యుద్ధంవ్వాలా సంగతి తెలియదా?

సమాధానం:- కేసుకు సంబంధించనిఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పనలచుకోలేదు.

సరే అట్లులే పెద్దగా కేలువేస్తుంటు సుంపును పోగుచేస్తుంటూ ఇంటికి పొమ్మని ముద్దయిని సంగోధించి కోర్టువారు చెప్పారు.

ముద్దాయి జడ్జి మెంటుకు తెలుగుతర్జుమా కావాలన్నాడు. కానీకావాలని అప్లయ చేస్తూ మని కోర్టువారన్నాను.

జడ్జి మెంటు:- ముద్దాయిని చూడగానే విషయాల చాలా తెలిసివచ్చిపోతే కన్నీళ్ళుడుకాని, నిజానికెట్టిదేదరతుకు విషయం ఏమీ తెలియదు. మూలూరుపీటలో ఇదివరకు ఏమంత యుద్ధవిధికి సహాయం రాలేదు... వాళ్ళ దగ్గర ఇటువంటివాళ్ళు ఏం చెప్పివా, ఇంతకన్నా చెడిపోయేదేమీలేదు మూలూరుపీటలో వ్యతిరేకమైన చర్య ఎవ్వరైనా చేయడమనేది అసంధ్యం. ఒకవేళ అటు వంటి దేమాగ్రమైన పాధ్యమైనా ఆది చాలా చిన్న సేరమే. అందువల్ల తాను ముందు తెలుసుకుంటే ఇతరులకు సలహా తిర్కార యివ్వవచ్చునని ముద్దాయికి సలహాయుద్దమైనది.

కె. యల్. నారాయణరావుగారు

దీనికేసు 28 తేదీ పాదలకురలో విచారణ జరిగింది. 29 తేదీ తరువా గూడూరులో పీడి కొంతసేపు మేజిస్ట్రేటు పీఠోత్తులుచెప్పి తరువా 30 తేదీకి నాయుదా చేసివాడు. 30 తేదీనాడు 3 మాసాలు కఠినశిక్ష, రు 100 లు జరిమానా విధించబడినది. దీనికి ఎ. క్లాను యివ్వబడినది. జిడ్జి మెంటు వివరాలు వచ్చేదఫా.

✓ పొన్నలూరు వీర్రాఘవరెడ్డిగారు

తీరు 27 తేదీ పీఠారెడ్డిపల్లెలో (గూడూరు ప్రక్కనే) సత్యాగ్రహంచేశారు. పేలకొలది ప్రజలు సహావేగమైనారు. పోరకులకు, పుష్పహారాలకు లెక్కలేదు. దీని ఆరెస్టుచేసి పెల్లూరుకు కలెక్టరువద్దకు తీసుకరాగా పై గూడూరు డివిజన్ కేసులన్నిటితోపాటు గూడూరు జాయంటు మేజిస్ట్రేటుగారికి విచారణకు వంపిరి. 29 తేదీ విచారించి 30 తేదీ జడ్జి మెంటు చెప్పిరి. దీనికి 3 మాసాలు కఠినశిక్ష, రు 500 లు జరిమానా విధించి, ఎ. క్లాను యిచ్చిరి. పీఠిచారణకు గూడూరు పౌరులేకాక దొడ్లవరదయ్య, శేఖర పట్టయ్య, శివారపు వారాయగరెడ్డి, పొన్నలూరు శెండు రమణయ్యలు యింకా ఎంతోమంది బంధు, మిత్ర, ఆప్తువర్గములు విచ్చేసి యుండెను. జడ్జి మెంటు వివరాలు వచ్చేదఫా.]

చార్జిమీటే పెట్టలేదు.

తీరుగా యాగంటి రామలింగంగారు 29 తేదీ మూలూరుపీటలో సత్యాగ్రహం చేయగా ఆరెస్టు చేసి గూడూరు తీసుకవచ్చిరి. అట్లే అచ్చకాయల విశ్వనాథంగారు (చెన్నూరు) సత్యాగ్రహం చేయగా పీఠిగూడా ఆరెస్టుచేసి తీసుకవచ్చిరి. పీఠిపురిమీదా కేసుపెట్టకుండానే విడుదల చేసిరి.

చాటుసాహెబ్.

(పీఠి వెంకటగిరి. స్వచ్ఛమైన కాంగ్రెసు భక్తుడు. 30 తేదీ వెంకటగిరిలో సత్యాగ్రహం చేయగా ఆరెస్టుచేసి గూడూరు తీసుకవచ్చిరి. జాయంటు మేజిస్ట్రేటు విచారించి కోర్టులేచే వరకు కీక్ష, 0.2.0 లు జరిమానా విధించబడినది. జరిమానా ముద్దయి కట్టనందున మేజిస్ట్రేటు వెల్లిం చెసు/

ముంజిల్లూరురాజా.

(ముంజిల్లూరు చెంమరాఘవులు శెట్టిగారిది మూలూరుపీట - నిజాయితీ కాంగ్రెసువాలా. వీరు 30 తేదీ మూలూరుపీటలో సత్యాగ్రహం చేసిరి. వైశ్యసంఘముంతా పాతుకొదిరింది. అంగళ్ళన్నీ మూసివార్తాలు వేశారు. ఆ రెక్కడి ప్రజా ఆరెస్టుచేసి గూడూరు తీసుకవచ్చారు. జాయంటు మేజిస్ట్రేటు గలిటికొర కేసు విచారించి కోర్టు లేచేవరకు కీక్ష రు 500 జరిమానా విధించి జరిమానాకు సెలకోనాలు వాయిదాయచ్చారు.

అమరా శివయ్యను అరెస్టుచేయలేదు

దీనికి ప్రస్తుతం చెన్నూరు. సంస్కరణవాది. తే 30-ది మంగలపూరులో సత్యాగ్రహం చేస్తే ఆరెస్టు చేయలేదు. మంగలపూరు, చెన్నూరు, తుంగపాళెం, పెల్లూరు, గూడూరులో వరసగా యుద్ధవ్యతిరేక కేకలు చెడుతూ తిరుగు తున్నాడు.

కోటపొలూరులో అరెస్టులేదు

పవని వెంకటకృష్ణయ్యగారు తే 30 ది కోట పొలూరులో సత్యాగ్రహం జేశాడు. నరేయక స్పెక్టరు వచ్చాడుగాని ఆరెస్టులేయకే వెళ్లి పోయినాడు)